

Postafiók 282.

Cs. p.

„Ujság“ szerkesztősége

Régi Ujság

14. évfolyam

Novisad, 1933 október 15, vasárnap

242. szám

Németország kilépett a Népszövetségből

A függöny előtt és a függöny mögött

A Reggeli Ujság számára írta
dr. TAPAY-SZABO LÁSZLÓ egyetemi tanár

Budapest, október 14.

A politikai, gazdasági és hadi érdekek csodálatosan egybekapcsolódnak, amióta csak fennáll a világ s e kapcsolatok ismerete nélkül nem ismerhetjük meg helyesen sem a multat, sem a jelent.

Vessünk csak egy pillantást a régebbi multba. A történelemben ma is tanítják a hétéves háborút. Ez Mária Terézia császárné és királyné háborúja volt Frigyes porosz király ellen. Lehet, hogy igaz mindaz, amit erről a hosszú háborúról az iskolában tanultunk; de nem tanultuk meg a hétéves háborúval azt az egy mellékkörülményt, hogy a háború folyamán a porosz király számára a legtöbb gabonát, legtöbb marhát és a legtöbb hadiszert Lotharingiai Ferenc szállította, aki férje volt Mária Teréziának. Ily módon vált lehetségessé, hogy mikor Ferenc meghalt, husz millió forintot tárták a hagyatékában, ami akkoriban szinte elképzelhetetlenül nagy összeg volt.

De ha egy kissé beletekintünk a multba, vessünk egy pillantást a jelenbe is hiszen, végre is, a jelenben élünk és

többé-kevésbé mindnyájan kat érdekel, ami körülöttünk és velünk történik.

A leszerelés ügyében most folytatott tárgyalásokkal kapcsolatban a Németországban jelenleg uralkodó párt lapja, az „Angriff“ azt írja, hogy

„most már az egész világ látja, hogy újból a fegyvergyárak akarnak díktálni.“

Hogy a világ mit lát és mit nem lát, azt nagyon nehéz volna megállapítani, miután a világ nagyon sok emberből áll és e sok embernek — igen ritka kivétellel — nemcsak egy, de két szeme is van. Annnyit azonban mindenesetre lát a világ, hogy

a németek a függöny előtt szavalnak a fegyvergyárak uralmáról, a függöny mögött pedig Németországban a legkötönyebb hadianyag gyárak működnek.

A világháborúban a németek ellen harcoló angol ágyúk legnagyobb részének fontos alkatrészei az eseni Krupp-gyárban készültek. A világháborúban lényegileg megismétlődött a hétéves háború esete: a végső számadás megfejtésekor a legfőbb hadiszállító volt az igazi győztes.

Ma a világ legnagyobb hatalmassága a

Farbenindustrie Actien-Gesellschaft.

Ez a név milyen szerényen, milyen polgáriasan hangzik: „Festékipari Részvénytársaság“. Mint a neve mutatja, egészen ártatlan dolgokkal foglalkozik; alapszabályai szerint festékanyagokat állít elő, továbbá fényképészeti cikkeket, műselymet, gyógyszereket, s a növények és állatok élősdjei és betegségei ellen védőszereket; ezen kívül foglalkozik még nitrogén-gyártással is, ami, mint minden vegyész tudja, egyértelmű azzal, hogy

a kémiai hadiszerek (gázfejlesztők) minden fajtáját elő tudja állítani s üzemének ezt az ágát nyolc napon belül át tudja állítani kizárólag hadiszerek gyártására.

A kémia tudománya ma már oly fejlett, hogy a legborzalmasabb hadigázokat előállítani semmivel sem körülményesebb, mint például mütrágyát gyártani.

Továbbá nem lehet megtiltani egy ipari részvénytársaságnak, hogy más ipari vállalatok részvényeit a saját tárcája számára összevásárolja. Ennek következtében a

német acél-, réz-, alumínium- és szénipar már a Farbenindustrie Actien-Gesellschaft tárcájában van.

Ezt Németországban minden gyermek tudja.

Ez eddig még kevésbé érdekes dolog. Azonban ha már beletekintünk a jelenbe, észrevehetjük, hogy van Hamburgban egy óriási ipari vállalat, amelynek neve

Rotweil Actien-Gesellschaft.

Ez a cég Németországban a legjobb műselyemgyár és mellékesen a legnagyobb löporgyár. A Rajna vidéken is van huszonkét löpor- és robbanóanyaggyár, melynek közös cége: Rheinisch-Westfaelische Pulverfabriken Actien-Gesellschaft. Ez a cég már tíz évvel ezelőtt érdekközösségbe lépett a hamburgi Rotweil-gyárral, s a közös érdekek hatékonyabb érvényesítése érdekében alakítottak egy úgynevezett csucs-részvénytársaságot, melynek neve „Köln-Rotweil Actien-Gesellschaft, s székhelye Berlin.

Miután a fentebb említett Farbenindustrie Actien-Gesellschaft már 1926 július havában egybeolvadt a Köln-Rotweil Részvénytársasággal

s ezzel az egész német hadiiparnak egy kézbe tömörítése befejezett dologgá vált.

Minden a Farbenindustrie kezében van, s a festékipar az a nagy függöny, mely a valóságot eltakarja.

Élvégre minden népnek joga van a maga iparát úgy összpontosítani, ahogy jónak látja, és míg a „festék-gyártás“ terén a lázas tevékenység csak Németország területére szorítkozzék, nem sok érdekesség lenne az egész dologban.

Azonban Svájcban is van egy óriási „festék“-cég, melyet a baseli Geigy és Sandoz alapított Gesellschaft für Chemische Industrie névvel, s

a német Farbenindustrie és ez a svájci cég lényegileg azonos;

„érdekközösségük“ sorsát ugyanazok a kezek, vagy szintebben szólva, ugyanazok a pénzszerények irányítják.

Továbbá nem árt az sem, ha tudjuk, hogy Amerikában a franciás hangzású Du Pont Company tartja kezében a hadianyaggyártást, és hogy ezt a társaságot és ezt az egész ipart a General Motors igazgatja melynek tulajdonosa a Morgan Concern, és amely Morgan Concern egyszersmind tulajdonosa az angol Nobel Dynamite Companynak is. Ez ellen szintén nem lehet kifogást tenni, mert ez a szervezkedés azt bizonyítja, hogy a hadianyagipar egy kézbe összpontosításával az amerikaiak csak ugyanazt tették, mint a németek. S ha a németek kézbe kerítették a svájci hadianyagipart az amerikaiak kezükbe kerítették az angol hadianyagipart a Nobel Co. megszerzésével.

Ránk nézve azonban fokozott érdekességüvé vált ez a dolog, mikor

a német Farbenindustrie s az amerikai Du Pont Co. érdekközösségbe lépett, s ebbe az érdekközösségbe bevonták az olasz hadianyagipart dirigáló vállalatot is,

melynek cége így hangzik: „Société Italienne des Produits Explosifs“, magyarul: „Robbantó Anyagok Olasz Társasága.“

Miandezekből a konkrét tényekből minden tulzás és minden tendencia nélkül le lehet vonni a következő tényeket:

1. miután a hadianyagok gyártása körül létrejött és fentebb ismertetett vállalatok és érdekszövetségek „egymással karöltve“ dolgoznak, és vállalataikba körülbelül három milliárd arany frank van befektetve, elképzelhető, hogy

ez az óriási erő nem nézi tétlenül az úgynevezett leszerelési konferenciákat,

s ezeknek sorsára ha nem is közvetlenül, de közvetve nagyobb befolyást gyakorol, mint egyik-másik hatalom;

2. miután a hadianyagiparban

Németország az élen halad, nem sok szemrehányást tehet más országoknak.

Tehát ha csak egy kissé is tudjuk, hogy mi minden van a függöny mögött, nem igen hatnak meg bennünket azok a beszédek, amelyek „a fegyvergyárak uralma ellen“ elhangzanak a függöny előtt.

ARCBORET

ÁPOLJA
ERŐSÍTSE
TÁPLÁLJA

a
**SOA NARANCS
CSODAKREMMEL**
DOBOZA 6-, 10-, 15-

ÁRUSÍTJA MINDEN PATIKA ÉS DROGÉRIA

HALLO

Szófia

Papen német alkancellár november folyamán Szófiába érkezik. Papen utazás magánjellegű, az alkancellár Bukarestből is ellátogat, azonkívül több más balkán városba.

Bécs

A köztársaság elnöke Anday Pirokának, az ismert magyar származású operatársulat elnöke, az osztrák köztársaság arany érdemrendjét adományozta. A kiérdemelt Schuschnik kultuszminiszter adta át a művésznöknek.

Bukarest

A román királyi opera bérlői bejelentették a kormánynak, hogy amennyiben az állam nem bocsát rendelkezésükre 30 millió lejt, úgy az idén nem kezdik meg az előadásokat a bukaresti operában.

Jeruzsálem

Az arabok nemzeti végrajtóbizottsága pártgyűlésen tiltakozott a fokozott zsidó-bevándorlások ellen. A város fontosabb pontjait angol géppuskás csapatok szállták meg. A tüntetők és a rendőrség között összetűzés került a szor. Hat tüntető és öt rendőr megsebesült.

London

Pierpont Morgan, aki mint ismeretes az ellene indított panama-pör után elhagyta Amerikát és Európába hajózott most ismét visszatért Newyorkba. Csak azért utazott vissza, hogy átadja fiának üzleti érdekeltségeit, azután pedig véglegesen Londonban telepszik le.

Labradorban felfedezték a világ leggazdagabb aranytelepét

Ötszáz millió fontra hecsülik az új aranymező értékét

Washingtonból jelentik: Az egyetem biológiai tanára most tért vissza Labradorban és Ujfundlandban végzett tanulmányjáról. A professzor hivatalosan közölte, hogy

Labradorban felfedezte a világ leg-nagyobb aranytelepét.

Az újonnan felfedezett aranymező kiterjedése mintegy 2300 négyzet mérföld, aranytartalmát 500 millió fontra becsülik. A professzor közölte azt is, hogy az óriási arany mennyiség kibányászása meglehetősen akadályokba ütközik, mert a területet nehéz megközelíteni, klímája meglehetősen rossz, a vidék rendkívül györesen lakott.

Titulescu Gömbössel is tárgyal Ankarában?

Magyar kormánykörökben nem tudnak a készülő tanácskozásról.

Párisból jelentik: A felhivatalos Havas iroda az alábbi ankarai jelentést közli:

Ankarai politikai körökben igen nagy jelentőséget tulajdonítanak a készülő álló megbeszéléseknek. Jól informált körökben úgy tudják, hogy Titulescu román külügyminiszter Ankarában

a magyar államférfiakkal is megbeszélést szeretne foly-

tatni,

ezért ankarai tartózkodását meghosszabbítja.

A Havas iroda jelentésével kapcsolatban a Magyar Távirati Iroda közli, hogy magyar hivatalos helyen mitsem tudnak a román külügyminiszter és a magyar államférfiak állítólagos ankarai találkozásáról.

Bútor

minden kivitelben és árban a legnagyobb választékban kapható:

L. Menrath és fia
bútorházában
Novisád, Kr. Alexandra 16

Tegnap délután megrázó testvérgyilkosság játszódott le Petrovaradinban

Tíz évig tartó gyűlölködés véres tragédiában robbant ki a Goldberger testvérek között — Goldberger Péter vasúti lakatos revolverrel agyonlőtte Károly öccsét, aki pillanatok alatt kiszenvedett — A gyilkos tette elkövetése után önként jelentkezett a rendőrségen

Tegnap délután fél kettő tájban Petrovaradinban a Preradovicseva ucca 101. számú házban megrázó családi tragédia játszódott le. A Goldberger testvérek között immár tíz éve húzódó meg-megújuló halálos gyűlölet utolsó akkordjaként egy revolverdörrenés hangzott el és a golyó alig néhány másodperc alatt kioltotta Goldberger Károly 31 éves földműves életét. A testvérgyilkos Goldberger Péter 34 éves vasúti lakatos szörnyű tette elkövetése után a rendőrségen önként jelentkezett és kérte letartóztatását.

Özvegy Goldbergerné három fiával és két leányával együtt él. A család életében, különösen azóta, hogy a családfő meghalt, ritkán akadtak derűs, boldog és zavartalan napok, mert

a gyermekek között napirenden voltak a veszekedések. Gyűlölködés és kölcsönös áskálódás rontotta meg a hékés együttélést. Különösen a két idősebb fiú, Péter és Károly között mérgesedett el a viszony. Ennek oka főleg abban volt, hogy Károly pénzben megkapta atyai örökségét és ezt a pénzt rövidesen elköltötte s továbbra is a család

láddal együtt élt. Emiatt az anyja és a fiú, valamint a testvérek között állandó ellenségkedés dult, amely már tíz —tízenny esztendője tart.

Az elmúlt hónap 16-án Károly feljelentette a csendőrségen Pétert, mert valami „nem egészen tisztá” dologba keveredett és ettől fogva a két testvér között még ádázabb ellenségkedés fejlődött ki. A két testvér esküdt ellensége volt egymásnak és csak alkalom kellett, hogy a kölcsönös gyűlölködés izzó parazsa lángalobbanjon és hogy a család zilált, nyugtalan életére a minden pillanatban bekövetkezéssel fenyegető véres összeütközés tragikus árnyéka vessen homályt.

...És az alkalom megszületett. Nem kellett hozzá sok. A család éppen ebédnél ült, amikor

a két testvér valami csekélység miatt összeveszett. Vészjósló pillantások keresztezték egymást, majd egymásnak rontott a két testvér. Eközben Péter revolvert rántott és rálőtt Károly öccsére, aki összeesett.

Péter ezután elhagyta a házat

A gyógyszerek feltűnnek és eltűnnek.

mert nem bizonyultak eredményeseknek. Csak a Radenska gyógyvíz marad, mert kétségtelenül nélkülözhetetlen jó szer a legkülönbözőbb betegségek: reuma, máj-, vesebetegségek, rossz emésztés stb. ellen. A Radenska gyógyvíz segít a vér feltisztításánál, fokozza az étvágyat és gondolkodik a jó emésztésről.

A Radensko gyógyvíz raktára:
HOFFMANN ARNOLD
Novisád, Futaki ucca 37

és a rendőrségre indult, hogy önként jelentkezzen, utközben azonban egy rendőrrel találkozott, aki nek átnyújtotta a revolvert:

— Tartóztasson le... agyonlőttem az öcsémét...

Az esetről azonnal értesítették a novisádi rendőrséget, ahonnan Malencics Rodoljub a bünygyi osztály főnöke vonult ki a helyszínre dr. Kluka György ügyeletes városi orrossal. Ezalatt megérkeztek a mentők is.

A vizsgálat megállapította, hogy

a golyó a szerencsétlen ember bal mellébe furódott és a szív egyik főerét átszaktította. A halál pillanatok alatt bekövetkezett.

A testvérgyilkosságról értesítettek a mitrovicai ügyészséget, amely továbbfolytatja a vizsgálatot az ügyben. A meggyilkolt testét beszállították a novisádi kórház halottasházába, ahol ma megejtik a boncolást. A testvérgyilkosság úgy Petrovaradinban, mint Novisádon nagy feltűnést keltett.

Meghalt a szentai lovasszerencsétlenség áldozata

Szentáról jelentik: Amint már megírtuk a Reggeli Újság, csütörtökön a szentai állomás közelében, lovastól együtt hanyattesett Bálint György szentai fiatalember. Bálintot a szerencsétlenség után azonnal beszállították a szentai városi kórházba, ahol ápolás alá vették. Azonban Bálint sérülései oly súlyosak voltak, hogy szombaton reggel belehalt sérüléseibe, anélkül, hogy visszatérte volna eszméletét. A rendőrség elrendelte a szerencsétlenül járt fiatalember halálának felboncolását.

SZÜLŐKNEK!

Családtagjaiknak, akik sápadtak, étvágytalanok és gyenge idegeztűiek, ajánljuk a vér és idegek erősítésére, az étvágy fokozására az »ENERGIN«-t. Felnőttek napi 3 likőrös pohárral, gyermekek 3 kiskanállal naponta.

»ENERGIN« kapható gyógyszerárakban, 1 eredeti félliteres üveg 35.— dinár.

Reg. S. Br. 4787-30.

Szakszertű villanyműinstallációk, motorkezelések
és mindennemű javítások igen olcsón

R. Burghardt
mérnök
Novisád, Kr. Aleksandra 7. az udvarban

Világkörüli utra indul egy amerikai repülőraj

A világ legnagyobb kormányozható léghajója is elkíséri a repülőrajt

Washingtonból jelentik: Az amerikai légihaderő óriási méretű távrepülést tervez. Arról van szó, hogy

hat nagy amerikai hidroplán világkörüli utra indul.

A repülőgépek Amerika keleti partvidékéről szállanak fel nagy utjukra. Az eddigi tervek szerint a repülőrajt elkíséri utján a világ legnagyobb kormányozható léghajója is.

Felmentették dr. Csubrilovics Bránkó banjalukai orvost, akit a noviszádi orvosi kamara feljelentett

A közjogi intézményeknek nincs joguk közvetlenül a járásbírósnál feljelentést tenni

Érdekes pert tárgyalt tegnap délelőtt a noviszádi járásbírósnál Labusz Vladan büntetőjárásbíró. A noviszádi orvosi kamara körül folyó ismeretes harcokkal kapcsolatosan az orvosi kamara elnöke, dr. Nenádovics Jován és titkára dr. Krsztics Vása feljelentést tettek a járásbírósnál dr. Csubrilovics Bránkó banjalukai orvos ellen a Btk. 301. szakaszába ütköző események elkövetése miatt. A feljelentés szerint dr. Csubrilovics levelet írt dr. Mátics Szlobodán noviszádi orvosnak, aki aztán a levelet kivonatban lekötözte a „Lekár” című orvosi szaklapban. A levélből vett egyes idézeteket a feljelentést aláírói magukra és az orvosi kamara többi funkcionáriusára nézve sértőnek találták és ezért bírói elégtételt kér-

tek. A tárgyaláson dr. Csubrilovics nem jelent meg. A bíróság a feljelentés tárgyalásánál arra az álláspontra helyezkedett, hogy dr. Csubrilovics inkriminált kitételei nem személyenként az orvosi kamara funkcionáriusait, hanem az orvosi kamarát, mint közjogi testületet érintik. Már pedig a közjogi intézménynek nincs jogában közvetlenül a járásbírósnál panasszal élni, hanem a Btk. 85. szakasza alapján 3 hónap alatt az államügyészségen javaslatot kell tennie az üldözésre és csak az államügyészség helyezhet vád alá. Tekintve, hogy a feljelentők ezt elmulasztották, a határidő pedig lejárt, a bíróság alaki okokból elvetette és a feljelentőket a költségek viselésében elmarasztalta.

Száztizenegy gépfegyvergolyó a band tavezér holttestében

Ugy temették el, mint egy fáraót

Gus Winklert, a chicagói alvilág egyik legrettegettebb vezérét, ismeretlen tettesek gépfegyverrel lemészárolták. A kórházban, ahol a rablóvezért beszállították, száztizenegy lövedéket távolítottak el testéből, de Winkler halálos ágyán sem volt hajlandó gyilkosait elárulni.

Fejedelmi pompával temették el. A holttest 10.000 dollár értékű ezüstkoporsóban fektült, ráadták 24 hatalmas smaraggal és öt gyémánttal díszített aranyövét és gyémántos aranyláncát, amelynek végén hatvan gyémánttal kirakott

platina órája függött és frakkjában 15 ezer dollárt érő hatalmas gyémántok szikráztak.

A rendőrség megállapította, hogy a pompakedvelő rablóvezér regényes kettős életet élt és álnév alatt fejedelmi fényű palotában lakott Chicago legelőkelőbb környékén, a Lake Shore Driven, hol senki sem sejtette sötét foglalkozását. Hogy felismerhetetlen né tegye magát, saját fogai helyett hamis fogsort viselt. Azt hiszik, hogy az 1929-iki „Szent Bertalan éj” egyik főtette volt és hogy vérbosszu áldozata lett.

Béke a noviszádi újságírók és a noviszádi hét rendezőse között

Noviszádon élénk feltűnést keltett, hogy a noviszádi hétről az egész ország sajtója mélyen hallgat. Ennek a hallgatásnak azonban meg volt a maga oka. A noviszádi hét rendezőse és a noviszádi újságírók között nézeteltérés merült fel és erre az összes újságírók szolidárisan nem írtak semmit a készülő noviszádi hétről. Miután a sajtó hallgatása a noviszádi hét teljes fiaskóját jelentette volna, amit az újságírók, de a noviszádi hétben legjobban érdekelt kereskedők sem akartak, mindkét részről akció kezdődött a felmerült ellentét kiküszöbölése érdekében. A megindult tárgyalá-

sok eredménnyel is jártak, az újságírók sérelmét reparálták és így most már semmi sem áll útjában annak, hogy az összes lapok behatóan foglalkozzanak a noviszádi héttel. Tekintve, hogy a noviszádi hét rendezésére külön propaganda bizottságot küldtek ki, a lapok ennek a bizottságnak a jelentéseit állandóan hozzák majd és a propaganda bizottság munkájából tudja meg a közönség, hogy milyen nagyarányú előkészületek történnek a noviszádi hétre. Amint a propaganda bizottság kiadja első jelentését, mi is közölni fogjuk azt.

De azért a gyakori mosásnak ugyanaz az élénk szín,

mert én az enyhe és erősen habzó

ALBUS

terpentin szappant használom.

Az Albus terpentin szappan könnyen mos, dús és sűrű habot ad, enyhe és mégis oldja a szennyet. Az Albus terpentin szappan nem rongálja a színt és nem rongálja a szövetet.

A téli tüzelő beszerzése nagy gondot okoz a lakosságnak

A futaki erdőkiérmelő társaság két olcsó hetei rendez

Október első fele ellen nem sok panaszunk lehetett. Meleg, kellemes, sőt talán júniusi meleg napok örvendeztették azokat, akiknek meg lehetősége nagy gondot jelent a nyirkos, nedves hideg ősz és a fagyos tél. Az enyhe októberi napok elmúltak és gondoskodnunk kell a télire szükséges fűtőanyag-ról. A mai súlyos gazdasági viszonyok közepette ez különösen nagy gondot jelent mindenkinek, főleg azonban a megcsökkenett keresetű lakosságnak. A fa az élelmi cikkek árához nem túlságosan sokat csökkent. A fatermelők, a faiparosok panaszkodnak az alacsony árakra, mire azonban a fa a fogyasztóhoz érkezik az alacsony árból már alig érezni valamit.

Ebben a súlyos időben valóság-gal meglepetést keltett a városban az a röpcédula, amelyet tegnap osztottak ki. A röpcédula tartalma a következő:

2 olcsó tűzifa — hét!

Hogy a legszegényebb néprétegeknek is lehetővé tegyük a téli tüzifaszükséglet beszerzését, f. hó 15-től 31-ig 2 olcsó tűzifa — he-

tet fogunk tartani, melyeken tűzifáinkat a következő áron fogjuk árusítani:

Ia Tölgyhasáb Din.	270 ölenként
Ia Tölgydorong „	240 „
Ia Cserhasáb „	330 „
Ia Cserdorong „	300 „
Aprított tuskó „	200 „
Baltázott dorong „	100 „

Erdei ölelben keresztalakások nélkül. Az összes fenti tűzifa fiat l erdeinkben termettek, egészségsek, 2 éves teljesen szárazak, parázstartók, jobbak minden más tűzifánál. Használja ki az alkalmat, mert november 1-től árainkat ismét felemeljük.

A Stari-Futaki Erdőmanipuláció faterlepén. A futaki országuton, 5 percre a városi kaputól. (Fuar ölenként 30 Din).

— Miért kísérelt meg öngyilkos ságot az idős noviszádi munkás? Megintuk, hogy a noviszádi Kraljica Marija boulevardon pénteken délután nagyobb mennyiségű zsirszódaoldattal megmérgezte magát Krkljus Gavra munkás. A szerencsétlen embert akkor nem lehetett kihallgatni és csak nevét sikerült megállapítani. A kórházban az életunt állapota javult és kihallgatása alkalmával elmondta, hogy 74 éves és hogy tettét öregsége és betegeskedése miatt követte el.

Megkezdődött Bécsben a szociáldemokraták kongresszusa

Fey alkancellár nem fél az általános sztrájktól

Bécsből jelentik: Tegnap megkezdődött Bécsben, az ausztriai szociáldemokraták kongresszusa, igen sok résztvevővel. Általános meglepetést keltett, hogy a Dollfuss kormány engedélyezte a kongresszus megtartását. A kongresszus engedélyezését annak a körülménynek tulajdonítják, hogy

számos külföldi szociáldemokrata vezető érkezett a kongresszusra.

Az értekezletet eredetileg csupán az ausztriai szociáldemokraták számára hirdették, de az utóbbi hetek eseményei következtében, a kongresszus valóságosan nemzetközi értekezletté bővült. Megérkezett többek között Leon Blum, a franciáországi szociálisták vezetője, Bel-

gümből Van der Velde, Magyarországból Payer Károly. A tárgyalások zártak és bizalmas jellegűek.

Az Arbeiter Zeitung beállításával kapcsolatban az osztrák fővárosban olyan hírek terjedtek el, hogy

a munkásság általános sztrájkra készül.

A hírrel kapcsolatban Fey alkancellár tegnap nyilatkozott a sajtó képviselői előtt. Kijelentette, hogy nem ijed meg a sztrájkjal való fenyegetéstől, mert az osztrák hadsereg, a rendőrség és a segédrendőrség csírájában elfojt minden erőszakos ellenállást, amely a kormány ujjáépítő tervét akadályozni merné.

Meller Rózsának le kell ülnie a hat hónapot

A legfelsőbb bíróság helybenhagyta az alsóbbfokú ítéletet

Bécsből jelentik: Meller Rózsát az „Iris hadnagya” szerzője mint ismeretes, az egyik bécsi szanatóriumban késsel megsebezte magát, hogy azt a látszatot keltse, mintha gyilkos merényletet kíséreltek volna meg ellene. Politikai mártírnak játszotta ki magát és hangoztatta, hogy a nemzeti szociálisták akarták eltenni láb alól.

A hatóságok gyanusnak találták a dolgot, hamarosan kiderült

a turpisság és Meller Rózsát hat hónapi börtönbüntetésre ítélte a bíróság

a hatóság félrevezetése és a nemzeti szociálista párt megrágalmazása miatt.

Felelősség folytán az osztrák legfelsőbb bírósághoz került az ügy. Kétnapos tárgyalás után tegnap hirdette ki ítéletét a bíróság és Meller Rózsát hat hónapos börtönbüntetésre jövöhagyta.

Botrányba fulladt Marinetti híres futurista dainokversenye

Rómából jelentik: Marinetti, a futuristák vezetője, az olasz királyi akadémia tagja, egy hónappal ezelőtt költőversenyre hívta ki Itália sok tízezer költőjét. Ő maga tűzte ki a témát: A speziai öböl megéneklése. De azt is kikötötte, hogy a „csodák ez öblének természeti és emberalkotta” szépségeit nem elavult hasonlatokban és ósdi, erőltetett ábrándköltészetben kell megénekelni, hanem eredetinek és egyéninek kell lennie minden versnek, amelyben a vezérgondolat teljes erejében érvényesül.

Az eredeti dainokversenyre rengeteg költő jelentkezett. A pályázók maguk olvasták fel költeményeiket a speziai „Teatro Civico” színpadán. Természetes, hogy a költők barátaival és rokonaival megtelt a színház nézőtere is. A pályabírák, mint a költemények szépségének csalhatatlanul biztos fokmérőjét a kronométert jelölték ki: amelyik vers a leghosszabb ideig tartó tapsokat kapja, az a legszebb és az kapja a pályadíjat. De a dainokversenyen a siker kronométere nem tudott működni. Ha fel is hangzott egy-egy költemény felolvasása után a taps, ugyanakkor piszszogás, fütty, tiltakozó lármák is harsant fel a nézőtér ama részeiben, ahol a többi költő rokoni és baráti ültek.

A dainokverseny első napján maga Marinetti nem is olvashatta fel saját költeményét: őrá már nem került a sor. A második napon viszont rákerült a sor, de a közönség nem volt hajlandó meghallgatni a futurista vezér szavaltát és olyan éktelen lármában és füttyben tört ki, hogy Marinetti otthagya a színpadot. De utána, nyomban, nyilat-

kozatot adott ki, hogy: ez a közönség nem is érdemel meg olyan művészi élvezetet, mint az ő költeményének felolvasása. Az ő verse, amely igazi műremek, olyan mint az igazgyöngyök füzére, amelyet nem hajlandó az éretlen tömeg közé dobni.

A dainokversenynek egyébként — következményei is voltak. Egyik-másik pályázó sértőnek találta magára nézve az egyik livornói újság tudósítását és magyarázatot kért a cikk írójától. A ki-magyarazkodás hevében azonban a költők egymás között, de az újságírókkal szemben is, ökleikkel keresték a meggyőző érveket, aminek aztán kék és zöld foltok gyanánt maradtak nyomai számos arcon. Ezekután valószínű, hogy a hatóságok újabb „dainokversenyre” adnak majd engedélyt.

Fél dináros virsli és szafaládé árusítás Novivrbászon és Noviszádon

A szubotical Korhec szalámi és hentesárúgyár olcsó akciója

Az egész országban jól ismert szubotical Korhec szalámi és hentesárúgyár

kitűnő szalámi és felvágottárui

Novivrbászon f. hó 14-től

KARL MATHEISZ mészáros és hentes összes üzleteiben

Noviszádon f. hó 16-tól

JEVREJSKA U. 18 sz. alatt, Mignon cukrászdával szemben kaphatók

A cég főtörekvése, hogy naponta friss, olcsó és a legkényesebb igényeket is kielégítő finom ízletes áruival a nagyérdemű közönség roknonszenvét kiérdemelje. Ezért a

megnyitás két első napján

f. hó 14 és 15-én, szombaton és vasárnap Novivrbászon

16 és 17-én, hétfőn és kedden Noviszádon

olcsó virsli és szafaládé napot rendez

Ezen a két napon a virsli páronként és a szafaládé darabonként

fél dinárba

kerül

A zágrebi rendőrség letartóztatta az Edinost szövetkezet három igazgatóját

A zágrebi rendőrség letartóztatta az Edinost hitelszövetkezet három igazgatóját, az irodahelyiségeket lezáratta, a könyveket lefoglalta, a tisztviselőket hazaküldte és ezzel a szövetkezetet be is fejezte működését. Az Edinost szövetkezet az ország összes lapjában hirdetéseket helyezett el, hogy tagjainak kamatmentes kölcsönt folyósít. A szövetkezet három igazgatója, Kenda Franya, Zsun-kovics Mátó és Kristofics Ignját azelőtt a maribori földművelőszövetkezetnek voltak a vezetői, de amikor ez esődbe ment, áthelyezték működésüket Zágrebba. Az Edinost szövetkezet igazgatóságába csupa jómódu szlovéniai iparost és földművest választottak be, az egész ügyvitelt azonban ők maguk intézték.

Az Edinostnak semmiféle tőkéje nem volt és így a kölcsönt csak abból az összegből tudta folyósítani, amit tagjai befizettek. Minden kölcsönkérőnek öt hónapon át havi 100 dinárt kellett befizetnie és az így befolyt összegből kapott kölcsönt a hiteltkérelmezők tíz százaléka, a többinek várnia kellett,

míg újabb tagok iratkoztak be és ha az ezek által befizetett összegből összejött a szükséges tőke, akkor folyósíthatták csak a kért kölcsönt. Ez az „Arany lánc” néven ismert pénzügyi művelet azonban a zágrebi rendőrség közbelépése folytán megakadt. Az igazgatók letartóztatása alkalmával a rendőrség egy dinárt sem talált a szövetkezet pénztárában. Az igazgatóság külön felfogadott egy kellemes fellépésű és jó beszélő képességű embert, akinek a hitelt kérő és nem kapó tagokat kellett lerázni.

NAGYSÁGOS ASSZONYOM ÉS KIS ASSZONYOM: A TEST ÜDESÉGÉT ÉS RUGALMASSÁGAT

nyujtsa Önnek az »ALGA«. Minden hideg vagy meleg fürdő után, vagy mielőtt moziba, színházba, táncba, társaságba megy, nedvesítse meg zsebkezdőjét ALGA-val és könnyedén húzza át a testén. A TESTE KELLEMESE ÜDESÉGGEL FOG ILLATOZNI.

»ALGA« kapható az összes gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerkereskedésekben. Egy üveg ára 14 dinár.

Reg. S. Br. 18 117-32.

HIREK

Reggeli Újság

Felelős szerkesztő: TOMAN SANDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kralja Petra ucca 30., 1. emelet. Telefon 21-37, éjjel 20-58. — Szubotica, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70.

Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3 hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra 30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes szám ára hétköznapokon fél dinár, vasárnapon 2 dinár.

Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

A noviszádi katolikus jótékony nőegyesület ma és minden vasárnap a szegények részére gyűjtést rendez a katolikus templomokban. A nőegyesület kéri a város katolikusait, hogy adományaikkal járuljanak hozzá a szegénysorsu katolikus lakosság téli nyomorának enyhítéséhez.

A noviszádi katolikus jótékony nőegyesület csütörtök délután 5 órai kezdettel a beltéri katolikus kör nagytermében megtartja szokásos teadélutánját, amelyre ezúton is meghívja tagjait és vendégeit.

— Időjárás. Az Adria déli részén, a Pannon medencében és Bulgáriában felhős-esős idő volt. A hőmérséklet Európa nagyrészen csökkent. Jugoszláviában felhős-idő volt. Az északi részekben a hőmérséklet erősen csökkent. A legalacsonyabb hőmérséklet Zágreb-ban 5 fok, a legmagasabb Stipben 26 fok volt.

Időjárás: Az ország északi részén felhős idő marad, a déli részekben eső lesz. A hőmérséklet tovább süllyed.

— Házasság. Anjka Gyula tanár ma vezeti oltárhoz Milosevics Anjka tanárnőt a beogradi Korona-uccai római katolikus plébániatemplomban.

— Hogy szavaznak B. Toplián? A topolai községi választáson a szavazatok a következő arányban oszlottak meg: A szavazatok megoszlása nemzetiség szerint: Markusev Milanra szavazott: jugoszláv 133, magyar 2044, más szláv 7 és zsidó 26, összesen 2210. Jablonszki Elemérre: jugoszláv 129, magyar 183, más szláv 3, zsidó 9, összesen 324. Foglalkozás szerint: Markusev Milanra: munkás 928, földműves 707, iparos 376, kereskedő 74, hivatalnok 125, összesen 2210. Jablonszki Elemérre: munkás 80, földműves 129, iparos 48, kereskedő 14, hivatalnok 53, összesen 324.

NŐI KABATOK legújabb divat szerint, elsőrendű anyagból, szolid árban kaphatók FISCHER J. és FIA cég újonnan felszerelt konfekciósosztályánál Noviszádon, Trg Oszlobodjenja 2.

— Felhívás a vasutas és egyéb nyugdíjasok noviszádi szövetség tagjaihoz. Felhívjuk mindazon tagjainkat, kik folyó évben a segílyt igénybe óhajják venni, jelentkezzenek október 20-ig összeírás céljából naponta délután 12-3 óráig Ustavska ulica 25 alatt. Az elnökség.

— A szombori magyar nőegyesület szokásos havi teadélutánját táncdal egybekötte vasárnap délután 5 órai kezdettel tartja a Lloyd cukrászdában. Belépődíj nincs. A tagokat a vendégeiket szívesen látja az elnökség.

ORVOSAIM TANÁCSÁRA kizárólag Sibalics-féle yoghurtot, kétszersültet és grahamkenyeret eszem.

— Szőlőtolvajt fogott a noviszádi rendőrség. A noviszádi rendőrség letartóztatta Engart Franja szombori 28 éves cipészt, akinél egy kosár lopott szőlőt talált. Engartól kiderült, hogy már hosszabb idő óta a kamenicai szőlőkben kóborolt és a lopott szőlő árából tengette az életét. Megindították ellene az eljárást.

A dolgozó erő a mosóüstben

Oxygenbuborékok milliói, melyek a Radion-oldat legalább 15 percig tartó főzése közben képződnek, keresztülhajítják a szappanhabot a ruhán, dolgoznak Ön helyett. Fehérneműjét alaposan és kiméletesen mossa, ha mindig Radion-t használ.

Sztáranizsai hírek

A sztáranizsai Iparos Olvasókör ma tartja megalakulásának ötvenéves évfordulóját. Az Iparos Olvasókör 1883-ban alakult és azóta szolgálja a kultúrát. Az ünnepséget vacsora keretében tartják meg az Ipartestület színháztermében. — A téli hónapokban az üzletek nyitása és zárása a következő: fűszerüzletek fél 7-12 és 14-19, tekszül, divat, vas, üveg, óras, rádió, bőr és cipőkereskedések 7-12 és 14-18-ig, könyv- és papírkereskedések 7-12 és fél 14-19, fa, szénkereskedések 6-12 és 13-18. Az üzletek vasárnap és ünnepnapokon 7-10 óráig. — Oriási érdeklődés kíséri azt az akciót, amit a Gazdakör indít, mel y szerint a gazdák egy szövetkezeti malmot állítanak fel. Ennek felállítása már a közeljövőben meg is történik. — A házbéradóvállomási íveket e hó 31-ig kell benyújtani az adónívattal 15-ös szobájában. — Október 16 és 17-én felülvizsgálják az összes tanyai lovakat. — Vujevics Antal állomásfőnököt Nadrlyánról Jaszenovóra helyezték át. — Október 29-én országos vásár lesz Sztáranizsán. — A Gazdakör ma este nagy bálát tart.

— Ikrék, akik egyszerre haltak meg. Leichesterből jelentik, hogy ott egyidőben meghalt egy ikerpár, amely 11 hétre terjedő életében is példátlanul alkalmazkodott egymáshoz. Egy kisfiúról és egy kisleányról van szó, akikről a szülők a következőket mondták: A gyermekek soha sem aludtak el, ha nem érintették egymás

kezét. Ha az egyik gyermek üveg ből tejet nyelt, a másik, még ha aludt is, szájjával ugyanolyan mozdulatokat végzett. Amikor az egyik gyermek görcsök között meghalt, röviddel később a másik, a fiú is, ugyancsak görcsöket kapott és kiszenvedett. A két holttestet felboncolták, de a halál okát egyik esetben sem tudták megállapítani.

Topolai hírek

A községi előljáráóság közlései: Vasárnap délután 2 órakor a községi nagy kertben árverésen eladják a szárazfákat és a szénát. Hétfőn délelőtt a tanásteremben különböző kömüves munkákat fognak árlejtés útján kiadni. A szóbeli árlejtésen, csak topolai kömüvesek vehetnek részt. — E hó 19-én reggel a Patócs udvarban tartják meg a járási ménék felülvizsgálatát. — 22-én az ugynevezett kenderáztató földeket adják ki haszonbérbe. — Egy szokoláci telepésnek esőves tengerivel megrakott kocsijában, a község háza előtt, megvadultak a lovak. Soós Péter Bikás kereskedő, megfékezte a megvadult lovakat, de közben, a lovak egy másik kocsit hoz szorították, ahol alaposan megnyomta, a veséjét és a lábán is megsebesült. Fellépésével sok asz szonyt és gyereket megmentett a nagyobb bajtól.

Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítaniok arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által érhető el.

Bilo kuda Ki-Ki svuda

— Házasság. Balog Lajos és Singer Irén e hó 15-én (vasárnap) déli 12 órakor tartják esküvőjüket az izr. templomban. (Minden külön értesítés helyett).

— Memorandumot nyújtottak át a bának a nyugdíjas községi alkalmazottak. A dumabánsági nyugdíjas községi alkalmazottak egyesületének elnöksége október hó 12-én újabb memorandummal fordult Matkovics Dobrica bánhoz, hogy a hátralékos nyugdíjakat soronkívüli eljárással utaltassa ki, míg az esedékes havi nyugdíjakat ezentúl rendszeresen fizettesse ki az érdekelte nyugdíjasoknak. A bán az elnökség képviselőjét szívélyesen fogadta és kijelentette, intézkedni fog, hogy a községi nyugdíjasok végre mielőbb hozzájuthassanak jól megérdemelt nyugdíjukhoz.

— A noviszádi Ingyerkenyér egyesület teadélutányai. A noviszádi Ingyerkenyér egyesület szerdától e hó 18-tól kezdve ismét rendszeresen megtartja szerda esti teadélutányait a Habag kistermében. Az egyesület vezetősége mindenkit szívesen lát a teadélutányon.

— Halálosvégű kukoricaszárhordás. Október 9-én beszámoltottak a noviszádi kórházban Kraft Mihály indijjai földművest, aki kukoricaszárhordás közben szerencsétlenül járt. A földműves feleségével együtt megrakta kocsiját kukoricaszárral és bezafele hajította a kocsit. Utközben néhány köteg szár lecsuszott a kocsiról és az asszonnyal együtt a kocsirudjára esett. A lovak ettől megijedtek és vágatni kezdtek. Kraft leesett és a kocsit alá került. A kocsit kerekerei keresztül mentek Kraft Mihályon, aki bordatörést és súlyos belső sérüléseket szenvedett. A bordák megsértették a szerencsétlen ember tüdejét és így a sérülés még tüdővérzéssel is bonyolódott. Kraftot a kórházban még aznap ápolás alá vették, azonban a földműves pénteken hosszasan szenvedés után behalt sérüléseibe. A hatóságok megadták temetésére az engedélyt.

A gyermeknek mindig egészséges bakterium mentes tiszta vizet kell innia. Ezért adjon neki Radensko Gizella gyógyvizet tisztán vagy gyümölcszöppel keverve.

Hangtölcésérés

kéregető járja a noviszádi uccák. Megáll a kapukban, hatalmas gramofontölcésérét a szájához emeli és beleéneklí nyomorát a bérházak, villák, földszintes viskók zeg-zug-ba.

Jelképes dolog.

Az alázatos koldulás már nem hazzáll, nincs foganatja. Ordít hát a nyomor. Pedig a bérházakban, villákban, földszintes viskókban enélkül is ismerik már. Oda meg, ahol az emberiség sorsát intézik, hangtölcéséren át sem hallik el. Mert Gomben — láttuk — nem akadt felszólaló. Ugylátszik nincs mordánivalójuk a Népszövetség urainak. Vagy talán nagyon sok az elhallgatói valójuk...?

Igy hát a tölcésér-ötlet aligha válik be. A bérházak, villák, földszintes viskók lakói, eddig lemondó-csendesen utasították el a kéregetőt, bár mennyi e megértették is a fájdalmát. Ezután — a stilszerűség kedvéért — legfeljebb hangtölcésérek jelennek majd meg az ablakokban. És amikor a hangszórás kéregető befejezi nyomor-dalát, kórusban kiáltják vissza:

— Nincs niből...

(ad).

— **Háztulajdonosok!** A házbérvallomási ívek kitéltése reggel 7-től este 6-ig folyik a Háztulajdonos ujság szerkesztőségében. — Vallomási ívek rendelkezésre állnak.

— **Meghívó.** A noviszádi „Cecilia“ egyházi női énekkar összes tagjait arra kéri, hogy a kedden és pénteken délután negyed 6-tól negyed 7-ig, a férfiak összes tagjait pedig arra kéri, hogy a hétlőn és csütörtökön este 8-9-ig tartandó énekórákra eljönni szíveskedjenek. — Karnagy.

— **Az új német követ megérkezett** Beográdba. Beográdból jelentik: Tegnap reggel a szimplon expresszrel megérkezett Beográdba Németország új jugoszláviai követe Viktor von Heren feleségével.

— **A szuboticaí Népkör** kitűnő társulata ma délután mérsékelt helyárok mellett megismétli Gárdonyi Géza a bor című színművének előadását. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Elítéltek egy moravicaí baromfitolvajt.** A moravicaí csendőrségnek és rendőrségnek meggyűlt a baja a baromfitolvajokkal. Nap-nap után érkeznek jelentések, hogy hol itt, hol ott loptak. A moravicaí rendőrség augusztus 22-ten is érte Molnár Sándor moravicaí földmunkást, amint Rak Bálinttól 33 darab baromfit akart elvinni. A topolai járásbíró-ságon most tárgyalják a moravicaí baromfitolvaj ügyét és 15 napi szigorított elzárásra valamint a felmerült költségek megfizetésére ítélték.

Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1-2 pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztő utakat.

Kidobott e 100 dinárt

a csomagolásra ha ezre ezzerrel többet keres? Ha szívesen, praktikusán és mégis olcsón akar csomagolni, forduljon

BARTH dobozgyárhoz

Noviszád, Radnička ucca.

4016

Standard Super Rádió

sorozat első típusa

„SUPER 34“ 4+1 csöves hálózati készülék

Rendkívüli szelektivitás,

Európa vétel,

szabályozható hangszínezet,

4 speciális csövel, melyek más 6 cső teljesítményével egyenrangúak,

teljesen új szerkezetű dinamikus hangszóróval,

a legmodernebb superheterodine kapcsolás, luxus kivitel

Minden jobb rádiókereskedő bemutatja Önnek

Vezérképviselő:

Zwirschitz Károly

SOMBOR

LEGALÁBB NYOLC MILLIO EMBER HALT ÉHEN AZ IDÉN OROSZORSZÁGBAN

A Sunday Graphic jelenti, hogy Oroszországban a világtörténelemben példa nélkül álló éhínség pusztult, amely elhomályosítja az 1921. évi borzalmas éhségkatasztrófa felületes számítás szerint legalább nyolc millió ember halt éhen ebben az évben a szovjetparadicsomban. Charkovot, Ukrajna második legnagyobb városát, a hatóságok rendelkezése naponta kétszer teherautók járnak be, hogy összegyűjtsék a holttesteket, mert az agyonéhezett emberek tömegesen haldokolnak meg az uccán. Ukrajnában és az északi Kaukázus vidékén teljesen eltűnt a kenyér, a lakosság egerekkel, patkányokkal, rovarokkal tengeti életét, ami a legrettegesebb járványokat idézi elő. Stavropolban hetvenöt ezer, Krasznodarban ötvenezer ember halt meg éhen, sok helyütt hullákokat esznek, sőt a hatóságok a kannibalizmus számos esetét derítették ki. Az éhínséget a szovjet tolerált gábonakivétel idézte elő, aminek következtében a mezőgazdasági környékben irgalmatlanul elrekviták az utolsó szem gabonát az éhező ipari munkásság fenyegető hangulatának csillapítására.

—o—

— **Vasút** — kerekék nélkül. Moszkvai jelentés szerint egy orosz mérnök találmányt jelentett be, mely feleslegessé tenné a vasúti kocsik kerekét. A találmány szerint a kocsik ezentúl golyókon mozognának, még pedig homorú sínekben. A feltaláló szerint ezzel a módszerrel óránként 200 kilométert könnyen el lehet érné. Az új találmányt hír szerint a kormány hosszabb vonalon kipróbálja.

Elhízott egyéneknek a természetes „Ferenc József“ keserűvíz-kúra hatalmasan előmozdítja a bél működést, a testet könnyeddé teszi s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József víz a máj és a végbél felé irányuló vértódlásoknál, valamint aranyérről és prostata bajoknál is áldásos hatást fejt ki.

SZOVJETTEROR A MUVÉSZI MODERNSÉG ELLEN

A leningráli szépművészeti intézet Tizián-termében szokatlan bűnügyi tárgyalás indult Maslov a szovjet szépművészeti intézet igazgatója és Samoilov helyettes igazgató ellen, akiket a szovjet-ügyész azzal vádol, hogy közel hatvenezer felbecsülhetetlen értékű képet, több ezer szobrot és rengeteg egyéb műtárgyat pusztítottak vagy kótyavetyéltek el azzal az ürüggyel, hogy proletárelles eszmévilágot testesítsenek meg.

A vádlottak állítólag a legpompásabb klasszikus remekműveket széthasogatták vagy a vászonanyagot festőnövendékeknek adták gyakorlási célokra azzal az indokolással, hogy a Szovjet nem tűrheti a reakciós festményeket. Remekművű görög, római és reneszánsz szobrokat apró darabokra zúztak és a törmelékkel az udvart kövezték.

—o—

Egy ismert odzsaci sportember halála. Merkl Bálint ismert odzsaci sportember, az OSC egyik alapítója és hosszú időn át volt kapusa, majd intézője, szeptember végén Buenos Airesben hosszú szenvedés után elhunyt.

A szombori törvényszék vizsgálóbírája elrendelte a vizsgálati fogságot egy sztapári földműveslegény ellen, aki mindenáron meg akarja gyilkolni az öccsét

Szomborból jelentik: Pénteken délelőtt súlyosan összevert állapotban Sztapárról be szállították a szombori kórházba Bezsánov Sztána Sztapári asszonyt és fiát Pérot. Az asszony elmondta, hogy pénteken reggel 6 óra tájban részegen hazajött idősebb fia Bránkó, aki

baltát ragadott és rárohant öccsére azzal, hogy meggyilkolja. A fiut letépette a földre és verni kezdte. Az asszony dühöngő fiára vette magát, hogy megakadályozza kegyetlenkedésében. Bránkó azonban anyját is letépette a és leharapta mutatóját.

Az asszony kisebbik fiát Bránkó úgy összeverte, hogy összetörte bordáját, száját és szemét véresre verte, úgy hogy a sérülések maradandó nyomot hagynak Péro arcán.

Bezsánov Bránkót ezennel tartóztatták. A szadista hajama legény kihallgatása alkalmával azt állította, hogy

semmire sem emlékszik, mert teljesen ittas volt. De kijelentette, hogy öccsét mindenképpen meggyilkolja és ettől az Isten sem óvja meg.

A vizsgálóbíró Bezsánov Bránkó ellen elrendelte a vizsgálati fogságot és megindította ellene a vizsgálatot.

—o—

— **Noviszádi adókövetési tárgyalások.** A noviszádi városi tanács közli az érdekeltekkel, hogy október 13-tól 20-ig újabb kereseti adó követéseket tettek ki közszemlére a városi adóhivatalban, ahol azokat mindenki megtekintheti a hivatalos órák alatt. A most közszemlére kitétt adójavaslatokat a következő sorrendben tárgyalja az állami adóhivatalban működő adókövető bizottság 1933 november 3-án a cipészek, papucsesosok, boeskorosok és borbélyok november 6-án a borbélyok, november 7-én a borbélyok, fűnképeszek, harisnyakötők, kozmetikai intézetek és szobafestők, november 9-én a szobafestők, mázólok, címfestők, cukorkaárusok, átvésosok és cukrászok, november 10-én a paplankészítők, könyvkötők, kefekötők, kőfaragók, kizánkészítők, szobrászok, vasalók, gyertyaöntők, szítakészítők, kosárfonók, fésűsök, cserepesek és kötelesek adókövetéseit tárgyalják.

Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélrekedésnél, renvhe emésztésnél, anyagcsere zavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József“ keserűvíz rendbe hozza a gyomrot és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól.

FOTO BOULEVARD

Noviszád, Boulevard Krájlja Ányó

Készíti a legszebb felvételeket

On megnyerte a fogadást...

mert tény az, hogy a **Spiller Butelitben** állandóan a legkitűnőbb szendvicsek, finom felvágottak, frissen csapolt sör és la borok kaphatók.

4269

Vasárnap október 15-én a Csellővesztet tánctermében (Futoški put 77 alatt) táncestélyt rendezek, amelyre a tisztelt ifjúságot ezuton hívom meg. A győztesek emléktárgyban részesülnek. Tisztelettel **Butor Károly** táncbanító

Európa sorsa történelmi fordulat előtt ...

Németország kilépett a Népszövetségből

Feloszlatták a birodalmi gyűlést, november 12-re új választásokat írtak ki

A német delegátusok elhagyták a leszerelési konferenciát

Meghíusult Genfben a francia-angol-amerikai leszerelési front

A német kormány kiáltványában kijelenti, hogy a békéért küzd, de nem tűrhet erőszakot

Berlinből jelentik: Következésményekben beláthatatlan jelentőségű lépésre határozta el magát a német kormány. Hitler birodalmi kancellár tegnap magához kérette a német sajtó képviselőit és történelmi kijelentéseket tett előttük.

A kancellár közölte, hogy

Németország kilép a Népszövetségből és otthagyja a leszerelési értekezletet is. A birodalmi gyűlést feloszlatják és népszavazást rendelnek el, amelynek feladata, hogy döntson a kormány politikája felett.

A kancellár nagy horderejű közléssel egyidőben megjelent a hír, hogy Hindenburg birodalmi elnök elrendelte a birodalmi gyűlés feloszlatását. A feloszlató rendelettel egyidőben az elnök

november 12-re általános választást rendelt el,

A német kormány kiáltványa

A kora délutáni órákban a birodalmi kormány kiáltványt intézett a német néphez. A kiáltvány közli, hogy Németország azért lépett ki a Népszövetségből, mert a leszerelési értekezleten megalázó helyzetbe juttatták. A német kormány eltökélt szándéka, hogy

a béke, kiengesztelés és megértés politikáját folytatja

és minden cselekményének és elhatározásának ez a jelszó az alapja. A kormány és a nép tehát elutasítja az erőszakot, amely megengedhetetlen eszköz az európai államok közösségén belül felmerülő viszályok elintézésére.

Hajlandók vagyunk a legutolsó német gépiegyvert is elpusztítani, a legutolsó embert elbocsátani a hadseregből, ha a többi nemzet hasonlóképpen cselekszik. Összinté óhajunk, hogy a többi nemzettel még a volt ellenségeinkkel is az őszinte jóviszony helyreállítása érdekében szenvedélytől mentes tárgyalást indítsunk meg. Hajlandók vagyunk kontinentális és minél hosszabb időre terjedő meg nem támadási szerződéseket kötésével Európa békéjét biztosítani. Ennek azonban

elkerülhetetlen feltétele az egyen-

A német lépés hatása Genfben

Genfből jelentik: Tegnap délelőtt a leszerelési konferencia előkészítő bizottsága tartott ülést. Simon angol külügyminiszter beszéde általá-

ban rendkívül békülékenyhangú volt. Azt fejtegette, főleg arra kell törekedni, hogy ne lehessen olyan szerződést kötni, amely fegyverkezésre

hogy alkalmat adjanak a német népnek arra, hogy a további sorsára nézve döntő kérdésben állást foglaljon. Hitler kancellár a német kormány döntő elhatározását azzal indokolta meg, hogy a leszerelési konferencián Németországot olyan feltételek elé akarták állítani, amelyet Németország meg nem tűrhet. A német birodalom méltóságával nem tart összeegyeztethetőnek és amelyet Németország nem fogadhat el. A birodalmi gyűlés feloszlatását kimondó rendelettel egyidőben

feloszlatták a tartományi gyűléseket is,

de a tartományi választásokat egyelőre nem írták ki. Egy másik rendelet kimondja, hogy a tartománygyűlések elnökeit, a birodalmi elnök a kancellár javaslatára bármikor elmozdíthatja állásukból.

jogosság elismerése.

A kormány és a nép egyik véleménye, hogy a leszerelési értekezletet el kell hagyni és ki kell lépni a Népszövetségből. El vagyunk szánva inkább bármely inség, üldöztetés és szorongatás vállalására, semhogy a jövőben olyan szerződéseket írjunk alá, amelyeket becsületes ember és becsületét szerető nép nem fogadhat el.

Nem akarunk résztvenni a többi nemzet cselekedésében, amelyben a biztonság csak olyan fokát követeljük, amely biztosítja a nemzet nyugalomát és szabadságát.

A kiáltvány végül kérdést intéz a néphez, helyesli-e a kormánynak ezt a politikáját, hajlandó-e azt saját fellegásának és akaratának kifejezésével elismerni és emellett ünneppélyesen támogatni.

Hitler kancellár tegnap este 7 órakor rádión keresztül intézett a német néphez. Beszédében részletesen ismertette azokat az okokat, amelyek a kormányt elhatározására késztették és felszólította a német népet, hogy a november 12-i választáson egységes tömegben sorakozzék a kormány zászlaja mögé.

Elida újra hozza, amit a mai kor megkíván ...

Elida 7 virág szappan — időszerű olcsó árban! Különleges enyhe, bőrápoló hatása, arcbőre fiatalosan hamvas és tiszta lesz tőle. Elragadó illata testi jólérzést és az ápoltság érzetét váltja ki.

ELIDA **SZAPPAN**

vezethet.

A fel nem fegyverzett hatalmak együttműködése a leszerelési egyezmény keretében, a legjobban megerősítendő a bizalmat.

Paul Boncour francia külügyminiszter azt hangoztatta, hogy a leszerelési kérdését érdemlegesen csak az értekezlet keretében lehet megvitatni, valamennyi állam részvételével. A próbaidő két részre osztása feltétlen szükséges, az ellenőrzés csak biztonság révén valósítható meg, a próbaidő alatt semmiféle fegyverkezést nem szabad megengedni.

A német delegátus felszólalásában az egyenjogúság érvényesítését követelte.

SZUBOTICÁN PALESZTINAI POTYAUTASOKAT SZEDTEK LE A BUDAPESTI GYORSVONAT TENGYELÉRŐL

Tegnap hajnalban a 4 óra 53 perckor érkező budapesti gyorsvonat egyik kocsijának tengelyéről három potyautast szedtek le a szuboticei vasuti komesszárátus közegei. A szokásos vonatvizsgálatnál a csendőrök rátaláltak az elszánt fiatalemberekre, akik a vonat alatt, a koci tengelyén ülve és vasalkatrésekbe kapaszkodva rendkívül veszedelmes helyzetben tették meg az utat. A lengyelek három határon szöktek keresztül utlevél nélkül és Magyarországon is sikerült elkerülniök a vámhatóságok figyelmét.

A szuboticei vasuti komesszárátuson kihallgatták a potyautásokat, akik igazolták magukat. Adler Rubin kereskedősegéd és Dvozsinszki Leon 21 éves szabósegéd, varsói illetőségűek, Friedmann Miklós 20 éves pedig szecsovcei illetőségű csehszlovák sofför. Elmondták, hogy Palesztinába akar

A konferencia végül úgy döntött, hogy az ügyet a főbizottság hétfői ülése elé terjeszti.

A kora délutáni órákban terjedt el a híre Genfben, hogy Németország elhatározta a Népszövetségből való kilépését.

A hír óriási megdöbbenést keltett.

A német delegáció hivatalosan közölte a főtitkári hivattal, hogy a német kormány elhatározása folytán Németország kilép a Népszövetségből. Egyidejűleg a leszerelési konferencia német delegátusai bejelentették, hogy kormányuk utasítására a konferencia további tanácskozásain nem vesznek részt.

tak jutni, mert szülővárosukban nem kaptak munkát. Az volt a szándékuk, hogy megállítsák Adler Szarajevóban élő édesanyját és ugyancsak a vonat tengelyén folytatják utjukat Palesztin felé. Varsótól Szuboticaig két hónap alatt jutottak el a potyautások.

Felhívás a noviszádi Dalaskör kőzözihoz. Az első csapat vasárnap délután 2 órai kezdettel serlegmérkőzést játszik a NAK csapatával. Felállítás: Göz, Szikora, Lauterer I és II, Busa, Farkas, Mohr, Pakay, Resnyák, Szöllösy. Tartalék: Ladányi és Prikkel. A tartalékesapat délelőtt 10 órai kezdettel barátságos mérkőzést játszik a NAK tartalékesapatával. Felállítás: Ladányi, Prikkel, Györi, Duhó, Dudás, Hevér, Kranitz, Zvara, Pompola, Papp II, tartalék: Mészáros, Kovács III, Nagy, Noszek, Somogyi. A serlegmérkőzés a Nak pályán lesz, a barátságos a Maros pályán. Délelőtt 8 órakor összeréning. — Györi atlétnök.

Film hírek

Kettős siker Noviszádon. Ugy az Apolló, mint az Odeon kitett magáért. Két kiváló műsört hoztak. Az Apollóban a nagy Marie né rikatja meg a közönséget, az Odeonban pedig Rudolf Forster óriási „Bvárhajók előre” című háborús filmje arat óriási sikert. Mindkét mozgószínház telt házak mellett pergeti műsorát, amelyek mindenkit 100 százalékban elégtének ki. Ugy az Odeonban, mint az Apollóban még Híradó egészíti ki az amugy is bő műsört.

A jövő héten amit újdonságban még nagyszerűségben fokozni lehet, azt fokozza ugy az Apolló, mint az Odeon. Hétfőn Anny Ondra „Szoknyás regiment” című bohózata fut, olyan kiváló, olyan elsőrangú rendezésben, amelyet csak Karl Lamac, Anny Ondra vi lághírű rendezője tud produkálni. Utána a Walcerháboru kerül bemutatásra a világ legnagyobb városainak legelsőrangúbb mozgójai val egyidőben. Ebben a filmben Renate Müller, Willy Fritsch, Paul Hörbiger és Bársony Rózsi brillíroznak. Felejthetetlen élmény ez a film fiatalnak, öregnek, nőnek és férfinak egyaránt. És hogy a noviszádi mozik nevetető hete teljes legyen, az Odeonban péntek től Harold Loyd Moziőrült című slágerburleszkje van műsoron a noviszádi bohózatkedvelők nem

csekély öröme. — Minden műsorhoz még nagyszerű kiegészítő filmek peregnék többek között a Metro egy remek egyfelvonásosa a hétfői Anny Ondra film mellett: Anyák az állatok világában címen az Apolló nagyszerű kulturfilm sorozatának egyik ékköve.

Oszijeki Szlavia—Vojvodina ligamérkőzés

Trgovacski—Rapid, Jugoszlavia—Szlavia bajnoki

A ligaküzdelmek végspurtja megkezdődött. Noviszád ligacsapata eddig nem produkálta azt a teljesítményt, amit tőle a város közönsége elvárhatott volna. Kétségtelen, hogy ebben a sorozatos balszerencsének is nagy szerepe van, mert a Vojvodina több olyan csapattól szenvedett vereséget, amelynél tudása semmivel sem gyengébb.

A mai mérkőzéssel kapcsolatban is az a helyzet, hogy a Vojvodina joggal számíthat győzelemre. Az oszijekai Szlavia kiváló együttese az utóbbi hónapok folyamán kissé visszaesett, a Vojvodina viszont legutóbb javuló formáról tett tanúbizonyoságot. A mai találkozón, ha szívet-leléleket küzd egyiket gólos

győzelemre számíthat. A mérkőzést Pejics begrádi bíró vezeti.

A ligamérkőzés délután 3 órakor kezdődik a Karagyorgye pályán. Előtte 1 óra 15 perckor a Vojvodina—Trgovacski ifjúsági, 2 óra 15 perckor pedig a Vojvodina—Makkabi oldboy mérkőzést bonyolítják le.

Délelőtt a kórház mögötti Trgovacski pályán 8 óra 15 perckor a Trgovacski a Rapiddal mérkőzött. A Rapid múltvasárnap győzött, ha tartós a javulása, ma is szerezhethet pontot. Bíró: Milnovics. Ezután a Jugoszlavia a Szlaviával játszik. Favorit a Szlavia. Bíró: Georgijevics.

Bajnoki mérkőzések a vidéken

A NAK, mint ismeretes, ma Sabácon játszik bajnoki mérkőzést a Macsvával. Ez a találkozó dönti el az első helyezést a szi szezonban. Mindkét csapat jó formában van, de a saját pálya és a nagyobb meccsrutin a Macsva mellett szól. Egy esetleg döntetlen a NAK sikerét jelentené. Bíró: Schneff.

Mitrovicán a Makkabi a Gradjanszkival mérkőzik. Kemény és valószínűleg izgalmas küzdelem lesz, melyben a Makkabinak kell győznie egy-két góllal, ha bírja idegekkel a mitrovicai pályát és közönséget. Bíró: Momirov.

A második osztályban Temerinben a TSK a csurugi Hajdukkal mérkőzik. A TSK a biztos favorit 2—3 gólos győzelem erejéig. Bíró: Banics. Palánkán Szloga—PSK derbimérkőzés lesz. Az utóbbi időben erősen feljavult Szloga a favorit, bíró Zsivánovics. Kiszácson a Tátra a Szlovácskival játszik. A Tátra odahaza erős, a Szlovácskinak erősen kell játszania, ha győzni akar, bíró: Sévics. Indián a runai Rádnicski az indiai csapat nagygólos győzelmé valószínű, bíró: Gál. Pazován a Szlavia játszik ezidén az első baj-

Jó-e a lámpa,

TUNGSRAM

vagy rossz? azt külsejéről megállapítani nem lehet.

A fénytéljesítmény és áramfogyasztásról csak használatban tud ítéletet alkotni. Ön gyakran csalódott: gyenge fény mellett az áramszámla ijesztően nagy volt.

Vásároljon tehát olyan gazdaságos lámpát, mely kis áramfogyasztás mellett legtöbb fényt ad. Ez a:

Hivatalos közlemények

NAK hírek. A következő játékosok 9.0-kor legyenek a pályán: Lidof, Piusz II, Haasz II, Vindis, Starcev, Klein, Schneider, Andriecsek I és II, Jáki, Emih, Matics, Benke, Zovics, Stojics, Robert. — Intéző.

A noviszádi Borbély SK alább felsorolt játékosait felkérem, hogy hétfőn 16-án délután 2 óra 30 perckor okvetlen jelenjenek meg a szabók elleni mérkőzésen: Beck, Rápoti, Boro, Martinovics, Folkmann, Masovics II, Pörge II, Mondovics III, Majtány II, Dudás I, Cseh II, Dudás II, Müller, Perlaky. — Intéző.

A noviszádi pékek futbalcsapatának játékosait felkérem, hogy hétfő délután 3 órakor a Karagyorgye pályán jelenjenek meg. Revansot veszünk a sofőrökön, legutóbbi vereségünkért. — Intéző.

A noviszádi sofőrök futbalcsapatának játékosait felkérem, hogy hétfőn, 16-án délután fél 3 órakor jelenjenek meg a Rádnicski pályán a felszerelés átvétele végett. — Intéző.

A noviszádi Napred alább felsorolt játékosai ma reggel 7 órakor jelenjenek meg az áltözöben a felszerelés átvételére: Begovics I, Ujj, Sztítás II, Szlama, Hermann, Mondovics III, Fogarassy, Prötics, Juhász II, Ács II. A csapat a Karagyorgye első csapatával játszik a Rádnicski pályán 8 órakor. Az első csapat a Karagyorgye első csapatával játszik délután 1 óra 30 perckor a Rádnicski pályán: Nagy, Juhász I, Palusko, Kéri, Czirbusz II, Dudás II, Bogár, Molnár, Würtz, Dudás I, Erdős, Klimecz, Szántai. Délután 2 órakor az alábbi oldboy csapat jelenjen meg a Napred pályán: Erdős, Neu, Sárközi, Vajda, Svraka, Kiss, Kogoj, Czirbusz I, Ferenci III, Fodor I, Kukics, Sztítás III, Patovicza, Bán, Goldstein, Balács, Kucsera. — Intéző.

Kuglizóverseny lesz ma az Adamovics telepen. A noviszádi Adamovics telep. Luttica jótékony egyesület, ma kuglizóversenyt rendez a Bozics féle vendéglőben. A verseny egyéni lesz, bárki indulhat, egy széria 3 dinár. Három-három értékes díjat osztanak ki a legtöbb pontot elért férfiak, illetve nők között. A verseny délelőtt 10 órakor kezdődik, és este 3 óráig tart. Kedvezőtlen időjárás esetén a versenyt mához egy hétre tartják meg.

Heti rádióműsor

Vasárnap, október 15

Filharmonikus hangverseny: Csajkovszky művek. W. Kochanski (hegedű) közreműködésével. A vojvoda, nyitány. B-dur hegedűverseny. V. szimfónia, 8-moll. 22.20: Gramofon. 8: Rádiózenekar 10.25: Táncezene.

Wien. 8: Ébresztő. Torna haladóknak. 8.30: Gramofon. 12.30: Szimfonikus hangverseny. 3.30: Rádiózenekar. 5.55: Kamarazene. E-moll zongora. 7.10: Slezák Leó kamaratánékes előadása: Egy énekes életéből. 7.50: Rose Waller (szoprán) hangverseny. Hugo Wolf-dalok. 8.30: Ez a szerelem, Dr. Lothar Riedinger rádiógyelege. Otti Santner (szoprán), Lizzl Holzschuh (szubrett), Igo Guttmann (tenor), Dario Medina (tenor-buffo), a bécsi Volksoper enakkara, a rádiózenekar és a bécsi Gaudriol jazz-zenekara közreműködésével.

Hétfő, október 16

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Gárdózenekar. A szimfónia. 12.30: Tűzdehárak. 1.30: Hírek. 4: Gramofon. Jugoszláv zene. 4.30: Előadás. 5: Gramofon. 7.05: 6.55: Rádiózenekar. 8: Előadás. 8.30: Faust. Gaudriol nyitányos operája, átvitel a Nemzeti színházról. A szimfónia. Hírek. 9.45: Hírek. 10: 1. A berlini. 2. Hírek. 3. Andras lovasbraurj-t. 2. Fentárgyak. 3. Andras lovasbraurj-t. 4. Fentárgyak. 5. Andras lovasbraurj-t. 6. Fentárgyak. 7. Andras lovasbraurj-t. 8. Fentárgyak. 9. Andras lovasbraurj-t. 10. Fentárgyak. 11. Andras lovasbraurj-t. 12. Fentárgyak. 13. Andras lovasbraurj-t. 14. Fentárgyak. 15. Andras lovasbraurj-t. 16. Fentárgyak. 17. Andras lovasbraurj-t. 18. Fentárgyak. 19. Andras lovasbraurj-t. 20. Fentárgyak. 21. Andras lovasbraurj-t. 22. Fentárgyak. 23. Andras lovasbraurj-t. 24. Fentárgyak. 25. Andras lovasbraurj-t. 26. Fentárgyak. 27. Andras lovasbraurj-t. 28. Fentárgyak. 29. Andras lovasbraurj-t. 30. Fentárgyak. 31. Andras lovasbraurj-t. 32. Fentárgyak. 33. Andras lovasbraurj-t. 34. Fentárgyak. 35. Andras lovasbraurj-t. 36. Fentárgyak. 37. Andras lovasbraurj-t. 38. Fentárgyak. 39. Andras lovasbraurj-t. 40. Fentárgyak. 41. Andras lovasbraurj-t. 42. Fentárgyak. 43. Andras lovasbraurj-t. 44. Fentárgyak. 45. Andras lovasbraurj-t. 46. Fentárgyak. 47. Andras lovasbraurj-t. 48. Fentárgyak. 49. Andras lovasbraurj-t. 50. Fentárgyak. 51. Andras lovasbraurj-t. 52. Fentárgyak. 53. Andras lovasbraurj-t. 54. Fentárgyak. 55. Andras lovasbraurj-t. 56. Fentárgyak. 57. Andras lovasbraurj-t. 58. Fentárgyak. 59. Andras lovasbraurj-t. 60. Fentárgyak. 61. Andras lovasbraurj-t. 62. Fentárgyak. 63. Andras lovasbraurj-t. 64. Fentárgyak. 65. Andras lovasbraurj-t. 66. Fentárgyak. 67. Andras lovasbraurj-t. 68. Fentárgyak. 69. Andras lovasbraurj-t. 70. Fentárgyak. 71. Andras lovasbraurj-t. 72. Fentárgyak. 73. Andras lovasbraurj-t. 74. Fentárgyak. 75. Andras lovasbraurj-t. 76. Fentárgyak. 77. Andras lovasbraurj-t. 78. Fentárgyak. 79. Andras lovasbraurj-t. 80. Fentárgyak. 81. Andras lovasbraurj-t. 82. Fentárgyak. 83. Andras lovasbraurj-t. 84. Fentárgyak. 85. Andras lovasbraurj-t. 86. Fentárgyak. 87. Andras lovasbraurj-t. 88. Fentárgyak. 89. Andras lovasbraurj-t. 90. Fentárgyak. 91. Andras lovasbraurj-t. 92. Fentárgyak. 93. Andras lovasbraurj-t. 94. Fentárgyak. 95. Andras lovasbraurj-t. 96. Fentárgyak. 97. Andras lovasbraurj-t. 98. Fentárgyak. 99. Andras lovasbraurj-t. 100. Fentárgyak.

Budapest. 9: Torna. 9.30: Istentisztelet. 11: Gramofon. Jugoszláv zene. 11.30: Előadás. 12.05: Harmonikazene, népdalok. 12.30: Gramofon. Kabaré. 1.30: A Ratni drugovi zenekar hangverseny. 3.45: Gramofon. Mascagni: Parasztbecsület című operája. 5: Gramofon. Táncezene. 6.55: Énekkari hangverseny. 7.40: Rádióklub. Közreműködnek: Emanuel Böhm (xylophon), Evka Mikulics (ének), Hans Heil (fuvola), M. Milovanovic (hegedű), Besko Nikolics (népdalok) és Iljia Todorovics (saxofon). 10: Hírek. Utána: Cigányzene.

Budapest. 9.15: Hírek. 10: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. Szentbeszédet mond Tóth Tihomér dr. 11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-terti templomból. Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Dohnányi Ernő dr. 1. Beethoven: Egmont, nyitány. 2. Haydn: A dél, szimfónia. 3. Gluck: Páris és Heléna, baletzene. 4. Debussy: Gyerek-kuokó. Childrens corner, szvit. 5. Liszt: VI. magyar rapszódia. Szünetben: Rádióklub. Elmondja Papp Jenő. 2: Gramofonlemez. 3: A Földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Rádai Gyula dr. 4: A zongoraszólamok. 5: A zongoraszólamok. 6: A zongoraszólamok. 7: A zongoraszólamok. 8: A zongoraszólamok. 9: A zongoraszólamok. 10: A zongoraszólamok. 11: A zongoraszólamok. 12: A zongoraszólamok. 13: A zongoraszólamok. 14: A zongoraszólamok. 15: A zongoraszólamok. 16: A zongoraszólamok. 17: A zongoraszólamok. 18: A zongoraszólamok. 19: A zongoraszólamok. 20: A zongoraszólamok. 21: A zongoraszólamok. 22: A zongoraszólamok. 23: A zongoraszólamok. 24: A zongoraszólamok. 25: A zongoraszólamok. 26: A zongoraszólamok. 27: A zongoraszólamok. 28: A zongoraszólamok. 29: A zongoraszólamok. 30: A zongoraszólamok. 31: A zongoraszólamok. 32: A zongoraszólamok. 33: A zongoraszólamok. 34: A zongoraszólamok. 35: A zongoraszólamok. 36: A zongoraszólamok. 37: A zongoraszólamok. 38: A zongoraszólamok. 39: A zongoraszólamok. 40: A zongoraszólamok. 41: A zongoraszólamok. 42: A zongoraszólamok. 43: A zongoraszólamok. 44: A zongoraszólamok. 45: A zongoraszólamok. 46: A zongoraszólamok. 47: A zongoraszólamok. 48: A zongoraszólamok. 49: A zongoraszólamok. 50: A zongoraszólamok. 51: A zongoraszólamok. 52: A zongoraszólamok. 53: A zongoraszólamok. 54: A zongoraszólamok. 55: A zongoraszólamok. 56: A zongoraszólamok. 57: A zongoraszólamok. 58: A zongoraszólamok. 59: A zongoraszólamok. 60: A zongoraszólamok. 61: A zongoraszólamok. 62: A zongoraszólamok. 63: A zongoraszólamok. 64: A zongoraszólamok. 65: A zongoraszólamok. 66: A zongoraszólamok. 67: A zongoraszólamok. 68: A zongoraszólamok. 69: A zongoraszólamok. 70: A zongoraszólamok. 71: A zongoraszólamok. 72: A zongoraszólamok. 73: A zongoraszólamok. 74: A zongoraszólamok. 75: A zongoraszólamok. 76: A zongoraszólamok. 77: A zongoraszólamok. 78: A zongoraszólamok. 79: A zongoraszólamok. 80: A zongoraszólamok. 81: A zongoraszólamok. 82: A zongoraszólamok. 83: A zongoraszólamok. 84: A zongoraszólamok. 85: A zongoraszólamok. 86: A zongoraszólamok. 87: A zongoraszólamok. 88: A zongoraszólamok. 89: A zongoraszólamok. 90: A zongoraszólamok. 91: A zongoraszólamok. 92: A zongoraszólamok. 93: A zongoraszólamok. 94: A zongoraszólamok. 95: A zongoraszólamok. 96: A zongoraszólamok. 97: A zongoraszólamok. 98: A zongoraszólamok. 99: A zongoraszólamok. 100: A zongoraszólamok.

Praha. 6.30: Ébresztő, torna és zene. 8.30: Gramofon. 11: Rádiózenekar. 5.45: Gramofon. 6: Német óra. Dr. W. Wessely: Zenei hetiszemle. Utána a német egyetem énekkarának hangverseny. Középkori motettek. 9.30: V. Riesa saxofonhangverseny. 10.10: Gramofon.

Róma. 7.20: Albán gramofonlemez. 8.45: Zongorazene. Scarlatti: Pastorale és gavotte. Liszt: II. magyar rapszódia. 9: Massenet Manon című operájából részletek Uccio Cattaneo és Alfredo Serenico közreműködésével. 9.50: Gramofonlemez.

Stuttgart. 7: Egyházi zene. Tinel: Te Deum. 8: Bolygó hollandi, Wagner háromfelvonalos romantikus operája. 12: Rádiózenekar.

Varsó. 7.10: Gramofon. 8.55: Szimfonikus Kamarazene. 8: Peppina, R. Szalv háromfelvonalos operája. 10.45: Gramofon. Táncezene.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

Budai Gyurka és cigányzenekara. 2.45: Hírek, életmizserák, piaci árak, árfolyamhírek. 4: A Rádióélet meséiről. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Rádió-amatörposta. 5.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 6.45: Munkásféltóra. 7.15: Budai Dalárda hangverseny. 8: Pontos időjelzés, hírek, lovenszeredmények. 8.10: Operatársulatok. Előadja Gere Lola, Szedő Miklós és a Budai Hangverseny Zenekar. Vezényel Polgár Tibor. 1. Planquette: Mohamed paradicsoma, nyitány. 2. a) Sidney Jones: Gésák, Molly kupa. b) Huszka Jenő: Bob herceg Londonban, hej... (Gere). 3. a) Lehár: Luyenburg grófja, René belépője (Szedő); b) René és Angéla kettőse. 4. a) Strauss Oszkár: Varázskeringő nyitány; b) Franci és Niki kettőse; c) Piccolo-kettős. 5. Huszka Jenő: Aranycsillag nyitány. 6. Fall Leo: Dollárkirálynő László dalja (Szedő). 7. Jarno: Az erdőszél, Krisztina dalja (Gere). 8. a) Szirmai Albert: Alexandra, a király dala (Szedő); b) Alexandra és a király kettőse. 9. a) Kálmán Imre: A farsang tündére, nyitány; b) Bajader, Radjami belépője (Szedő). 10. Konjati Károly: Pillangó főhadnagy, Katinka és Radnóthy kettőse. 11. Kálmán Imre: Ördöglovas, palotás. 9.40: időjárásjelentés, hírek. 9.50: Bura Károly és cigányzenekara. 10.30: Gramofonlemez.

Leipzig. 11: Gramofon. 6: Rádiózenekar. 8: Egy eszaki nem hervadó operetmelódia. A drezdai filharmonikusok hangverseny. Szólisták: Martin Kremer (tenor), Susanne Pree (szoprán), Leonore Eichhorn (alt) és Hans Löbel (bariton).

Milano. 5.20: Gramofon. 9: Aida, Verdi négyfelvonalas operája. Átvitel a turini Viktor Emánuel színházról.

Praha. 6: Ébresztő, torna és hangverseny. 11: Gramofon. 1.45: Gramofon. 5.25: Gramofon. 6.15: Munkáselőadás. 6.25: Német féltóra. G. Hols: Szvitri hangjátéka. 7.25: Tarka-est. 8.55: Fuvóza. 9.30: Rádiózenekar.

Róma. 5.10: Rádiózenekar. 8.15: Vera Poggioni (szoprán) hangverseny. 8.45: Gramofon.

Varsó. 7.05: Torna. 12.05: Gramofon. 4.55: Kamarazene. 6.20: Népszertű zene. 8: Rádiózenekar. 9.15: S. Dygas zongorahangverseny. 10: Táncezene.

Wien. 11.30: Gramofon. 12: Rádiózenekar. 1.10: A hangverseny folytatása. 3.45: Mandolinzene. 4.20: Dr. F. Schemmszky: A napolyi Piedigrotta-tünemény, előadás gramofonlemezeken. 4.55: Gramofon. 6: F. Schafheutlin: A Nobel-díj és alapítója. 6.30: Dr. E. Molden: Külpolitikai haviszemle. 7.15: Hírek. 7.30: Rádióport az osztrák rohamcsapatok hazafias ünnepélyéről. Dr. Kurt Schuschnigg kultuszminiszter ünnepi beszéde. 8.35: Rádiózenekar. Diákori emlékek Maria Tauber (szoprán) és Dario Medina (tenor) közreműködésével. 10: Tarka-est. A színházi alkalmazottak kabaréjának közvetítése a Volksgartenből. 11: Gramofonlemez.

Szombath, október 21

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. A szünetben (12.35) tűzdehárak. 4: Gramofon. 5: Jugoszláv dalok. (Eugenia Pinterovics). 7.30: Jugoszláv dalok. (Milica Bosnyakovics). 8: Rádiózenekar. 9: Sevillai borbély. Rossini vig operája gramofonlemezeken. A szünetben (10) hírek, utána táncezene.

Budapest. 6.45: Torna. Utána: gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. „A régi fatu életéből”. 2. „Magyar népregek” (felolvasás). Közben gramofonlemez. (Cselényi József-lemez). 12: Déli hangverseny. (Kőrösi Csoma Sándor). 12.05: Bertha István szimfonikus Kamarazene. 12.30: Hírek. 1.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és vízállásjelentés. 1.30:

res Lajos cigányzenekara és Guttenberg Györgyi jazz-zenekara Kalmár Pál énekszámaival.

Leipzig. 6.15: Torna. 11: Gramofon. 2.40: Gramofon. 4: Rádiózenekar. 8: Cár és ács, Lortzing háromfelvonalas vig operája.

Praha. 6.15: Ébresztő, torna és hangverseny. 10.10: Gramofon. 12.10: Gramofon. 3.30: Gramofon. 5.05: Kamarazene. Mozart: XIX. vonósregyes c-dur, op. 465. Dvorák: G-dur vonósregyes, op. 106. 6.25: Német féltóra. Dr. A. Gessner: A modern utépités. 7.05: Bevezető előadás. 7.30: A lámpás, V. Novák operája. Átvitel a Nemzeti Színházról.

Strasbourg. 6: Népszertű és táncezene. 7: Kamarazene. 8.45: Gramofon. 10.30: Tannhaeuser, Wagner operája, nyitány és I. felv.

Bukarest. 12.15: Gramofon. 5: Rádiózenekar. 7.40: Traviata, Verdi operája (gramofon). A szünetben hírek. Utána népszertű zene.

Milano. 5.10: Orosz kamarazene. 6.40: Gramofon. 8.0: Gramofon. Szimfonikus lemez. 10.00: Rádiózenekar.

München. 7: Gramofon. 11.30: Gramofon. 12: Népszertű zene. 1.30: Gramofon. 4.30: Rádiózenekar. 5: Rádióport egy hadgyakorlatról. 6.05: Kamarazene. 9.05: Szimfonikus hangverseny. Henry Marteau (hegedű) közreműködésével. Wagner: C-dur szimfónia. Sigmund Wagner: Hegedűverseny.

Róma. 1: Rádiózenekar. 4.30: Gramofon. 5.15: Ének- és kamarazene. 8.15: Gramofon. 9.30: Kamarazene.

Wien. 11.30: Rádiózenekar. 1.10: Gramofon. 4: Gramofon. Hangosfilmlemez. 4.30: Asszonyok. 4.55: R. Weigl: Foglalkozási ágak a régi Bécsben. 5.20: Sigm. Feuermann hegedűhangversenye. Beethoven: A-dur (Kreutzer)-szonáta, op. 47. 6.10: Dr. S. Edres: A nő divat, ruha és testkultúra. 6.25: Sport hetiszemle. 6.35: Képzőművészeti előadás. 7: A bécsi szimfonikus zenekar hangverseny. Népszertű nyitányok. 8.05: Az isteni Faustina. Rudolf Lothar hangjátéka. 10: Hírek. 10.10: Gramofonlemez.

Szombath, október 21

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. A szünetben (12.35) tűzdehárak. 4: Gramofon. 5: Jugoszláv dalok. (Eugenia Pinterovics). 7.30: Jugoszláv dalok. (Milica Bosnyakovics). 8: Rádiózenekar. 9: Sevillai borbély. Rossini vig operája gramofonlemezeken. A szünetben (10) hírek, utána táncezene.

Budapest. 6.45: Torna. Utána: gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. „A régi fatu életéből”. 2. „Magyar népregek” (felolvasás). Közben gramofonlemez. (Cselényi József-lemez). 12: Déli hangverseny. (Kőrösi Csoma Sándor). 12.05: Bertha István szimfonikus Kamarazene. 12.30: Hírek. 1.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és vízállásjelentés. 1.30:

Wien. 11. 30: Rádiózenekar. 1.10: Gramofon. 3.30: Hírségi zongorahangverseny. Bach: F-moll preludium és fuga. Schubert: As-dur improbitu. Korngold: Mammenschanz. Brahms: As-dur, keriragó. Reger: Fast zu keck. 3.55: Gramofon. 5.15: Kovács Dezső (bariton) hangverseny. Operavariáció. Duzovelli: Linda di Chamounix. Ária. Bellini: I Puritani. Ária. Donizetti: Maria di Rudenz. Ária. Rossini: Tell Vilmos. Ária. Donizetti: Maria di Rohan. Ária. 7.05: Rádiózenekar. 9: A bécsi filharmonikus hangverseny. Richard Strauss: Don Juan, szimfonikus költemény. Mozart: Symphonie concertante hegedű és brácsára es-dur. Stravinski: Tízmadár szvit. 10: Hírek. 10.25: Gramofon.

Kedd, október 17

Beograd. 11: Rádiózenekar. 12.05: Gramofon. 12.30: Tűzdehárk, utána gramofon. 1.30: Hírek. 4: Gimnázium. Népdalok. 4.30: Gramofon. 5: Német lecke. 7.30: Mihovil Logar zongorahangverseny. Logar Sonati kvasi uno scherzo. Két japán mese. Tango Berceuse. Vukobratovics: Két zongoraszvit. 8.10: Hangjáték. 9.05: Rádiózenekar. A szünetben (10.10) hírek. 10.45: Gramofon. Tánca.

Budapest. 6.45: Torna. Utána: gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Biedermeier faragások. 2. A képzőművészeti (felolvasás). Közben: gramofonlemez. 12: Harangszó az Egyetemi templomból. 12.05: Horváth Dandus és cigányzenekara. 1.30: Gutenberg György szalonzenekara. 2.45: Hírek. 4: Kétféle. Arató Béla hírségi elbeszélése. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Dollár a latházban. Csukra Péter elbeszélése. 5.30: Gounod emléke. A bevezetőt írta Papp Viktor gramofonlemezekkel. 6.10: A dráma és a film a XX. században. Sebestyén Károly dr. előadása. 6.40: Az 1. honvéd. Gyalogezred zenekara. Vezényel Fritsny Richard. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Boltygó hollandi dalmai 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta: Wagner Richard. Az 1. felvonás után Pontos időjelzés, hírek. Utána kb. 10: Időjárásjelentés. Majd: Bura Károly és cigányzenekara. 11: Gary György jazzzenekara.

München. 6.30: Torna. 12: Gramofon. 1.30: Mandolinszene. 3: Népszerű zene. 5.05: Rádiózenekar. 8: Fraskvilar: Leihar háromfelvonásos operettje. Prága. 6.15: Ébresztő, torna és hangverseny. 10.45: Gramofon. 3.30: Gramofon. 4: Rádiózenekar. 5.30: Gramofon. 6.30: Német félóra. 9.25: Szimfonikus hangverseny. 10.15: Szalonzene. Wien. 11.30: Gramofon. 12: Rádiózenekar. 4: Gramofon. 5.25: A bécsi kamarakórus hangverseny. Johannes Habert művek. F. Moissel bevezető előadása. 6.05: R. Holzner: Ernst Strahlenberg és munkái. Guidobald. 7.25: A Strausoper előadásának közvetítése. A szünetben hírek. 10.15: Bűzzenével.

MINDENKÉLŐTT TRIO BRONCSÖK!

széleskörű előzetes közönlődés!

F. L. ROSENFIELD, BEOGRAD, ZELENÍ VENAC 8.

Szerda, október 18

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. A szünetben (12.35) tűzdehárk. 4: Gramofon. 4.30: Anca Horvacki zongorahangverseny. Rachmaninov: Polichinelle. Mendelssohn: Rondo capriccioso. Chopin: Etude f-moll és F-dur op. 25. Valse as-dur. Todi: Jongleur. 5: Előadás. 7: Rádiózenekar. 8: Ljubljana. 10: Gramofon. 10.35: Cigányzene. Budapest. 6.45: Torna. Utána: gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Deák Ferenc levelezéskönyve. 2. Petőfi. A szerelm árka (felolvasás). Közben: gramofonlemez. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12.05: Magyar Tomis hegedű. Somogyi Olga énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 1. Corelli: La folia (Magyar) 2. a) Rossini: A szavillat borbély ária; b) Milder: Staacento, polka; c) Denezli: Liliomszék (Somogyi). 3. a) Rites: Perpetuum mobile; b) Ernst: Rondo Paganini; c) Paganini: IV. caprice (Magyar). 4. a) Chopin: Litván dal; b) Delibes: Dal; c) Gross-Sebb: Mesevár; d) Farkas Imre: Dal a két portcelláhabaról. Könyvből 12.30: Hírek. 1.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vállalkozás. 1.30: Az államrendőrség zenekara. Vezényel Szöllösy Ferenc. 2.45: Hírek, élelmiszertárk, piaci árak, árfolyamhírek. Közben: 3.30: A rádió diákéletéről. 4: A faektől a traktorig. 4: debreceni Kiss Lajos és cigányzenekara. 5.15: A ma életművészet. Perlaky Lajos előadása. 5.45: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 7: Házulafonos lettem. Szilárd János felolvasása. 7.40: Hangjátékközvetítés a Studióból. Az indító zenes hangjáték. Irta Vándor Kálmán. Rendező Ody Árpád. Utána kb. 9.40: Pontos időjelzés, hírek, időjárásjelentés. 10: Vitez Tibor (ének), zongorán kíséri Polgár Tibor. 1. Mozart: Varázshívola. Ária. 2. Beethoven: A sírban, a néma sírban. 3. Wagner: Monolog. 4. Nürnbergi mesterdalnokok III. felvonásából. 4. Schubert: A tengerparton. 5. Puccini: Bolhencsét. Ária. 6: Schumann: Nem sújt a viad. 10.30: Farkas Sándor és cigányzenekara Dani Dezső énekszámaival. London Reg. 7.30: Népszerű zene. 8: Rádiózenekar. 9: Katonazene. 10.15: A kontinens tánczenei hangverseny. Major Aranka (szoprán), Nemes Jbi (szólaméneszó) és Henry Leoni (bariton) közreműködésével. 11.30: Tánca.

Prága. 6.15: Ébresztő, torna és hangverseny. 12.10: Gramofon. 5.35: Gramofon. 6.25: Német félóra. 7.25: A „Settlers Klub” énekkar hangverseny. Slagerdalok. 8.05: Filharmonikus hangverseny. Suk emléktáncpály. Róma. 5.15: Rádiózenekar. 8: Gramofon. 9: Nyugat Leánya. Puccini háromfelvonásos operája. Wien. 11.30: Rádiózenekar. 1.10: Gramofon. 5: Kamarazene és dalok. Marianne Mislav (ének) közreműködésével. 6.35: Munkáselőadás. 7: Katonazene. 9.10: Hans Duhon (bariton) hangverseny. Joseph Marx dalok, a szerző zongorakísérettel. 9.55: Hírek. 10.10: Eszperanto. H. Steiner: Az 1984. évi bécsi-budapesti nemzetközi eszperantokongresszus. 0.215: A Karl Haupt zenekar hangverseny.

Csütörtök, október 19

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. A szünetben (12.15) tűzdehárk. 1.30: Hírek. 4: Iskolai rádió. 5: Ceveges. 7: Gramofon. 7.20: Előadás. 8: Kamarazene. Lekeu: Védőnégyes. Sánti Sems: Sepritt. 8.30: Rádiózenekar Gounod-művek. M. Minkovics (ének) közreműködésével. 10.45: Gramofon. Tánca. Budapest. 6.45: Torna. Utána: gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Magyar városok. Nyiregyháza. 2. Konyhagondok. (Hátvételek, felolvasás). Közben: gramofonlemez. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12.05: Az Egyetemi Énekkarok szöveggyűjteménye. Könyvből 12.30: Hírek. 1.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vállalkozás. 1.30: Virány László szalonzenekara. 2.45: Hírek, élelmiszertárk, piaci árak, árfolyamhírek. 4: „Dívatáncok”. Sz. Tüdös Klára előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A Földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. Pálinkás András ökl. gépszemlétről: „A kender és a len feldolgozása”. 5.30: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 6.45: Angol nyelvoktatás. 7.15: „Ami a háremből megmaradt”. Kristóf Károly utirajza gramofonlemezekkel. Török lányok, török asszonyok. 7.55: Kis színpad. „Szenzáció akarok”. Kátrly György hamutánczata. Közreműködik Molnar Emmi. 8.30: Zongora-gondokaszonátok. Előadja Petri Endre és Frank Lajos. 1. Beethoven: F-dur szonáta, op. 69. I. Allegro ma non tanto. II. Scherzo. Allegro molto; III. Adagio cantabile. Allegro vivace. 2. Schubert: A-moll szonáta. I. Allegro moderato. Adagio. Allegretto. 9.10: Pontos időjelzés, hírek. 9.30: Petis Pali és cigányzenekara. 10.15: Külügyi negyedóra. 10.30: Időjárásjelentés. 10.55: Ney David énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 11.15: Palaky-jazz.

Milano. 1.10: A Ceira-zenekar hangverseny. 5.10: Gramofon. 7.40: Gramofon. 10: Katonazene. München. 7: Gramofon. 11.30: Gramofon. 12: Gramofon. Bor. nő és dal. 1.30: Rádiókvartett. 4.30: Rádiózenekar. 6.05: Régi kamarazene. Bédinger: Szvit gamba és csembalóra. 8: Citera és mandolinszene. 8.50: Veit Stoss, Peter Breuer hangjátéka. 10: Hírek. Róma. 5.15: Ének- és kamarazene. 8.15: Cordalina Buonherba zongorahangverseny. 10.15: Tánca gramofonon. Prága. 6.15: Ébresztő, torna és hangverseny. 11: Gramofon. 3.30: Gramofon. 5.25: Gramofon. 6.25: Német félóra. Könyvszemle és megőrzés. 7.20: Katonazene. 10.30: Szimfonikus hangverseny. Szemelna: Visehrad, szimfonikus költemény. Wien. 11.30: Gramofon. 12: Rádiózenekar. 4: A szövetségi államok hazafias ifjúságának tiszteletére. Dr. Dollhuss kancellár, Fey helyettes kancellár és Starhemberg herceg, a Heilmwehr vezére, becséde. Átvitel a nagy Konzerthausból. 5.35: Josefina Strauski (szoprán) ária- és dalszövege. 6.35: Színházi heteszemle. 7.05: Rádiózenekar. 8.15: A bécsi szimfonikus zenekar hangverseny. Befeljeztlen zeneművek. Luise Heltengruber (szoprán) közreműködésével. Schubert: VIII. szimfónia h-moll. Mozart: Rekviem, Jacintos. Mendelssohn: Loreley. I. felv., finale. Musszorgszky: Kovacsina, nyitány. Puccini: Turandot. Ária. H. Wolf: Mancel Venegas. kar. Bruckner: IX. szimfónia d-moll, adagio. 10.20: Hírek. 10.35: Gramofon.

Péntek, október 20

Beograd. 11: Rádiózenekar. 12.05: Rádiózenekar. Utána gramofon. 4: Gramofon. 4.30: Torna gyermekeknek. 5: Francia lecke. 7: Rádiózenekar. 8: Zagreb. 10: Hírek, utána gramofon. 10.35: Cigányzene. Budapest. 6.45: Torna. Utána: gramofonlemez. 9.45: Hírek. Közben: gramofonlemez. 10: 1. Időszertű anyag. 2. Tíz perc derű. (Anekdoták, felolvasás). 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12.05: Az 1. honvédelmi vezényel zenekara. Közben: 12.30: Hírek. 1.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vállalkozás. 1.30: Dohányi Ernő dr. zongorán. 1. Haydn: Es-moll, változatok. 2. Brahms: H-moll capriccio. 3. Brahms: Es-dur, intermezzo. 4. Chopin: a) As-dur improbitu; b) F-dur nocturne; c) Cs-moll keringő; d) Des-dur preludé; e) C-dur mazurka. 2: Gígl-jelművek. 2.45: Hírek, élelmiszertárk, piaci árak, árfolyamhírek. 3.30: A rádió diákéletéről. „A magyar ember meg a vendéglő”. 4: „At a kisházban”. Sz. Szabó Mária emlékeztető. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „Huszevő növények s egyéb esodak a pesti füvészkertben”. Aczel áron dr. előadása. 5.30: Horváth Részó és cigányzenekara. Közben: 6: Gyorsiraki tanfolyam. 6.45: Zilahy Lajos felolvasása. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. 1. Paraszthecsettel, Mascagni melodramája egy felvonásban. 2. Székelyi Iónó, Kodály Zoltán daljátéka. A Paraszthecsettel után: Pontos időjelzés, hírek, utána kb. 10.15: Időjárásjelentés. Majd: Vö-

Tőzsde

TŐZSDEZÁRLATOK

A di ár árfolyama. Budapest 7.80—8.30, Prága 45.80—46.20, Berlin 5.33—5.37, London 229.
Zürich. Beograd 7.00, Páris 2021.75, London 1625, Newyork 355, Brüsszel 71.95, Milánó 27.13, Madrid 43.15, Amsterdam 208.10, Berlin 123.20, Bécs 72.60, Prága 15.35, Varsó 58, Bukarest 3.08.

Noviszádi terménytőzsde. Buza 78 kg Noviszádi környéki, dunai hajórakomány és bánáti 97—98, középbácskai 99—100, felsőbácskai 101—102, tiszai és tiszai hajórakomány 98—99, délbánáti 90—91, szerémi és szlavóniai 96—97, árpa 61—63, zab 52—54, tengeri bácskai 63—65, Szombor környéki 63—65, szlavóniai 66—68, bácskai száritott októberre 56—58, bácskai fehér 77.50—80, bánáti 59—61, szerémi 63—65, szerémi száritott októberre indíjjai paritásban 56—58, szávai uszályrakomány 63—64, légai uszályrak. 64—65, tiszai és dunai uszályrak. 65—66, buzaliszt bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 187.50—207.50, kettős 167.50—187.50, ötös 157.50—167.50, hatos 107.50—117.50, hetes 77.5—82.50, nyolcas 55—60, szerémi és szlavóniai állomásról 177.50—192.50, kettős 157.50—177.50, ötös 137.50—157.50, hatos 102.50—112.50, hetes 72.50—82.50, nyolcas 52.50—57, buzakorpa jutaszálókban bácskai és szerémi 44—46, bánáti 41—44, bab fehér 2% 130—135, burgonya fehér szlavóniai 56—58, rózsá korai szlavóniai 45—46, fehér szlavóniai 35—36, sertészsír 25 kgos kánákban bruttó nettóért 1280—1300.

Irányzat: Változatlan.
Forgalom: 75 vagon.

Szombori terménytőzsde. Buza, bácskai Szombor környéki 96—98, felsőbácskai 100—102, szlavóniai 95—97.50, szerémi 95—97.50, Tisza bácskai 98—100, Tisza bánáti 98—100, bánáti 95—97.50, roz. bácskai 65—70, zab bácskai 52—54, szerémi és szlavóniai 52—54, árpa bácskai 60—62, szerémi 60—62, bácskai tavaszi 67.50—70, tengeri bácskai vasut prompt 62—64, bácskai vasut 80—82, bánáti hajó 64—66, bácskai hajó 65—67, bab szokvány 130—135, buzaliszt nullás gg és g 185—205, kettős 165—185, ötös 145—165, hatos 105—115, hetes 75—85, nyolcas 55—60, korpa prompt 42—46, burgonya fehér 56—58, rózsá szlavóniai 45—46, fehér szlavóniai 35—36.

Arak a budapesti terménytőzsdén és határidőpiacon. Budapestről jelentik: A terménytőzsdén a készárupiac irányzata gyenge volt. Tiszavidéki 80 kilós buza 7.60—7.85, felsőtiszai 7.40—7.55, egyéb származású 7.25—7.40. A határidőpiacon irányzata lanya. Buza októberre 6.82—6.83, márciusra 7.41—7.43, rozs márciusra 5.04—5.05, tengeri májusra 7.60—7.63.

Lengyel képszalón
Noviszádi, Jevrejska 15

Neves festők szebbnél szebb művei nagy választékban. reklámáron

Ujítsa meg előfizetését!

Férfi és női

ujdonságok

Tekintse meg az ünnepi hétre rendezett szenzációs kirakatainkat

Jakovljevic és Keszler

Noviszádi

Legjobb gyártmányú rádió, kerékpár, varrógép, írógép

Nagy raktár. Novisád legnagyobb mechanikai műhelye

JUNG HENRIK

Tulajdonos: Szusedsky János. NOVISAD, Safarikova 9.

A City cukrászdát keresse fel

az ünnepi hét alkalmával

Legjobb sütemények, gesztenyepirée, fehérkáv, krémek és egyéb cukrászdajutalékok

City cukrászda

Lj. Parlać, Noviszádi, Jevrejska u. 11

Az olcsó héten éljünk jól és olcsón

A noviszádi hentesek olcsó akciója

Jövő vasárnap kezdődik Noviszádon az olcsó hét, de a noviszádi hentesek már holnaptól kezdve nyolc napon keresztül

helyben készült friss formás virslit és szallaládét adnak el olcsón

a virslit párja

fél dinár

a szallaládé darabja

fél dinár

Friss vegyes felvágott, kitűnő szalámi és husáru versenyen kívüli áron:

Az olcsó akcióhoz a következő noviszádi hentesüzletek csatlakoztak:

Spiller Lenci, Trg Oslobodjenja
Bartolovic Stevan, Kr. Aleksandra 15.
Brittig Joszif, Kr. Petra 22.
Martin Robert I Sin, Kr. Petra 30.
Gausz Karlo, Trg Knežinja Zorka és Futaki 70
Mikic Franja, Futaki ut
Schmidt Joszip, Gajeva 3.
Schaner és Schmidt, Futaki 27.
Tepavac Maxim, Futaki 20.
Konstantinovic Jovan, Szava Vukovicsa 15.

2 olcsó tűzifa-hét

Hogy a legszegényebbeknek is lehetővé tegyük a téli tűzifa szükségletük beszerzését, f. hó 15-től 31-ig két olcsó tűzifa hetet fogunk tartani, amelyen elsőrendű tűzifaikat a következő árakon fogjuk árusítani:

1a Tölgyesbél ölenként	Din. 270
1a Tölgydorog	Din. 240
1a Cserhasán	Din. 330
1a Cserdorog	Din. 300
Spitelt ruskelt asztrókáyhába ölenként	Din. 200
Balfőzti vékony dorog cserépkáyhába ölenként	Din. 100

erdei öleken, kereszttrákosok nélkül. Az összes fenti tűzifa fiatal erdeinkben vágottak, két éves teljesen szárazak, egészségesek, parázstartók és jobbak minden más tűzifánál. Használja ki az alkalmat, mert november 1-től tűzifa árainkat megint felemeljük!

A sztráti-futaki erdőmanipuláció falelepein
A futaki országúton, 5 percre a városi kaputól! — Fuvar ölenként D. 30 - Telefon rendeléseket felveszi: Steiner & Drvarsko 22-08 4241

Tudatom a t. vevőközönséggel, hogy üzlethelyiségemet **Pasicseva ul. 30 alól 24 sz. alá helyeztem át.**

L. Lazarević, Novisad
bőráruüzlet
4265

Eladó

Noviszádon TRAFIK jóforgalmu helyen, betegség miatt átadó. Cim a noviszádi kiadóban. 2100

UJ LAKÓHAZ 5 perc a Futaki uti utolsó megállótól szép nagy udvarral és kerttel, elköltözés végett olcsón eladó. — Vlaszkalić, Kr. Aleksandra 10. 4215

Nyomda és könyvkötészet eladó, részletekben is. Hasznosrészes társ kerestetik nyomda és könyvkereskedéshez. Levelek a kiadóhivatalba kérem. 3278

Órasüzlet, legforgalmasabb helyen, más elfoglaltság miatt áruval és berendezéssel 12.000 dinárért eladó. Cim a kiadóban. 3892

Szalongarnitúra asztallal konyhaszekrény eladó Kralja Aleksandra 3 I. 4260

Ház eladó. Noviszádon a Cara Dusana ucca 21. sz. ház kedvező feltételek mellett eladó 4175

Takaréktűzhelyek, vasalószénpárherdek legolcsóbban, jótállással, minden darabon **Csányi Zoltán** Noviszád, feltrással kapható Zseljeznicka ucca 91, a vasut állomás közelében. 2268

Kitünő állapotban levő csukott, 4 üléses, 6 cilinderes luxus auto alkalmi áron sürgősen eladó. Megtekinthető Zseljeznicka ul. 31. sz. 4218

TELEK, közel a centrumhoz 14x30 m. szép kerítéssel és kerttel jutányos áron eladó. Bővebet Aleksander Šumanović futaska ul 37. 4251

Állást keres

Jó pékmunkás, aki három nyelven beszél, üzletben dolgozik, állást keres Vidékre is menne. Sevcics Petar, Noviszád, Szibinyányi Janka 36. 4227

Megbízható, jó család házmesterei állást keres, a férj bádogos és vízvezeték szerelő. Cim a kiadóban. 4228

A „HABAG“ étterem a jobb publikum találkozó helye

Elsőrangú konyha és kitünő italok. Minden este dancing. A legjobb jazz-zenekar. 4267

Házasság

BIRTOKOSCSALAD keresztény (csinos) árvája vagyok. Mielőbb férjhez mennék. Ha jövedőbelim gazdálkodni óhajt, benősülhet birtokomba, de készpénzzel is tehetjük, vagy bérbeadjuk. Komoly választ „Személy a fontos“ jellegével a kiadóhivatal továbbít. 4230

HARMINCÉVES vigkedélyű fiatalember vagyok és házasság céljából megismerkednék 25-30 éves leánnyal, elvált asszonnyal vagy özvegyasszonnyal, akiknek 50.000-60.000 dinár készpénzhozamánya van, hogy üzletemet kibővíthessem. A házasságnál vallás mellékes. Csak komoly ajánlatokat kérek „Szigoru díszkréció“ jellege alatt e lap kiadóhivatalába. 4271

EGY használt szabógép megvételre kerestetik. Ugyanott egy inas felvétetik. Ljubljanszka 17. 4279

ELADÓ egy 8. H. P. nyersolaj „Klimac“ gyártmányu motor, ugyanott egy alig használt daráló előtörővel. Görbe Antal Debeljacska. 4231

ELADÓ keveset használt férfi varrógép. Tittel, özv. Nacsca Ferencné, Noviszádiak személyesen érdeklődhetnek Lenkeiél Uspzenszka 12. 4273

ÉRTESEM az uri közönséget, hogy gallértisztító intézetemet a Dubrovački put 4. szám alól a Cara Lazara ucca 5. számu Gerich féle házba helyeztem át. Tisztelettel Szakál Etel. 4276

PERFEKT szarcseső uri házhoz ajánlkozok, azonnal beléphet. Cim: Gajeva ucca 10. 4263

FAJTISZTA nemesített gyümölcsfák diszfák, 150.000 darab vad gyümölcsfacsemele lesz a bolti áron kapható. Kérjen árjegyzéket. Rind Mihály községi kertésztől, Csantavir. 4240

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap
egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

APOLLO

Csutortóktól—vasárnapig

Hosszu idő után a várva várt csillag a sex apcal fejedelménél

Marlene Dietrich

A szőke Vénusz

cimű filmjében. — Rendező: J. STERNBERG

Az anyai szeretet himnusza. Az asszonyi szépség, az asszonyi varázs hatalma, mely terdre kényszerít mindenkit, hogy bámulója, szolgálja legyen a legtekélyesebb Nőek!

Kitünő kísérő műsor!

Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni!

Telefon 21-95. Előadások 5, 7, 9, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor

ODEON

Péntektől—vasárnapig

Figyelem! Már péntektől vasárnapig fut a várva várt filmjűdonság, ezuttal visszavonhatatlanul

Buvárhajók előre!..

RUDOLF FORSTER

óriási háborus, tengerész drámája

Küzdelem páncélosokkal, torpedórombolókkal.

Élet-halálharc! Halálvadás a tenger mélyén!

Menekülés!

Telefon 21-95. Előadások 5, 7, 9, vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor

Jegyelvétel reggel 9-től!

APOLLO

Hétfőn—kedden—szerdán

ANNY ONDRA

a film női Chaplina

A regiment leánya

cimű 1010/0-os boházában

a nagy nevetelő cárdával: Otto Wallburggal, Adele Sandrockkal, Werner Füttererrel, Willy Stettnerrel.

Rendező: Carl Lamač.

Kitünő kísérő műsor!

Este 7 órákor olcsóbb helyárak!

Telefon 21-95. — Előadások kezdete 5, 7, 9 órákor

Kiadó

2 butorozott szoba előszobával (alkalmas irodának és lakószobának, vagy lakó- és hálószobának) a Železnicka ul elején kiadó. Cim a kiadóban. 4261

Kétszobás lakás kiadó november 1-re. Cim: Szubotica, Bene Sudarevičseva ul. 44. 376

ÜZLETHELYISEG, amely kiválóan alkalmas trafik, borbély, szabó, büffé részére kiadó. Noviszád Nyegoseva 14. 4249

SZÉP 5 szobás első emeleti lakás fürdőszobával terrasszal a kis Limánon, Szremszka ul. 11 azonnal kiadó. 4264

ELADÓ kisebb bérház nagyon olcsón Temerini ucca elején 18 százalék jövedelemmel, Rukavica, Jevrejszka ucca 9. szám. 4277

KULÖNFÉLE futószőnyegek, hintaszék szmirnatakaróval, alig használt finom ágynemű eladó. Futaki ut 27, első ajtó. 4278

ORVOSI rendelőnek alkalmas három szoba kerestetik. Írásbeli ajánlatokat „belváros“ jelige alatt a kiadó továbbít. 4262

HÁZTARTÁS felosztása miatt eladó modern uriszoba, elegáns hálószoba, fehér nappali, konyha, belga kristályszer-viz, új Mayer's Lexikon, modern csillárok, perzsaszőnyegek, képek lehetőleg egyben. Hubert, Cara Dusana 37. 4274

A LEGFINOMABB

rumburgi vászon, cseh sifon és asztalnemű. Menyasszonyi kelengyék a legolcsóbb áron. Versenyen kívüli gyári árak

KARGER ANTON, NOVISZAD

vászon és gyapotáru különlegességi üzlete
Trg Oslobojenja 6, Apolló ház, 4235

RTANJI BRIKETT

a legalkalmasabb, legjobb és legolcsóbb fűtőanyag központifűtés és töltőkályhák részére.

Vezérképviselő:

„CARBON“

Adolf Nathan i drug
fa- és szénkereskedés

Telefon 24-83
Novisad, Kr. Petra u. 30. I.

JÓL BEVEZETETT nagyvendéglő, Kulán (járásizék-hely) inventárral együtt eladó vagy bérbeadó. Erdeklődni Özv. Juhász Máriánál Kula. 4250

Ujjonnan épült pékmen-ce forgalmas helyen a telepi templom közelében kiadó. Kirchner Nándor Adamovics telep III. 167 4265

Kereslet

FURNIROZOBÁKOKAT megvételre keresünk. Tapestarsko jogandžijsko poduzeće. Novisad, Pasicseva ul. 19. 4220

Keresek gyermekszertető leányt kisleányomhoz. Csak teljes egészséges leányt veszek fel. Csuráné, Kralja Aleksandra 2. 4259

Különféle

Billiárdasztalok

modern kivitelben, mérsékelt árban. Gyártja Gombár József, billiárdkészítő, Temerin. 3770

Mindenféle tűzifa, fűrészgári hulladék faszén vagon-telekben legolcsóbb beszerzési forrása

TOTH FAKERESKEDELMI R. I.
Bacska Topola. Telefon 20. 1453

Gyümölcsfákat

eredményesen csak ősszel ültessen. Okt. 15-ig beérkezett rendelésnél 10% engedmény. Oriási választék mindenféle facsemetekben, diszfákban. **Bednárz** iskola, **Sztárankani sa.** Kérjen árjegyzéket. 3899

Szőlő oltvány, bor és csemegefajta, gyökeres amerikai vadversző, nemes **ősi barackfák** kaphatók: **Milics Jovan** szőlőoltványtelepén, Starí Futog, Vizics-puszta. 4037

GYÜMÖLCSFA

ültetésre alkalmas földet kár buzavai bevetni. Kerje postafordultával árjegyzéket. Prima minőség, olcsó árak **TOTH KALMAN** fatiskoláta, **SZARAKANIZSA** 4256

Eladó

1 hálószoba és 1 zongora

Brača Ribnikara 15
Noviszád

JOBBA házból való fiut tanoncnak le vesz Kaurics puskaműves Noviszád, Trg Knjeginja Zorka 12. 4247

KÉTSZOBÁS garzón lakás központi fűtéssel, hideg meleg vízzel kiadó. Gelb villamossági vállalat. 4257

ZONGORA rövid fekete Stingl gyártmányu, valamint egy fekete ebédőasztal négy székekkel eladó. Cim: Noviszád, Futoski put 18, I. emelet. 4274

ÁTMENETI kabát olcsón eladó. Kardos, Szlovacska 12. 4275

KÖZSÉGI törvény magyar nyelven kapható 10 dinár ellenében Sulyok Lajosnál Bacska Topola, dr. Boschán-iroda. 4237

ÁLLAST keres órás, aki aranyműves séghez, írógépjavításokhoz és más műszerész munkákhoz is ért. Cim a kiadóhivatalban. 4272

A kiadásért felel: Andrée Dezső. — Nyomatott az Urania nyomdai műintézet és kiadóvállalat, Komlós Márton, körforgógépén, Noviszádon

Algiri levelek

Irja: Bencz Boldizsár*

Alger, október hó.

Ebben a levelemben az itt élő magyarokról, társadalmi életükről, a Magyar Ház hivatásáról, kollektív segélyakciójáról, a befészkelődött forradalmi elemek bomlasztó munkálkodásai ellen vívott harcáról, a Magyar Házat ért támadásokról, magyar karrier-lehetőségekről, egy magyar család tragédiájáról s a Saint-Eugene-i magyar sírokról szeretnék néhány sorban beszámolni a Reggeli Újság olvasóinak. Évek óta itt élő fivérem kalauzolt első ízben a Boulevard Baudin-i Magyar Házba. Kívülről semmi jel nem mutat arra, hogy a nem éppen nagy befogadó képességű szuterén vörös-márvány asztalai felett, milyen egymást-maró harok és viták zajlanak le az összejöveteleken. Külsősnek találok, hogy alig ötszáz magyar él Algerban s ez az ötszáz is, ötszáz felé húz, átszázféle szempontból tör pácát az idegenben, egyetlen magáénak nevezhető otthona; a Magyar ház felett. Mindinkább megbizonyosodtam afelől, hogy a munka utáni édes nyugalom náluk nem az, ha összejöhetnek ezen a boulevard örökös lármájától mentes szigeten, hogy anyanyelvükben érezhessék az otthoni tűzhely feledhetetlen s családias melegét, hanem az, hogy az algéri Magyar Ház házi törvénye felett, melynek első paragrafusa az utolsóig egymás kölcsönös segélyezését írja elő, vitáznak, felsőmagyarországi, bácskai, erdélyi s nem szatirizálva mondom: Dob-uccai dialektusban. Azt találtam volna természetesnek, hogy az ötszáz magyar erős Egység, s amint az alapító levélben szerepel: »kölcsonón Segélyző Magyar Algéri Egyesület, ennek mindenben eleget is tesznek. Az ötszáz algéri magyar azonban szétforgácsolódott szeptemberi Bizottsággá, semleges Zónává s végül maradt belőlük a Magyar Háznak is.

Amíg itt az annyira felkapott ánisz-szesztelt poharak csengenek, arra gondolok, hogy majdan babér jutt-e, vagy Krisztustövis-ág, Kovács Ákosnak, Kovács Ákos emlékének, a magyarokat segélyező egyesület mérnök-alapítójának. Kétség nem fér hozzá, hogy Kovács Ákost, aki huszonnyolc éve él Algirban, minden bizonyos nyilatkozat és önzetlenül a testvéri szeretet vezette s ez a szeretet adott erőt és hitet neki ahhoz, hogy 1931-ben, a tömeges magyar bevándorlás évadjában, ennek nélkülözhetetlen szükségét látva és érezve; megalapítsa a kölcsönösen segélyző Magyar Egyesületet. Mint minden csoda három napig tart, a Magyar Ház is hemzsegett a tagoktól, magyar bálát rendeztek a Lyceum ünnepi termében s Husvét, Karácsony és újévek estéjén a Hotel Viennois éttermei a magyar társas vacsoráktól voltak hangosak. Ma az ötszáz magyarból, alig negyven százalék tagja a Magyar Háznak. Ennek oka az a másik izoláltan bujkáló egyesület, mely Szeptemberi Bizottság néven toborozza kommunista tagjait, és az a semleges zónán mozgó magyarság, mely a Magyar Házzal egyik szavában úgy nyilatkozik: »jó, ha van«, a másik szavában a vezetőség igazságtalan munkája ellen emel panaszt, amennyiben talán éppen ő nem kapott anyagi támogatást az egyesület kasszájából, — aztán megint dicsér, majd újra vádol, maga sem tudja, hogyan álljon meg labilis ítélkezéseiben. Ez érthető is úgyannyira. A magyarok végzetes betegsége volt mindig, hogy ahol már többen voltak tiznél, ott legkevesebb három-négy kaszt alakult ki, valahányszor egymás rovására. Jellemző a magyarokra itt idegenben is; az összeférhetlenség. Az algéri Magyar Ház azt a nemes célt és feladatot tűzte zászlójára, hogy a havi öt frank tagsági díjból, elhelyezkedni nem bíró munkásokat segélyez, ingyen ebéd és vacsora-jegyet ad az Irgalmas Nővérek konyhájára s végül, ha bizonyos idő eltelte után a munkásnak lehetetlenség elhelyezkedni, ami főleg az utóbbi időben igen gyakori, akkor a Magyar Ház ingyen hajójegyet ad Marseilles-ig. A világ gazdasági válság pedig, mely nem ismer gátakat

országhatárokat, de nem volt akadály előtte a Földközi tenger sem, itt is csak érezteti hatását s bizony mért volna csoda az, ha a Magyar Ház kasszája gyakorta üres s az éppen akkor segiségért folyamodó munkásnak nem folyósíthat nyomban pénzbeli támogatást. Természetesen a legnagyobb ellenségeket az elégedetlenség szüli. Az elégedetlenség szemüvegén át pedig a jótulajdonság is rosszá silányul, megvetendővé s minthogy az élet változatlan törvénye szerint: hiba nélkül nincsen ember, de nincs földünkön egyetlen intézmény sem, így a Magyar Ház vezetésében is talált az elégedetlenség olyan hibás, fix-pontot, mely mögött lehet más ezer jó tulajdonság, az elégedetlenség ezek meg látására már vak. Széchenyi István mondta, ha nincs ellenzék, venni kell. Algerban nem kell pénzért venni, a maroknyi magyarság ingyen is kitermeli magából. A semleges zónán mozgó magyar csoport, mely nem vallja magát a Szeptemberi Bizottság tagjának sem, de a Magyar Házzal is hadilábon áll, szemfényvesztésnek bélyegzi az egyesület ama paragrafusát is, mely szerint a vezetőség, a minden irat nélkül érkező magyar munkásnak megszerzi a nélkülözhetetlen papirokat s a rendőrségnél kijárja az itt-tartózkodási engedélyt. Magam tudok embert Algirban, akinek az ügyében Kovács Ákos elnök személyesen eljár s az itt-tartózkodási engedélyt meg is szerezte. Természetesen jóhiszemű és jóindulatu készségét hamar vád alá veték, mert a papirokkal felszerelt magyar, — egyéb dolga híján, — magyarok feljelentésével foglalkozott. Kovács Ákost bizonyára soha nem fogja rehabilitálni az, hogy a jóindulatulag támogatott ember homlokára nem volt kiírva a jelleme. Leckének mindenestre kitűnő volt s valószínűleg ebből tanulták meg a többiek is, hogy senkit se tanácsos rögtön keblre ölelni, az pedig, hogy ma már az itt-tartózkodási engedélyt éppen a magyarnak adják meg a legnehezebben, arról is csak ők tehetnek, az ide is elhozott magyar-virtusból kifolyólag. Nem is régen történt, hogy forgalmas uccán hat-hét magyar rátámadt egy magyarra. Talán okuk volt rá, vagy nem volt, uccákon keresztül verték, botozták, üldözték, míg a tengerparton összeesett. Az újságokban botrányos cikk jelent meg az algéri magyarok közt dúló szolidaritásról. Világos, hogy nem annak a hat-hét magyarnak a rovására írták, hanem az összmagyarságéva könyvelték el a nem mindennapi botrányt. Ezek után a Magyar Ház helyzete is világos. Ha jól tesz: vád éri, ha nem: akkor is vád éri. Ha támogat, kegyeibe fogad; morgó front alakul ki, hogy mért éppen »azt«? Ha kimerül, nem adhat s pillanatnyi türelmet kér; szélében-hosszában hangzik: »ez Magyar Ház?« »sevrakadisa!« Az igazság pedig az, hogy amíg a Magyar Ház, a kívül álló semlegesekkel szemben úgy áll, mint: »jó, ha van intézmény, de valószínűleg elfogultságból részrehajló, — addig függetlenül mindentől s valláskülönbség nélkül Krausz Győző az első, aki önzetlen mecénása minden támogatásra szoruló magyarnak, úgy anyagi, mint elhelyező összeköttetései révén, aztán Bartha László mérnök, Kovács Ákos, dr. Tornya fogorvosnő, dr. Vajda orvos és mások. S amint igazság az, hogy a buza közt konkoly is van, úgy itt is vannak természetesen magyarok, akik távol tartják magukat a hönbeliekké váló érintkezéstől, pusztán abból a szempontból, hogy egy jómódu magyarra nézve, az idegenben legveszedelmesebb a magyar.

Széthúzó maroknyi magyarság él Algerban. Nem elhamarkodott megállapítás az, hogy az összeférhetlenség mindenek felett legerjesztőbb gombája; a Szeptemberi Bizottság. Noha a Szeptemberi Bizottság tagjainak nagy része a Magyar Ház emlőiről szakadt kommunistává, a Magyar Ház alibije, (ha egyáltalán elfogadná ezt a semleges front is) megint csak abban a pontban csucsosodik ki, hogy a segélyre szorulóknak legnagyobb részének homlokán nem láthatta a vörös-eszmék bélyegét s amikor már

észrevette a hátbatámadás elkerülhetetlen volt. Ilyen és ehhez hasonló hálátlanságokból már nagyon-nagyon sok leckét vett az algéri Magyar Ház.

Egy Párisban nyomtatott »Munkásélet« című újságot, melynek magyar stílusa feltűnően hasonlít az elemista stílusgyakorlatokhoz, mint a Magyar Házat szüntelenül bomlasztó dokumentumot adják kezembe. Bővelkedik a jobb-érzésekre ütőképes kifejezésektől, gyakori benne a »Horthy-bérencek« elnevezés és »ellátjuk a baját!« riogatás. Hogy minél teljesebb képet nyerjenek olvasóim arról, milyen helyzetben, milyen harcokra kell örökké vértben állani az egyetlen északafrikai Magyar Háznak, az idevonatkozó cikket szóról-szóra kell idéznem. A cikk így szól: »Meggörögött a spicli Algirból. Azzal kezdte pályafutását, hogy a Magyar Ház választmányi ülésén (ahová Balog titkár úr nagy örömmel vitte, be mint egy újvízi malacot) bemutakozott, hogy őt Varga titkár úr Párisból megbizta, vegyen részt az algéri Magyar Ház munkájában, amit ő azzal a feltétellel tesz meg, ha összeülnek vele az urak és megtisztítják az egyesületet a forradalmi elemektől, amit ő a helyszínen meg is kezdett. Ennek a denuciálásnak azonban nem az lett a következménye, mint Párisban (kiutasítások) hanem ő volt kénytelen patkány módjára bujkálni a munkások ökle elől, mert igen buta szakúrra akadt Balog úr személyében, akinek szintén köszönheti egynéhány magyar kiutasítást Algirból. Utóbbi időben mikor már elő, mert bujni, izelítőt kapott abból, ami kilátásba lett számára helyezve, jobbnak látta odébb lépni. Algerban is kiérdemelte a Magyar Ház urainak dicséretét és a munkások öklét. Figyelmébe ajánljuk munkástársainknak ezt a bitang provokátort, mert ravasza pófájával rögtön a forradalmi munkások után szaglász és mindenkinél baloldalibb hürokat penget. Állítólag Marseillesbe, Lyonba, vagy Párisba vette útját... Részesítsék forradalmi munkásokhoz illő fogadtatásban.«

A cikket természetesen lázító szándékkal kovácsolták. Később találkoztam a munkások kegyeibe ajánlott fiatalemberrel. Szimpatikus és magyar, azok közül való, aki »patkány módjára« nem bujkál, ellenkezőleg, emelt fővel harcol a Magyar Ház ügyéért és becsületes munkával keresi meg a kenyerét. Algirban általában a magyarok hetvenöt százaléka megbecsülésnek örvend, a vállalkozók szeretik és szívesen alkalmazzák őket. Ennek tulajdonítható, hogy az évek óta itt élő magyarok, majdnem kivétel nélkül, karriernek nevezhető anyagi viszonyok közt élnek. A megélhetési statisztika azonban bizonyítja már azt, hogy Északafrika sem maradt meg kánaannak az újabb bevándorlók részére. Sajnos, hogy az európai munkásság egy része még ma is, itt reméli megtalálni azt a talajt, melyen megalapozhatná jövőjét, áthajóznak s mind gyakoribb eset, hogy eredmény nélkül vissza is térnek. Talán ezzel is magyarázom a Magyar Ház nehéz helyzetét, hiszen hetenként két-három magyar munkás ingyen hajójegye válna szükségessé. S ha a Magyar Ház vezetésében szórványos hibákat felfedezhetünk is, soha nem lehetnek olyan nagyok, melyek eltakarítani tudnák azt a jóindulatot, melyet a tragikus Gönczi családjával szemben tanusított. Néhány hónappal ezelőtt érkezett meg Gönczi, fiával, kiéhezetten, gyalog, — Tunisból. Mindennél meghatóbbá teszi az esetet az, hogy a Magyar Házban, alig megérkezése és nyomorgó szegénységének előadása után összeesett s másnap a kórházban meghalt. Gyermeke is összeesett, s mai napig is kórházi ápolás alatt áll. Az árván és idegenben magára maradt fiú, számára a Magyar Ház indiott gyűjtést s ebből a pénzből felépülése után, otthoni hozzátartozóikhoz szállítják. Saint-Eugene-i temetőben, talán nyolc tíz magyar halott alussza örök álmát. Mióta fennáll a Magyar Ház, magyar halott, a Magyar Ház halottja. Koszorúra a tagok gyűjtenek egy más között s mindszentek ünnepének küszöbén azok, akik messze odahaza még idegen földben nyugvó halottaiknak csak gyújthatnak gyertyát, de virágot már nem vihetnek a sirra, legyen megn nyugtató nekik, hogy virág is lesz a saint-eugene-i magyar sírokon.

* A cikkért minden felelőséget a szerző vállal.

Kelt levelem a meszse távolba. Tudatom, hogy egissiges vagyok, amit minnyájuknak is kívánok.

Nehezem adtam rá a fejem az utazásra mer nehezen mozdul ki az ijen magamfajta ember a falujábú. Még a plajbász' nyálazása is máskép esik idegenybe mind othun, így oszt aszt se tudom, hun is kezgyem.

A lónak is nehéz a paszszusvátás, hát még embernek! De az is meg vót. Még az adóm is kifizettem, pedig nagyon visszajárú gyütt nekem, de azé kifizettem. Mindenfajta hivatallá rendbe vótam, mán aszt hittem baj nem is gyühet. De gyütt!

Tudhatik minőfajtvá! Fináncá!

De hogy a szavam ne keverjem, hát úgy esett, hogy a gránicon vótunk mán amikó behozott a nehissig a vonatba egygy fináncfurmát.

Aszongya nyissuk ki a pakkot.

Az anynyukom a túsó felin út a vagonba oszt én meg ojan siglajc urasfurma népek közé kerütem. Az anynyukomná vót a pakk, nálam csak a tarisznya, hát én nem is nyittam ki semmit. Csak útem, oszt pipátam.

Aszongya

— maga nem visz semmit!

Mondom

— Csak magamat, de míg a biléta iz az aszszonyná van!

De a nyovoja essen a szemibe, meglátta a pipám!

Aszongya

— dohánt visz-e?

Mondom

— hogy dohánt?

Letagattam vóna, de égett a pipám, oszt így aszontam

— viszek hát! Aki a pipámba van!

Aszongya

— Paszszus van-e?

Mán megörütem, hogy nem veszi a magájé a dohány után oszt nagy hirtelenyibe benyúllok a kislajbim belső zsebibe a paszszusé, aki a bőrbukszámba vót. Kirántom oszt odatartom elejbe mondom

— ehen e!

Éktelen megjítt a nyovojas oszt csak néz a kezembe akar a...

No de amikó én is odanésztem, hát nekem is elegendem lett.

Mán hogyisne, amikó a nagy sijemsigbe nem jó tapogattam ki, oszt a buksza helett a leveles dohánt rántottam ki, akit odakiszittem az ingem alá.

Hogy asztán mi lett!

Az urasfurmájúak nevettek, a magamfajta szidott, az anynyukom meg csak veresedett a túsó felin. Má mind a kupénak!

A dohánt a finánc elvitte. Meg a maradék dinárt is, aki a zsebembe vót.

No oszt a nagy ijecsigsig után, alig hogy túlmenünk a határon mondom magamba

— nem babról ki énelem több finánc.

Avvá a nadrágellenzöbű kiemelem a másik dohánycsomót. Egygy szíp sárga levelet összehajtogatok, elő a bicskát oszt az ablak párkányán elkezdem aprózni.

Begyün a kandoktor, aszongya

— hogy mer ijett tenni maga hé!?

Mondom

— nene, tán csak nem ette el a magáé, hogy maga is finánc.

Aszongya

— nem is a dohányé, hanem a vonatrongálásé köll itt fizetni!

No most mán én is méregbe gyüttem, mondom

— fizet ám a nehissig, aki magukba csap!

De nagyon gé hangom szóhattam, mer két kakastollas zsandár mán is ára tartott, ahogy az ablakbú láttam.

Fináncra, vasúti személtre sose attam sokat, de a zsandár, amhá mégis! Baj van Mihál! Avvá oszt micsinájjak, hát a szorútt helyzetbe a kandoktor kabáttya alá nyomtam a dohánt mondom

— inkább odadom az egíszszet magának, fizetek is!

Rendbe is lett minden. A kandoktor leszót a zsandároknak, hogy minden rendbe van, de a dohányom is zsebrerakta mer aszongya

— finom szűz dohány ez! Jó magyar dohány ez!

Mondom

— hát nem epp magyar, mer bánáti szerb embertű vettem. Szűznek is epp, hogy csak szűz, mer maj beleszagút a finánc!

Nevette oszt ő is, de vót anynyi böcsület benne, hogy adott egygy pipára valót. Az jó is, mer hogy a többi leveles dohány vót még valami hat csomó, be vót kötve az anynyukom szoknyakorcába. Annak meg rimánkodhattam dohányé, csak nem akart kiódockonni.

Igy kezdődött.

A többi majd esztán gyün.

Evvel zárom levelem. Isten velük és velem.

Maratam tisztelete

Mihál bácsi

Vállalok:

könyvleletést bármely rendszer szerint, éhanyagolt könyvek rendbehozását, revisót, könyvvitel tanítást, állandó órakönyvelést, könyvszakértői megbízást úgy magán mint bírósági ügyekben.

Borbély Lajos könyvszakértő, Novisad, Nikole Tesle 7

MINIATÜROK

IBSEN HENRICH (1828—1906)

norvég drámaíró jelenvolt »Hedda Gabler« című színművének párisi bemutatóján. A bemutató után barátai a dráma tartalmának rejtett értelméről vitatkoztak, mire Ibsen kijelentette:

— Kedves barátaim, e mű értelmét igazán csak ketten ismerik: Isten és én.

Azonban néhány nap mulva Ibsen, a színházból kijövet, ahol újból megnézte a »Hedda Gabler« előadását, így szólt:

— Barátaim, multkori kijelentésemet a drámára vonatkozóan helyesbíteniem kell. Amikor drámámat irtam, csak Isten és én ismertük annak értelmét: ma azonban már csak a jó Isten ismeri azt.

ANDERW CARNEDIE (1835—1918)

a híres amerikai milliáros, amikor egy alkalommal nyári üdülése alatt a Michigan-tó partján sétálgatott, kedvenc kutyája eltűnt. Azonnal elment a helység egyetlen lapjának a »Morning Herald«-nak kiadóhivatalába, hogy a következő hirdetést megjelentesse:

»Eltűnt egy Billy névre hallgató fehér foxterrier. A megtaláló ezer dollár jutalomban részesül, ha visszaviszi tulajdonosának, a Star Palace-ba.«

Hazatérve úgy gondolta, hogy a kutya felismeréséhez kissé bővebb leírást kellett volna adnia, visszatért tehát az újság kiadóhivatalába hogy még a következő sorokat tegyék a lapba: »mellső lábain két fekete folttal.«

Bement a kiadóhivatalba, de nem talált ott egy lelkét sem. Bement a szerkesztőségbe. Senki. Csodálkozva ment vissza a kapu alá és így szólt a portáshoz:

— Mondja csak, hogy van az, hogy nincs a kiadóhivatalban, valamint a szerkesztőségben egy lélek se, holott néhány perccel előbb mindenki ott volt.

— Én nem tudok semmiről semmit, — felelte a kapus — csak azt mondhatom, hogy az igazgató, a szerkesztők, a tisztviselők, a pénztárosok és a nyomdászok valamennyien elmentek valamely Billy nevű kutyát keresni.

ARTHUR RANC (1831—1908)

francia íróes államférfi 1870-ben Páris polgármestere volt. A város ostroma alatt napirenden volt a deputációk zajongása s ezért a városháza kapuját két nemzetőr őrizte, akiknek szigorúan meghagyták, hogy a városházára csak azokat engedjék be, akik a polgármester aláírásával ellátott belépési engedélyt tudnak felmutatni.

Megtörtént egy este, hogy Ranc be akart menni hivatalába, de a kapuőrök szuronyt szegezve megállították:

— Álljon meg! Hová megy?

— De hiszen...

— Van a polgármester aláírásával ellátott belépési igazolványa?

— De hiszen jól tudja, hogy én vagyok a polgármester.

— Az nem fontos; vagy ad belépési igazolványt, vagy nem mehet be.

Ranc ekkor noteszből kitépett egy lapot és ceruzával ráírta:

»Bemehet. Ranc polgármester.«

A lapot átadta a nemzetőrnek, aki csak így engedte be a városházára a polgármestert, mert ez volt a szabály.

VOLTAIRE (1694—1778)

egy alkalommal egy udvari emberről, rendes szokása szerint, amró gúnyval szatírát irt. Az udvaronc később találkozáván az uccán a filozófussal, alaposan megbotozta. Másnap Voltaire felkereste a régens, Orleansi Fülöp herceget, kérve, hogy szolgáltasson igazságot.

— Monsieur Voltaire, — szólt nevére a régens — az igazságszolgáltatás már megtörtént.

Öt perc múlva megy a hajó

Irtó: Liam O'Flaherty

Juniusi délután volt. A nap mint egy tüzi-labda égett a kis Kilmurragge falu felett és az emberek izzadva jártak mindenfelé. Messze a nyugati városrészen volt a nyugalmazott rendőrfelügyelő lakása, naptól védett helyen, a parton. A rendőrfelügyelő izléses és rendszerető ember volt, ki lakásában mindent a legkényelmesebben rendezett be. A verandán, melynek teteje négy oszlopon nyugodott, rózsák és örökzöld repkény nőttek. A betonfallal körülvett kert ágyásai tele voltak virággal. A pár ellenben, mely a verandán karosszékeken ült, látszólag nem nagyon bírt arról tudomással, milyen jó itt ülni ilyen forró napon. A virágok és a tenger mámorító illata, mit a nyári szél erre hozott, inkább mintha elbusította volna őket. A jobbfelelő ülő lány, Josefin Johnson, a rendőrfelügyelő lánya, még sirt is. Olyan mélyen ült a székben, hogy térdei magasra emelkedtek és két kezével zsebkendőjét tartotta a szemei elé. Egész teste rázkodott a zokogástól. Balra tőle ült George O'Neill, a legnagyobb kereskedő fia Kilmurraggeban, ki Dublinban végezte a legutolsó szemesztert. Ez ugyan nem sirt, csak erősen szipkolt az orrával, miáltal orra, mely természetből is nagyon piros volt, majd széthasadt. Hosszu, kövér, jóláplált teste a szék minden oldalán kibugyant, mint egy rosszul bepakolt csomag. Nyilván utazás előtt állott, mert a hőség dacára nehéz kész öltönyt viselt. Zsebkendőjét most zsebredugta s egyik lábát átvetve a másikra, haragos arccal morogta: »Ez az átkozott tenger!« A lány nem hallgatott szavaira, de abahagyta a sirást és fejét felemelve, kinézett a messzi tengerre. A szél szorosan hozzálapította ruháját, úgyhogy látni lehetett, milyen soványak a lábai és egész termete. De arca szép volt, átszellemült, homloka széles és szemei ragyogó kék. De George O'Neill nem volt abban a hangulatban e percben, hogy mindezt méltányolja. »Josefin«, — szólt és egész fületővéig elpirult attól, hogy a lányt keresztnevével szólította. — »Josefin, kérlek, ne csinálj jelenetet. Mondd meg, miről van szó tulajdonképpen. Sejtetem sincs semmiről. Eljöttem bucsut mondani és kérlek, az Isten szent szerelmére, mondj mielőtt ülsz némán és nem szólsz egy szót sem?«

Emelt hangon beszélt és igyekezett játszani a megbántottat, bár a zavar világosan látszott rajta.

— Valószínű, hogy balga dolog tőlem — mondta Josefin — és finom lélekeltel tekintetével, ahogy ránézett a nyers kereskedőre, egy egész mozipublikumot könnyekig meghatott volna. Különösen, hogy ő 28 éves volt, képzett nő, ki a doktorátust már rég letette, míg a férfi 25 éves volt még csak, meglehetősen tehetségtelen, ki jobban ismerte a lóversenypályákat és kocsmákat az O'Connellstreeten, mint a tudományos intézeteket.

— Ne beszéljünk meg még egyszer mindent?! — folytatta Josefin, ki újból erőt vett magán és szemeit oldalról O'Neillre szegezte.

— Ugyan, mit beszélnének meg? Én idejöttem elbucszni. Erre te rögtön elkezdész sirni. Az istenért, mondj legalább, miről van szó?

Josefin újból elővette zsebkendőjét, hangos zokogást fojtva el. Hirtelen leejtette aztán, székével O'Neill felé fordulva. Az enyhe kifejezés arcáról eltűnt. Előkelően és gögösen nézett ki e percben és hangja kemény volt.

— Ön elfelejtette, mi történt tegnap? — szólt.

O'Neill nagy szemeket meresztve, értetlenül nézett rá.

— Tegnap? Hogy-hogy? Ah, most már érttem...

— Valóban? Ön azt gondolta, hogy egy nővel csak úgy labdázhat, hogy engem megcsókolhat, hogy a következő percben már el is bucsuzzon.

— De engedj meg, Josefin, — dadogott

O'Neill összeráncolt homlokkal. — Hát mi egy csók? Semmi. Te magad mondtad.

— Hogy mersz az én szavaimra így hivatkozni! Te lump!

— Ugy! Lumpnak nevezel? — kiáltott fel O'Neill dühösen és felugrott. — Te egy elcsapott rendőrfelügyelő lánya, mersz engem lumpnak nevezni.

Felemelt ökölrel elugrott, aztán szemei az ajtó felé kutattak, kalapját keresve. Josefint félelem fogta el, hogy elrohan, felugrott, mint két kezével megragadta a kabátját és arcát közel emelte az övéhez. Egész testében reszketett és ajkai remegtek.

— Jaj! Ne menj el, György, — kiáltott — Ne hagyj el. Új le kérek. Hallod? Nem úgy gondoltam. Szeretnék valamit mondani.

O'Neill homlokát ráncolva újból leült, de kezeit felöltözte zsebében tartotta. Josefin kezeit ölében összecusukva nézett ki a tengerre.

— Látod, — szólt aztán — te nem is sejtetted, milyen magányban éltem itt. Három télen át egyedül voltam apámmal. Ha tudnád, milyen borzasztó télen a hullámok parthoz csapódása. A hasító szél. Minden szürke nap, mit a sötét, sivár éj követ. Ó Isten, a szívem csupa sebetől a magányosságtól.

— Dehát elvégre művelt nő vagy, olvashatsz és gondolkodhatsz, — felelte O'Neill, félve az asszony szavai mögött lappangó veszélyt, mit elhessegetni szeretett volna. Josefin rá se figyelve folytatta:

— És te visszajöttél a tavasszal... és én gondoltam... hittem... György, hát nem látod, hogy szeretlek?

Székeben előrehajolva lángoló tekintettel nézett a férfira. Aztán pir szállott arcába és tekintete lesüllyedt, ahogy a férfi hideg, visszautasító arcát látta.

— Nem találod ezt egy kissé teátrálisnak, Josefin — válaszolta az. — Az ördögbe is! Elvégre nem vagy már gyermek. És... csak egy szót kellene mondanom és sirnál. Eh!

— De György, te mégis megcsókolnál engem.

— Egyszer.

— Nem, háromszor.

— Mit tesz az? Itt unatkozunk mind a ketten. Sétálni mentünk. Aztán a te beszédeid a szabad szerelemtől és a női szabadságról... Még ha köztünk valami komoly történet volna!

Elhallgatott és a választ várta. A nő hallgatva meredt a padlóra.

— Na, nincs más mondanivalód? — folytatta a férfi.

Érthetetlen volt előtte, hogy állhatott szóba ezzel a nővel? Hogy megváltoztatta a három év ezt az asszonyt, ki Dublinban még körülrajongott nő volt. Kiálló arcsontjai, az árnyék szemei alatt — a hosszú lábak...

— Van még mondanivalóm, — felelte a nő bágyadtan — de mivel neked ugyanis mindegy...

— Nekem mindegy? — válaszolta a férfi, helyzetét kínosnak érezve. De Josefin 28 éves volt, elvirult és ostoba és azt hitte, hogy a férfi ezekkel a szavakkal mondani akart valamit.

— Oh György, — kiáltott fel — olyan vigyagok! De boldoggá teszel, ha te...

— De az istenért...

— Azt akartam neked mondani, hogy Chris Nolan feleségül kért.

— Na... és?

— Mit mondjak neki, György? — szemeivel nem nézett rá, csak a nyakán függő kis láncsal játszott. O'Neill gallérját cibálgatta, miközben ádámsutkája ki- és beugrott. Piros arca kékessé változott. Fejében a legkülönfélébb gondolatok kergetőztek. Chris Nolan éppen nekivaló ember volt. Negyvenéves és gazdag. Vajon újból jelenetet csinál, ha neki ezt a házasságot ajánlja? Az rémes volna.

— Nos, — szólalt meg végre, kabátjának legfelsőbb gombját nézve. — Ezt a kérdést tu-

lajdonképpen nem volna szabad hozzám intézned. Elvégre a te ügyed. Huszonöt éves vagyok és államvizsgáimat még nem tettem le. És — hallod — nem volna bolondság, ha te Nolanhoz mennél. Pénze van.

— Pénz! — kiáltott fel Josefin és lábával dobantott. — Nekem mindegy, hogy leteszed a vizsgát vagy nem. Dolgozom. Megélünk együtt.

— Te nagy Isten! Josefin! — O'Neill zsebkendőjével homlokát törülte. — Csak nem képezed, hogy én... Csak azt akartam mondani, hogy ebben a kérdésben és nem tudok dönteni. Elvégre is, nekem karrieremre kell gondolnom. — Ajkába harapva elhalgatott. A nő meredten, kifejezéstelenül nézett maga elé. Fejével halkán bólintott, mintha egy kérdésre felelné lelkében. Kezei élettelenül csüngtek alá.

— Josefin, hallod, Josefin, nem akartalak megbántani.

Josefin felnevetett, egész derűsen. Szemeiben különös fény lobbant fel.

— Távozz, György, — mondta nyugodtan és csöndesen.

O'Neill nehézkesen felállott és kalapja után nyult.

— Isten veled, szólt.

— Isten veled, György, — válaszolta a nő. O'Neill elindult s ahogy a lépcsőn le akart menni, visszafordult.

— Csókolj meg, — kiáltotta a nő, kezeit kinyújtva. — Van még elég időd, — fűzte hozzá, látva, hogy a férfi ott áll.

A férfi futólag megérintette ajkát és elrohant. Utközben ajkáról letörölte a nyomokat. A nő csókja ragadós és száraz volt.

Josefin csöndesen, maga elé nézve ült. Félig öntudatlanul követte a férfi lépteit szemével. Végre az eltűnt az út kanyarulatánál.

Josefin ekkor felugrott. Ajkait összeharapta, szemeiben a gyűlölet kifejezése villant meg, legszívesebben leszurta volna. Ekkor még egyszer előbukant a férfi feje. Látta a kopaszágot jobb füle mögött. Még eddig sohse vette azt észre. Vállait is látta. Mintha kissé pupos lett volna. S ahogy az egész termet előbukant, észrevette, hogy ludtálpai vannak. Ekkor teljesen eltűnt előle. A nő visszaült a székre, vállát vonogatta és nevetett.

— Uristen, — szólt — hogy nevetségessé tettem magam!

Ekkor meghallotta a Duncrain gőzös éles sipját és felugrott. Mindenható ég! Elment a posta és én mára ígértem a választ. Ellen, kösd fel hamar a kendődet. Ellen! E szavakkal beharagot az ajtón. Egy levelezőlapra egy szócskát írt: »Igen« és odakiáltotta a lánynak:

— Add oda a Duncrain kormányosának és kérd meg, hogy szárazra érve azonnal dobja be a postaládába. A levélborítékra ezt írta: »Chris Nolan urnak, Ballymullan.«

Székén ülve a verandán nézte, hogy siet át a lány a hidon. És borzongás futotta el. Chris Nolanra gondolt. Kopasz fejére és a zajra nyakában, amikor evett. De még ez is jobb volt, mint egy telet még Kilmurraggeban eltölteni.

Újból kapható Jugoszláviában az

UJSÁG

a legértelmesebb budapesti napilap

Az UJSÁG állandó munkatársai:

Kóbor Tamás
Zolt Béla
Pünkösdi Andor
Tabéri Géza

Márai Sándor
Nagy Endre
Szöllösi Zsigmond
Wallasz Jenő

Az Ujság ingyenes mellékletei:

Minden pénteken az UJSÁG RADIOJA 32 oldalas mélynyomású képes rádióhetilap, teljes európai műsorrall

Minden vasárnap az UJSÁG VASARNAPJA mélynyomású képes hetilap aktuális és értékes képekkel.

Ha egyszer meg veszi az Ujság-ot, mindig meg fogja venni.
Ara hétköznap 2.50 D. vasárnap 5.- dinár

Jönnek a repülők, gáztámadás!

Átható szirénsivítás riasztja fel az ucca csendjét. Szaggatottan, panaszosan, majd türelmetlenül süvölt és hangjába már is belevegyül valami jósmert, különös visszhangzóan pompán zugó berregés. Repülőgépek jönnek! Repülőgépek jönnek!

Szörnyű izgalomban rohan mindenki. A fejesztett, rémült tömeg a pincék felé fut, egymást taposva, hogy minél előbb biztos helyen legyen a lehulló bombák előtt, a bátrabbak kirohannak az uccára, fel a háztetőre, nézni, honnan jönnek, mennyien vannak és merre támadnak. Már hallatszik az ágyuzás is. A léghárító létegek megkezdtek működésüket. A gépek azonban nagy magasságban keringenek, az útegek nem tehetnek bennük kárt. Valami fényes tárgy sívít keresztül a levegőn, siró, panaszos füttyüléssel, tompa recsenés a háztetőn, a következő pillanatban már láng és füst csap fel a tetőről. A gyújtóbomba talált! Megint sivitás, utána tompa pukkanás, mintha egy vashordóra nagyot ütnek, valami ködszerű pára terjeng az uccán. Ujabb riadó hangzik: Gáztámadás! Menekülni! Fel a gázálcokot!

A pincében összezsúfolt remegő embercsoport nem lát egy darabig semmit, csak a szirénabugást, az ágyuk éles, csattanó hangját, az üresen, pompán visszhangzó motorkelapélést hallja, lábak dobogását, sikoltó, majd elhaló kiabálást. A sűrű ködleppel betakar mindent, látni nem lehet jóformán semmit, mert az ablaküvegeket is megfogta a tejszerű köd, csak néha néha rémlik át rajta valami furcsa, nem is erről a világról való csodalény bizonytalan körvonala. Mintha a tulvilági kísértetek látogattak volna el a földre, hogy rémiszék az embereket, vagy hogy bosszút álljanak azokon, akik nem bántak velük elég jól, míg ők is földi lakók voltak. Idomtalan, ormóttan testükkel lomhán mozognak, fejük ormányszerű nyulványban végződik, visszataszító, rémes az egész megjelené-

sük, mintha a sokat emlegetett Marslakók szálltak volna le a földre.

Lassan tisztul a kép, a furcsa lények embereket szednek össze az uccán, elesett, eltorzult arcu embereket, kiknek sápadt, vértelen arcáról elszállt az élet szikrája... Dolgoznak, romokat takarítanak el, egy csoport fecskendőkkel dolgozik és oltja a gyújtóbomba által okozott tüzet. Mindenütt ezek a furcsa rém-alakok mozognak és tevékenykednek. A kellemetlen, visszahangzó motorzugás elhalkul, a mindenre ráterpeszkedett köd lassan elül, a riasztó vészjelek megszűnnek, felhangzik egy hosszú szirénajel, az egyik rém-alak megáll, a fejéhez nyúl és egy rántással leveszi az egész rettentő álarcot, nagyot lélegzik, nyújtózik, szemmelátlatólag jól esik neki a friss elvegő. A rém-arc helyén mosolygós, jókedvű arc néz szerteszét, barátságosan integet a többieknek, azok is leszedik az álarcot. Vége a gyakorlatnak.

Mert csak gyakorlat volt, védekezés a légi gáz- és bombatámadás ellen. Mert amíg leszerelésről, általános lefegyverzésről és a háború lehetlenné tételéről, világbékéről tárgyalnak a különböző kongresszusok és bizottságok, azalatt valamennyi tárgyaló fél odahaza a legnagyobb gondossággal készül a jövő háborús eszközök elleni védekezésre. Nemrég leplezték le Belgiumban azt az emlékművet, amely a világháború első gáztámadásának helyét és az ott meghalt sokezer katona nevét örökíti meg. Az első gáztámadás rettentő veszteségeket okozott a katonák között, de hamar megtalálták a védekezés módjait és ettől kezdve állandó eszköze volt a háborúnak a gáz minden fajtája. A vegyi laboratóriumokban egyre-másra állították elő a legkülönbözőbb gázfajtákat, amelyeknek mind egy volt céljuk: harképtelenné tenni az ellenséget, sőt ha kell meg is ölni. Több száz fajta gázt használtak a világháborúban, de a gyakorlat csak

mintegy 10—15 féle gázt talált alkalmasnak az emberek ártalmatlanná tételére.

Az emberpusztító gázok gyártása azonban nem ért véget a háborúval. A vegyi laboratóriumokban serényen folyt és folyik ma is a munka, hogy minél hatásosabb gázt tudjanak előállítani, lehetőleg olyant, amely ellen nem lehet védekezni. A muskátli illatu gáz az egyik legveszedelmesebb gázfajta, magvakítja azt, aki gázálc nélkül kerül bele. Ezt a gázfajtát Amerikában találták ki és úgy lehet permetezni, mint a vizet, ezért kapta a »halálharmat« nevet. Közele rokona a »mustárgáz«, ennek valóban mustár-illata van, de nem olyan ártalmatlan, mint a mustár. Még napok múlva is fertőz, mert a földhöz, a tárgyakhoz tapad és nem is lehet azonnal észrevenni, csak amikor már megkezdte romboló munkáját. Ezenkívül egész sereg emberpusztító gázt tartanak nyilván a hadseregek. Vannak a szemre, a tüdőre, a gyomorra, a szívre ható gázok, amelyekből egy szippantás is elég ahhoz, hogy még ha életben is marad az ember, soha többé egészséges ne lehessen.

Az ember azonban örök optimista. Hiába olvassuk a képeket, hogy milyen élethű gázvédelmi gyakorlatokat tartottak Brüsszelben, Rómában vagy Berlinben, egész házakat gyújtottak fel, hogy tanulmányozhassák a gyújtóbombák hatását és az ellenük való védekezés módjait, olyan gázvédelmi gyakorlatokat végeztek már minden nagyváros rendőrei és tűzoltói, hogy az ember megborzad még a képek láttára is. Meghallgatjuk a gázvédelmi előadásokat, de azért senki sem gondol arra, hogy mindaz a sok rémség, amit lát és hall, valaha be is következhessek. De ha elképzelem, akkor viszont azt is számításba veszi, érdemes-e gázmaszkkal, gumihával örökös rettegés közt élni csak addig amíg az újabb gáztámadás annyira észrevétlenül jön, hogy már nem tud védekezni ellene? Mindkettőnek igaza van, annak is, aki már most felkészül minden eshetőségre és annak is, aki nem tud sötétben látni és rábizza a városi lakosság gázvédekezését — a sorsra.

Dongó Péter kimenője

Dongó Péter a nagy »papucsek« hirében állott és ezt nem is tagadta barátai előtt. Belenyugodott abba, hogy odahaza az asszony az ur, neki pedig emberi kötelessége a hónap utolsó napján fizetését pontosan leszámolni Mária asszony kezéhez. Barátai ugratták, de Dongó csak megértéssel bölintgatott a »Bélyeggyűjtők Egyesülete« hivatalos helyiségében, mely helyiség vidám és a közönség által kedvelt vendéglőben talált elhelyezést. Egyedüli szenvedélye volt Dongó Péternek a bélyeggyűjtés és ezért Mária asszonytól polgári kimenőt kapott minden csütörtök este nyolctól-tízig. Szigorúan tizig és ezt a kimaradási terminust pontosan be is tartotta Dongó, mert különben baj lehetett volna a dologból. Rend az rend szokta mondani.

Barátai többször próbálták rábírni, hogy egy-két pohár borral többet igyon meg a szokottnál, de Dongó szigorúan megmaradt a kétszer háromdeci elvénél és pontosan tíz óra előtt tíz perccel bucsút vett barátaitól és hazatért Mária asszonyhoz.

E történet nevezetes csütörtökjén az örökös mókás Kerekes Ferkó valamit belekevert Dongó borába, aki egy-ketőre berugott és az italhoz nem szokott ember hangulatba jött és egymásután rendelte meg a litereket. A cigány játszott. Dongó már énekelt is. A társaság segítette a hangulathoz és ez a hangulat csak fokozódott úgy annyira, hogy Dongó nagy jókedvében már a poharat kezdte rágni. A cimborák már előre örültek a botránynak, melyben Dongónak része lesz ha Mária asszony színe elé kerül. Dongó annyira berugott, hogy azt sem tudta, hány az óra, hogy hol van, barátjait már alig ismerte meg. A mulatság végén Dongó virtusból egy szépen fejlett szívart evett meg szöröstitől-böröstitől. E hősi gesztus után barátai a legjobbnak látták Dongót hazaszállítani, mert a »papucsek« a legképtelenebb dolgokat kezdte

művelni. Az uccán kirándulást akart rendezni a gázlámpa tetejére, majd hirtelen a földre ereszkedett és négykézláb a holdat kezdte el ugatni. Váltig hangoztatta, hogy ő a legjobb házőrző kutya eben a városban. Kerekes és Takács támogatták, de már alig bírtak a részeg emberrel. Hirtelen ordítva énekelni kezdett:

— Annak a babájá vagyok, aki nekem egész héten...

Takács nagy hirtelen Dongó szájára tette a kezét:

— Az istenért, ne ordíts, mert bevisznek bennünket!

— Talán felébresztem az éjjeliőrt... Itt én vagyok az ur!

Dongó addig ordított, míg egyszerre előttük állt a rend derék őre és figyelmeztette Dongót, hogy ha nem hallgat, hát csendháborításért felírja.

— Mit akar az a csend... Ide jöjjön... Először is nem látom a csendet... Igen tisztelt csend, bocsánat a zavargásért... Biztos úr maga elmelet nyugodtan haza, majd én vigyázok a rendre... Kerekes sróföld le a holdat, mert nagyon a szemembe sü!

A rendőr mosolygott, majd odébb ment. A triumvirátus pedig ment hazafelé. A kapu elé értek. Dongót a két barát csendesen betette a kapu és hazamentek.

Dongó megpróbálta a szoba ajtaját felzárni, de ez a művelet nem sikerült. Kiment a folyosóra. Botorkált. Az ablakon át igyekezett a lakásába kerülni. Az egyik ablak nem nyílik. Megy a másikhoz nyitva van. Nagy nehezen bemászik az ablakon. Beteszi az ablakot. Utána esend. Nagy, mélységes csend.

Reggel hat órakor Dongóné átnéz férje ágyára és megdöbbenve tapasztalja, hogy az ágy üres. Ez még soha sem fordult elő. Magára kapja pongyoláját. Végignézi a lakást. Sehhol a Dongó. Szép májusi reggel van. A folyosón a szomszéd lakóné, Kovácsné, öntözi a virágokat

és amikor meglátja a feldult Dongónét megijedve kérdezi:

— Talán valami baj történt szomszédasszony?

— Az uram még nem jött haza... Ez még nem történt meg... Mi történhetett azzal az emberrel... Jaj nekem... Rohanok a Kerekeshez, az biztosan tudni fogja, hogy hol van.

Dongóné Kerekes mindent elmondott őszintén. A becsületszavát adta, hogy ő és Takács tették be a kapu. Kizárt dolog, hogy újra elment volna, hisz már alig állt a lábán. Igazán érthetetlen az ügy. Legjobb lesz ha mindkettőn a rendőrségre mennek.

A rendőrségen semmit sem tudtak. Dongóné végigrohanta az egész rokonságot. Már az egész »Bélyeggyűjtők Egyesülete« kereste Dongót, de hiába volt minden, csak nem került elő. Volt Dongó, nincs Dongó. Mária asszony jajveszékelt. A háziak hiába vigasztalták, hogy elő fog kerülni. Egy ember nem veszhet el csak úgy egyszerűen. Ar endőrség mozgósítva volt. A szerkesztőségben már irták a nagy cikket, volt olyan aki látta Dongót reggel a folyó partján, más a vasuti töltésen látta végig menni.

Dél előtt tíz órakor a Kovácsék kis cselédje lelkendezve rohan be Kovácsnéhoz. Kovácsné rohan Dongónéhoz. Már a háziak is rohannak Kovácsék fürdőszobájába.

Dongó fekszik a fürdőkádban és alussza a részegek boldogító álmát. A lábai a fürdőkád peremén lógnak kifelé és arcára csendben csöpög a csapból a víz, de ő azért alszik.

A szerencsétlen Dongó tévedésből a Kovácsék fürdőszobájába mászott be és egyenesen belefeküdt az első ágyba — a fürdőkádba.

Azt hiszem külön nem is kell részletezni, hogy Dongó mit kapott Mária asszonytól kiváló érdemeiért.

Magyar Zoltán.

Rejtett kislány-nyeck

(Minden megfejtés 1 pont, összesen 10 pont)

1. A takaró Zsigárdé.
2. Peti nincs itthon.
3. Feketehajú cigánylány.
4. Az irka tintás.
5. A bolt ma nyílik meg.
6. Péter csinos fiú.
7. Andor katona lesz.
8. Az eperfán Imre ül.
9. A vásár itt áll.
10. Hamar csak ide!

Dezső bácsi postája

Tóth Pista. Irigyllek okos és szép cicáért. Az állatokat nagyon szeretem, de nekem nincs cicám, ellenben van kutyám, még pedig alig két hete. Azt hiszem ez a világ legszebb kutyája, mi mégis nagyon szeretjük.

Most két hete, hogy a kapunk alatt valahogy beneszt az udvarba egy szőrnyű sovány, piszkos, iszonyúan leromlott kóbor kutya. Nem voltam odá-haza, rettenetes ijedelem támadt, szentül hittem, hogy veszett kutya tévedt az udvarunkba. Az uccára futottak segítségért, ahonnan bejött egy bácsi én nagynehezen kituszkolta a kutyát az uccára. Nem fejt bele fáz pere és kerítésk végén, a kerítésnél újból feltűnt a kutya. A fél uccát meg kellett kerülnie, hogy hátul a kerítés felől oda jusson. Sok más házat választhatott volna, de 5 pont, a mi kerítésünkhez jött.

Mikor délelben hazajöttem éktelen nyoszörgés fogadta a kert felől. Az otthoniak nagy ijedelemmel fogadták és kértek, hogy nyomban telefonáljak a rendőrségnek, mert veszett kutya kóborol a kert végében. Odaballagok, nyomban láttam, hogy nem veszett kutyáról van szó, hanem 4-5 hónapos tanyai oltévedt, vagy kivert kutyusról. A kerítésen át vizet adtam neki, meg etedelt, óriási étvágygal felfalta.

De ezután még jobban nyoszörgött és ekkor már láttam, hogy itt az éccaká semmi sem alszik, ha be nem engedem. Kitértem a kerítés egyik lévét, láttam volna, hogy hálálkodott a kutyus. Most már tényleg majd megveszett nagy örömeben. Azóta vígan éli világát a „Vándor”, mert ezt a nevet adtuk neki. Kutyaakartók is megállapították róla, hogy két tinó háziorvó, sőt már többben kérték is, még pedig pénzért. Persze nem adtuk, mert hűségért és hálás odaadásért nagyon megszerettük. Azt hiszem, gondolkodás nélkül feláldozná az életét, amiért megsegítettük elhagyatottságában.

Eredélyi Mária. Azt üzened, hogy ágyban fekvő irtd a nekem küldött levelet. Talán csak nem vagy beteg? Vagy talán az úgynevezett „magyar beteg-ség” lepett meg, ahogy minálunk a lustaságot hívják. **Hát bizony szó, ami szó,** nem is utolsó dolog

vasárnaponként néha lustálkodni az ágyban. Csak az a takarítás ne volna a világon, mert mindig azzal üldözik ki az embert megérdemelt pihenéséről. Ugye, hogy igazam van?

Brückner Laci és Gyuszi. Küldhetek be rejtvényt amennyit csak tetszik. Csak arra ügyeljétek, hogy a rejtvény jó legyen és olyan, amely még nem jelent meg a Tündérországban.

Herédi Béla. Beküldött rejtvényeid jók csak-hogy rajzos rejtvényt — sajnos — nem közölhetünk nyomdai technikai okokból. Spekulálj ki betű-rejtvényt, vagy másfajta olyat, amelyikben nincs rajz.

Radó Irénke. Számtalan rejtvényeid nagyon jók, de kissé nehezek a Tündérország olvasóinak. Azt hiszem, te sem tudtad volna megfejteni a rejtvényeket, ha meg nem mondja a módját az a bácsi, akitől hallottad. Pedig te a Tündérország legjobb rejtvényfejtői közé tartozol.

Nagy Tibike. Multikori üzenetemmel nem az volt a célom, hogy eláruljam Páros néneédnek, ki tette retiküljébe a békát. De ha már így történt a dolog, ne sajnáld azt a néhány bunyót, amit tőle a kispárnával kaptál. Én sem sajnálom, mert megérdemelted. Kislányom köszöni az üdvözléte-det. **Ő bizony nagyon nő,** már olyan nagy, hogy egész a földig ér a lába. Az iránt is érdeklődsz, hogy van-e bajszom? Van bizony. Hogy mekkora? Egyszer nagyobb, másszor kisebb. Attól függ, hogy mennyi lekvar van a kenyéven, amelyből eszem.

Holik Zvonimir. Ugy látom belőled is egyetemi professzor les, ha nem miniszter. Mert betegem is olyan szépen irsz, hogy csuda. Rejtvényeid jók, de igyekezz olyatokat szerkeszteni, aminek a Tündérországban megjelennek, mert most a rejtvény-bajnokság tartama alatt nem igen szeretnék új-fajta rejtvényekkel kísérletezni.

Végh Irénke. A lestiményedre azt irtd, hogy 2 besztendő vagy. Nem lesz ez egy kicsit sok, Irénke néni?

Mikulás Anna. A rejtvénybajnokságban nem lesz döntőközvetlem, hanem husz jutalmat osztunk ki azok között, akik a legjobb pontot szerezték.

Horváth Vera, Bancsac Ferkó. Rajzokat örömmel fogadok sőt ha szépek ki is függesztem a Tündérország kiállításán, amely a szerkesztőségben van.

Jung Gabi. Haragszol, amiért nem válaszoltam leveledre, pedig nem is kérdezteél tőlem semmit. Nem szoktam én beszélni ha kell, ha nem, úgy mint a lányok cselekednek. Rejtvényeid jók, sorra kerülnek.

Bartha Bözsi, Báté Géza, E. Runyi Attila, Boz Jancsika, Duszai Pál, Duganics János, Holld Zvonimir, Haasz Elza, Lindénbaum Valika, Pistyák Laci és Ilonka, Sándor Magduska, Szokola Anita, Bódy Laci, Várbai Jencike.

Szeretettel üdvözöllek benneteket a Tündérország táborában. Aki közületek eddig elmulasz-totta írja meg pontos címét és, hogy hány esztendő-

A Reggeli Újság vasárnapi ingyenes melléklete. — Szerkeszti: Dezső bácsi

Lepény Peti, Fazék Kati, meg a Pajtás kalandjai

Írta: Dezső bácsi

Peték megszöknek Ali basától

Mult vasárnap ugye Ali volt a képen, Amint Petiknek mesét mondott épen. Szép lehet a mese, ejnye de jó lenne, Ha értenék azt, hogy miről van szó benne.

Török mese mellett ülni törökösen, Bizony nem lehet ezt bírni örökösen. Szörnyen sajnó már a Peti, s Kati lába, Pajtás úr sem jár még, török iskolába.

Fessétek ki a képet izlésték szerint. A lestiményt azután küldjétek el a Tündérország szerkesztőségébe.

Aki a legszebb festményt küldi be, a **noviszdai Union cukorkafizetel csokola-dejét nyeri.**

A lestiményezat szubotical nyertese a **szubotical Ruffi cukorkafizetel csokola-dejét kapja.**

Kati tekintetét Peti felé veti, Lassan odasugja — »szökjünk innen Peti« — Jól van — bólint Péter, Pajtást nézi aztán, Az meg kacsint egyet: »mindent tudok gardám«.

Alszik már a basa. Szép csillagos az ég, Erre várt csak Péter, Pajtás, meg a Fazék. Kiszuranak lassan, csöndben, lábujjhegyen, Istien áldjon Ali, Allah veled legyen...

A bektüldő neve és címe:

Megízelték éric

Egy kisfiú gyümölcsöt árult az utcán. Utolsó három szem barackja sehoggy sem akart elkelni. Később három ember közlekedett, egy fősvény, egy irigy, meg egy kapzsi. A kisfiú fölkinálta nekik portékáját:

— Egy teljes dinár a három, ne sajnálják érte.

— Egy teljes dinár? — szörnyülködött a fősvény. — Annyit nem adok érte!

Aztán az irigy hajolt oda:

— Ilyenért nem adok pénzt! — szólott ridegen s azzal kiütötte a kisfiú kezéből a barackot.

A kapzsi mohón kapott utána:

— Nini, találtam három barackot!

Nosza, erre mindhármán a zsáknágyra vetették magukat s addig marakodtak, amíg a végén egyiknek se jutott semmi.

Ellenben a fősvénynek összetört a orája. Az irigynak elszakadt a kabátja.

A kapzsinak pedig a kabátbelsőimruzzk... Tehát mégis csak meg kellett fizetniük érte.

A hős verébek

A nagy erdőben az egyik fa kinajó ágán három veréb beszélgetett. Így szólalt meg az egyik:

— Ennám ugyan senki sem mondhatja, hogy gyáva vagyok. Vízjoghát fejem fölött a vércse, én ugyan meg es moccanok.

— Mi az, ki az egy vércse? — felelt a másik veréb. — Ennám akár a héja is rám romthat s azt se mondom: iszkiri, szálljunk tovább.

Erre már a harmadik veréb se hagyta magát. Felkacagott:

— Hát **GY** is lehetne felni a héjától s különösen a vércsétől? Ezzel ugyan ne is dicsekedjétek. Az igazai hős én vagyok; én bizony. Feletem akár a kőszáli sas csattogtathatja erős szárnyait, ő sem rebent fel nyugalmamból. A három veréb elhallgatott. És szólan csodálják egymást. Iám, ilyen hős verébfények ök.

— Csíp, csíp-csíp, hadd jöjjen az a vércse!

Rá se fittyentünk! — gondolta reszkette az első veréb.

És nem sokáig kellett reszkennie. Az erdő tulsó szélértől egyre élesebb vízjoghás hullámozott a verébek felé.

— Vii, vii, vii-vii-vii!

Az első veréb szemé elsötétült. Összeszortotta fogait, akarom mondani, esőtét.

— Jöhetsz, azért se röpülök el. Szégyenből se.

És a vércse kac s ott vízjogott a három veréb fája felett.

Más se kellett a második és harmadik verébnek, a hősebbnek és a még hősebbnek: ugy orthagyták reszkető hős társukat, az első verébet, mintha ott sose látták volna.

A leghősebb veréb csak annyit kiáltott vissza:

— Te maradhatsz, hisz te éppen a vércsétől nem félsz, pajtás!

Legszébb szüneli élményem

Hta: Lebecky Látke

Jó a tengeren, szép az Alpokban, de legjobban mulattam falun a Nagymamánál öt unoka között. Mikor megérkezünk Csitta ócsán az árokban sarat dagasztott és tiszteltemre olyan hűvös rendezett, hogy az arcom is csupa sár lett az ágyu szilánkoktól. Másnap nagyszertű cipruszi rendeztek. Ocsi remek indán volt, fél görögdiinyehéj kakastollal körítve a fején s ru hája kukorica héj. Csitta fölén két abroncs lógott no és a többiek is, olyan csatázást vettek végbe, hogy a baromfiudvar rémülten me nekült az uccára. Volt horodba-gurulás, faramaszás, zsákbatolás, ebből aztán véres orral ke rültek ki, mert a hordó is, zsák is megvadt. No a cigánykerék se volt utolsó, meg a totágast. Végül lekvároskenyér evés, amitől mi nézők is olyan étvágyat kaptunk, hogy Nagymama nem győzte kenni.

Közvetett a 7-ik születésnapom, nagy sugdosás, sürgés-forrás volt és sok meglepetés. Korán reggel nagy dudaszóra ébredtem, ki néztem, hát a gyerekek hosszú dundát fujnak ék telentül. (Irenke aki jászberenyből jött, megálapította, hogy még **Lehel kirtje se szól szelben**). Az ucca tele malaccal, disznóval. Első gondolatom, hogy ez malachodalom lesz, hogy táncra perdüljenek. De Csitta megmagyarázta, hogy ez esorda, csak megálltak születésnapj sze renádra ablakom alatt. Én nagyon elbámultam, mire Csitta örvendezve kiabálta.

Betűrejtvények

(Minden helyes megfejtésért 1 pont jár, összesen 6 pont)

1. Tandori Pál

**P P P P P P
D D D D D D**

2. Kovács Sárka

**V V
T A V A R I T O T O T O T O
V V**

3. Varga Laci

**É É É É É É
T S S É É É É**

4. Simovits Marjika

**R Z S I I I
I I I I I I**

5. Spányi Icu

**A A M
Z S A A A A
A A A A U**

6. Horváth Vera

**U I O K A I I
V V V V V V**

Számian rejtvény

(Megfejtés 3 pont)

Közi: Simovits Feri

Két csapat lba beszélget. Az egyik mondja a másiknak:

— Adjatok nekünk egy lhbát, akkor két-szerannyian leszünk mint ti.

A másik csapat így válaszol:

— Adjatok ti nekünk egy lhbát és akkor mi is annyian leszünk mint ti.

Találjátok ki hány lba volt az egyik és hány a másik csoportban?

Ugró rejtvény
(Megfejtés 1 pont)

Közi: Papp Sanyi

Kocka rejtvény
(Megfejtés 3 pont)

1. Török tiszt

2. Mulatság

3. Menyasszony más szóval

4. Fehér név

5. Csen más szóval

6. Bősegesen szór

7. A lónak mondjuk

8. Zokog más szóval

9. Járom

10. Nyilas

11. Női becézőnév

12. Ház más szóval

A vastagon megjelölt középső sor betűi feltről lefelé olvassa egy elhunyt nagy magyar író nevé. Adják! (Megfejtésnél elég csak az író nevé betűit adni)

Keresztrejtvény

Közi: Mészáros József és Mohr Zoltán

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	

(Megfejtés 5 pont)

Vízszintes sorok: 1. Mértani vonal. 4. Őszi esteken van. 7. Házállat. 10. Vissza: nem holtan. 12. Férfi nemzeti (híreshírvél) 13. Ritvel a végén férfinev. 14. Ével van benne. 16. Karval a végén fin név. 17. Házi állat. 18. A-val a végén pácson van. 19. Kis állat. 21. Leány becézőnév (helyesírás hibával). 23. Kérész tesszi. 24. Nem hason. 26. Tanuló cseleksz. 27. Házi állat. 29. Hal. 30. Járvány más szóval.

Függőleges sorok: 2. Szám. 3. Vissza: a hátor tesszi. 4. Ásvány. 5. Mészóhírs. 6. Szám. 8. Vízben él. 9. Mész hírs. 11. Helyen kívül is van. 13. Péksüttemény. 15. Fehér. 16. Házi állat. 17. M. O. E. 19. Fény a kettő. 20. Nővény. 22. Tejtermék. 24. Testrés. 25. Tez más szóval. 27. Az uton van. 28. Fehérbe tesszi.

Megfejtés

Betűrejtvények:

1. 2.

3. 4.

5. 6.

Számian rejtvény:

Kocka rejtvény:

1. 2. 3. 4.

5. 6. 7.

8. 9. 10.

Ugró rejtvény:

Hibakereső:

A beklüdtő neve és címe:

10 Áruzó, 12 Arc, 18 Hám, 17 Hajó, 19 Irm, 21 Álom, 23 Ida, 24 Hal.

A hibakereső pályázat megnevezése

A Tünderország meséiben több szót készakarva fordítva nyomunk s a gyerekek feladata, hogy ki-keressék a fordítva nyomtatott szavakat. A megtalált szavakat azután beírják a „Megfejtés” szelvénybe, a szelvényt pedig aláírva beküldik Dezső bácsinak postán, vagy bedobják a szerkesztőség postafiókjába lehetőleg szerda estig, de legkésőbb csütörtök reggelig.

Az október 8-ki Tünderországban ezek a fordítva nyomtatott szavak fordultak elő: si, od genyi, men, gye, gyoh, kacs, za.

A multvasárnap hibakereső pályázat nyertese Heréd Béla. Jutalomkönyvét postán küldjük el Horgosra.

A rejtvényeket egészben vagy részben megfejtettek, szép festményt küldtek be:

A rejtvénybajnokság állása:

Weber Márta 53, Fülöp János 24, Sárközi Emmi 42, Csizmár Józsika és Mancika 39, Radó Irénke 53, Hambalkó Antika és Lacika 30, Glady Ancsi és Józsika 19, Trencsényi Mariska, Mádus Terus 22, Benceze Kató és Rozsi, Uhljarik Mihály, Diósy Ilonka 35, Csizmár Erzsébet és Juliska Bartha Bözsike, Vargha Teruska 50, Möricz Károly 24, Csernák András és Palsi 53, Lépesi Laci 41, Nagy Sanyi 45, Szalkay Márta 17, Szalkay Vili 43, Oláh Jolan és Rózsi, Schön Vera 44, Csipő Géza 44, Schlotter Gréti és Lacika 19, Hódi Iluska és Jenő 31, Sorg Etelka 53, Ferrú Ottika 42, Szabó Aranka, Takács Bözsi és Gyula 42, Szabó Imre és Erna 47, Bözső Dezső 52, Zsó-hár Irénke 43, Bálint Antal 53, Bercesényi József 53, Fúrjes Terus 53, Nagy István 17, Mészáros József 53, Mohr Zoltán 53, Szabó László és Józsi 40, Jenev Lajos 41, Tandori Pál 48, Labányi Etelka 20, Ráphy Erzsike 53, Schwarz Évi 53, Horváth Jancsi 26, Pistyák Laci és Ilonka 24, Hoffmann Zoli 53, Simovity Margitka és Ferike 45, Erdélyi Márta 51, Szalkó Mihály 31, Véczi Franciska 31, Brückner Laci és Gyuszi 53, Ambrus Bözsike, Klausz Józsa 53, Leczky Kató és Mancsi 27, Pajor Évi és István 34, Reszely Karszi 50, Nagy Czirok Erzi és István, Nagy Vilma 48, Szántay Péter és Pál 53, Kovács Gizike 53, Kosztolányi Mancsi és Sanyika 53, Németh Juliska és Irénke 35, Gubik Sándor 23, Szokola Antika 10, Putz Ilonka 43, Ackermann Miklós 42, Papp Sanyi 51, Mészáros Böske 47, Gaál Magda és Gizi 24, Sziller Teréz 40, Szabó Imre és Erna, Delár József 26, Kurin Lajos 53, Weisz Pistike és Dórika 36, Brückner Sámuel 52, Téglás Gréti és Pisti 52, Balogh Kálmán 45, Pálcsikó Ferenc, Tóth László 30, Apró Laci 53, Klacsek Ilonka 46, Lehoczkly Lidike 52, Zahner Irénke 53, Mészáros István 34, Mazány Misi 45, Molnár Mária, Majoros Irna, Radok András 51, Vén Rózsika 7, Markovics Mancika és Amál 9, Szigeti János, Dusza Pál 21, Kanyó Matyi 47,

Fehér Ferike 50, Kikindai Vera 21, Schaschek Irma 51, Schaschek Marci 27, Raffai Jucika 15, Bittó Sándor 48, Nagy Tibike 35, Nemeskéri Kiss Duszka 51, Duganics János 7, Sárosi Vilma 49, Sárosi István 43, Holik Zvonimir 27, Brueker Béla és Lidike 46, Mókus Bözsi és Pistike, Baranyi Attila 14, Kapocs Anti 53, Nacsa József 22, Fácser István 23, Boros Jancsika, Sándor Magduska, Kovács Géza 40, Galacz Paula, Istók Bandi 38, Baksa Sárka 38, Pencz Sanyi 51, Zsagár Ernő és Kató 43, Kovács Feri 17, Végli Irénke, Török Janka és András 19, Szőnyi István 51, Körmeni Gizella, Griesser Géza 53, Vékás Laci 44, Dániel Gizike és Gizike, Paska Ferenc 53, Lindenbaum Valika 16, Németh Nándor és Anikó 22, Mikulnecz Anna 50, Horváth Vera 41, Bancarel Ferkó 41, Jung Zoli 42, Jung Gabi 44, Lukácsi Pál 27, Siposs Margit 53, Siposs Gizella 53, Kovács Liduka és Janika 41, Katona Mancika 42, Klier Ilonka, Németh József 53, Gombács Annus 50, Srebar-szki Milotka, Mazány Jani 21, Lázár Péter 49, Bali Gabi és Pisti 52, Eski Lia 26, Drégely Ilonka 50, Lavács Kató 27, Neumann Magda 27, Balla Ilonka 35, Petrovics Bözsike és Mariska 13, Brezovic Iván és Márta 27, Erdőssy Anti 51, Sturtz Pityu 53, Haasz Elza, Spilner Károly 53, Pölhe László 53, Mörizt Károly 49, Irsay Laci 42, Nagy Sanyika 53, Nyikos Bözsike, Hajdu Gizike és Mariska 25, Divild Mancika 25, Varga Rozália és Mariska, Jávor Gabriella és Erzsike 25, Csoma Gyula 53, Farkas Irénke és Öcsike 25, Fodor István 24, Nagyhegyesi Jani 48, Kínder Beja és Róza 53, Tobolka István és Ancsi 50, Baté Géza 21, Lövey Nándor 53, Nagymelykúti Ella 51, Frey Károly 53, Szauzer Annuska 37, Ökrész Magdi Várbai Incike 27.

A sorshuzással Szabó Aránaknak (Primorska 32) kedvezett a szerencse. A noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját a szerkesztőségben vegye át. Varga Laci (Adamovics telep III. 10) a noviszádi Hering Studio fényképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Pálcsiko Péter a szuboticei Ruff cukorkaüzlet csokoládéját ottani szerkesztőségünkben vegye át.

Petiek kétfestésű Sárközi Emma (Vrak kert) a noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját a szerkesztőségben vegye át. Sireharszki Miletko (Buska 18) a noviszádi Foto Boulevard fényképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Tóth József a szuboticei Ruff cukorkaüzlet csokoládéját ottani szerkesztőségünkben vegye át. Petrovics Béla könyvjutalmát postán küldjük el Rumára.

— Ugye, hogy ez felétek nincs. Arra nem megy a csorda.

— Dehogyan nem, csakhogy felénk a villany-erő hajlja!

A fiuk le voltak sujva s mondogatták persze, persze, az város. A padlásfeljáró már átvolt alakitva rózsáspálynak, itt fogadtam a gratulációkat, midőn egy óriás csokor gurul élelem. Remek volt, ahogy így befutott. Kocsikerék, napraforgóból. Utána kiskocsin tolták a remek tortát, melynek közepén a bodri ült. Volt ezen mindenféle dísz. Szerencsepátkó, csiga, gesztenye, száziató, gomb, tökmag, mákfej s a nevem kukoricából, bogáncssal ékítve. S most felzendült a kar: Éljen a Lidike, ameddig csak bír — s nagy meglepetésemre a kis bornyu hegedült hozzá. Azután jött a nagy strandünnepe. Teknő, hordók tele vízzel, finom meleg homok, s midőn Edítke felfedezte a tust, hurkatöltő képeben amitől aztán hajuk szála se maradt szárazon, teljes volt az örömiünk. Éjjel nagy riadalomra ébredtünk. Nagy világosság, füst, ropogás — no gondoltam — tüzijátékok rendeznek a gyerekek befejezésül — de tévedtem. Kicsit megijedtem, de azután jöttek a tüzöltőbácsik és ami strandvizünkkel olyan hurkatöltőfélelvel letussolták a tüzet.

Hamar elmúlt és én szomoruan lobogtattam zsebkeendőmet feléjük a távozó vonatról.

Marci

Hiresztelik ungon-berken:

Marci így-ugy, meg nem retten.

Kardja ha sujt, lapu, bodza

Lyukacsos, lesz, mint a rosta.

Kard ki, kard! S az udvari had:

Kakas, ruca fut, mint a vad.

Még a pulyka is, a harci

Meghuzódik ha jön Marci.

Helytállni csak Bodri kész,

A hadviselt, kemény vitéz.

Hőstünk ezért jobbnak látja,

Ha inkább csak fumigálja.

A mérgekkel mindig tele

Csalán is nagy ellenfele.

De pajtásunk rá így rivill:

»Szálj te harcba a Bodrival!«

Máskülönbön bátor gyerek.

S most kockája is jól pereng.

Mint nyelve, mely számon szedi,

Mily bokrosak érdemei.

»Nagy ujság — így beszélte
Az udvarház apró népe, —
Rut kísértet jár a parkba
S a rózsákat taroltgatta.«

Leszállt a nap, elszenđergett...
»Marci fiam, ha van merszed,
— Szólt az apja, — hát most ereddj!
Felelt a hós: »Megyek. Merek!«

Feiragyoitak a csillagok,
Marci urfi kiballagott,
Reszeketett bár keze, lába,
Kardját egyre markolászta.

Meg szeretne mégis állni,
De gyávaság meghátrálni.
Szive furcsán lobban-dobban,
Kocsonya nem remeg jobban.

All bokor, fa, ág nem mozdul,
S vele mégis a föld fordul.
Jaj, visszamegy, félbehagyja...
Most valaki megragadja.

Sulyát érzi a csonikéznek.
Ez ő, ez ő, a kísértet!
Alamuszi, lesben várta,
S jajszó tolu ajakára.

Föl-főliskolt, de mekkorát,
Felülmulja kised korát.
Föl-fölrezen, úgy megjédt
Maga is, a rózsaliget.

Szép udvarház gyöngyvitéze,
Csak legalább hátránézne,
Arra, aki ördögadta
Csontkezével megragadta.

Bús pataként folyik könnye,
Zsákként vágódik a földre,
Mégátatja szomjas porát,
Kárhoztatja vad mámorát.

Fut hozzá az édesapja:
»Mi van veled?« S ölbe kapja.
Édesanyja vele rohan:
»Oh, én poros, sáros fiam!«

Enni se kér, mit se akar,
Csak az ágyba, égyba hamar!
Mosogatják, borogatják
A rettentő harc rokkantját.

Fangot csak nagy-későn adott:
»S ki volt, aki megragadott?«
Kérdi anyját. S arca komor...
»Fiam, egy kis rózsabokor!«

A hibakereső pályázat megjelölésével is pontot lehet szerezni a rejtvénybajnokságban

Örömmel állapítom meg, hogy most már csak-nem valamennyien hiba nélkül küldték be a pályázatot a rejtvénybajnokságra. Közölköztök, hogy mával kezdve a hibakereső pályázat is a rejtvénybajnokságra számít. A hibakereső pályázatot megjelölő egy pontot kapnak a bajnokságban. Ujbol felhívom a figyelmeteket arra, hogy ha a keresztrejtvény kiadványok a Tünderországból, külön írjátok rá neveket a papír szelvére nemcsak a „Megjelölés” szelvényre. A postán, vagy a Tünderország kiadványában ugyanis sokszor összevarekednek a levelek különösen akkor, ha nem horitokban dobjátok be. Ezért kell minden külön-alkó oldalra külön-külön felírni a neveket.

Itt említem meg, hogy a rejtvénybajnokságban csak a testvérek pályázhatnak ketten, vagy többben, egy „Megjelölés” szelvényen. Nem helyes ugyanis, ha valaki a más tollal élkeskedik. Egyelőzzen mindenki a saját tudásával megjelölje a rejtvényeket, mert az életben nem lesz mindig mellettek a segítő társ.

A multvasárnapi Tünderországban tévesen az állott, hogy a betűrejtvények megjelöléséért összesen 10 pont jár. A betűrejtvények megjelölésével összesen nem 10, hanem csak 6 pontot lehetett szerezni, minthogy minden megjelölés 1 pontnak számít.

Mi kell tudni a rejtvénybajnokságról?

Bekeztetik a pályázatok a Tünderország rejtvénybajnokság első fordulójára és örömmel állapítom meg, hogy csaknem valamennyien megjelölték, hogy mitől van szó. Nehányan közölték egy és más dolgok iránt érdeklődnek, nekik most az alábbiakban adom meg a választ:

Akinek a rejtvényeit megjelölésre küldjük, az is kap pontot a saját rejtvénye után, de a megjelölést természetesen szintén be kell írnia a „Megjelölés” szelvénybe.

A keresztrejtvények megjelöléséért csak az kap pontot, aki valamennyi kérdést jól megjelölte. A megjelölés beklndítésénél nemcsak a figyelmegesen, hanem a vizsintes sorok megjelölését is be kell írni.

Mindenki jól nézze meg a mai Tünderországban a multbeti rejtvények helyes megjelölését. Ha valaki azt hiszi, hogy tévedésből kevesebb pontot kapott, csak akkor közölje ezt vellem, ha a saját megjelölését figyelmesen összehasonlított a helyes megjelöléssel.

A keresztrejtvény kivételével minden megjelölést lehetlileg a „Megjelölés” szelvénybe írjátok bele. Elég csak a megjelölés szelvényét beklndíteni és a kiadványt keresztrejtvényre. A keresztrejtvény megjelölését azonban és a hibakereső pályázatot megjelölését lehet külön papírra írtatva is beklndíteni.

Ne feledjétek el aláírni neveket a „Megjelölés” szelvényre. A kiadványt keresztrejtvényre, vagy külön papírra is írjátok alá a neveket.

A csodálatos indiánus

A bokor ott a kert végében éppen olyan volt, mint egy tollseprű. Fagyal vagy jászminibokor lehetett. Satnya volt, törpe, se gallyai, se levelei. Csak egy pár szikkadt, száraz ága. Igaz, hogy hosszú telet állt ki s ezalatt pusztult el. Annnyira a kert végében volt, hogy én már rég el is felejtettem. Pedig...

Pedig nagyon érdekes bokor volt az. Amint utólag kislűt, nem volt se fagyal, se jászmin.

Egy meleg tavaszi délután, már este felé hajlott az idő, amikor Feri fiam, aki mellettem olvasott valamű képekönnyvet, hirtelen megszólalt:

— Nézzé, apu... mozog a bokor!

— Dehogyan mozog, te, Feri... hiszen nem fúj a szél.

— De bizony, apu, hogy mozog a bokor!

— Olvass és ne törődj vele.

Feri újra olvasásnak látott. Olvasott mindaddig, amíg a szomszédék Kereszsa át nem szólt:

— Feri! Gyere strukkolni!

Feri ledobta a könyvet és átszaladt. Egyedül maradtam a tágas udvaron. Mamma elment a városba. Jancsi csak harkor jön hazra. Vili az valahol futballozik, gondolva, hogy a cipőt nem apu veszi, hanem a fan terem. Malvinka Erzi néinnel üti a zongorát. Hamarosan mind itthon lesznek. Addig sétálok egyet a kertben.

A ribizlibokrok már nyujogatták fejnyes zöld leveleikkel, a torma széles haragos-zöld leveleket hacsátolt föl, míg gyökere lenn hallgatott a kerű földben, a kukacok ellen verkedett és ezt morogta:

„Ha féreg nem kotorna, Édesebb vón a torma, hej, A torma!”

— Te csak hallgass! — kálított rá egy ifju hagymaszár — sose leszél édesebb, kivéve, ha cukrot szórnak rád.

— Neked az se járhat! — morgott vissza a torma, de hirtelen felszisszent, mert nye kukac a tyukszembe harapott.

— Nem tudjátok, mi az édesnek lenni! — szólalt meg egy korarett ribizliszem — egyedül a ribizli lehet igazán édes!

— Hühühó, — nevetet a vén körtefa. Hallgattam e növények beszélgetését és eljuttottam a kert végébe. Ott volt az a satnya bokroska, amiről Feri azt állította, hogyv mozog.

Megálltam előtte és néztem. Nem jutott eszembe, hogy miféle fajta ez a cserje ez a pár különös leveles vessző, ami itt balról elég különösen magásra nőtt, mágb a többiek lenn lapultak a földön.

Amint így néztem, egyszerre megremegett a bokor. Megmozdult. Olyformán mozdlalot tett, mint aki kibújik egy barlangból, ami itt nav a kert végében.

— Mi ez...? — gondoltam, de azért nem ijedtem meg, mert ez nem illik egy papához. A bokor felemelkedett a levegőbe. Egy fej volt alatta, az emelte magára az ágakat. Egy komoly, méltóságtelejes rézbőrű fejé bujt ki a föld alól s az egész bokor megváltozott. Ott állt a kert csodálatos indiánusa a bokor helyén, nagy pipa volt a szájában, pipázott és néha meg-meg mozogta a fején levő ágakat.

Ez volt az, amit Feri fiam látott.

— Ki vagy? — kérdeztem.

A csodálatos indiánus szomorúan mosolygott.

— Nem ismeresz rám? Pedig hányszor ringattalak álomba téged, mikor még te is kislgyermek voltál. Nem emlékszel Puskaporképűre?

— De igen, — hebegtem. — Csak hogy... Ejjöttem én is. Nyár van. Napsugár, öröm, vígság a gyermeked között. En örödzem az ő vígságukait! En ott vagyok álhadóan gondolatuk közt, én viszem őket és tanítom őket játszani, erősíteni testüket s lelkiüket!

— Puskaporképű... a felnőttéket miért nem...?

— Mert ők már nem játszanak, leg-alább már egy nem, mint a gyerekek!

— Bizony! — bólintott egy nagyot a vén körtefa. A többi virágok, fűvek és bokrok is elkezdtek fecsegni, úgyhogy egyik se értette: a másik mit mondott.

A csodálatos indiánus kinyujtotta karját. Erre esőnd lett.

— Nézd meg a leveleket fejemen. Minden egyes levelen események, boldog pillanatok, szép álmok, hájos történetek vannak fölírva, amelyek mind valóra válnak. Ezek a te gyermekéid álmai!

Ránéztem egy kedves kis zöld levelékre. A leveleke olyan fényes lett, ahogy néztem, mint valami gyémánt. Ekkor láttam benne Malvinkát, amint egy pódlumon ott ül a zongora mellett, körülötte sok ezer ember és hallgatják. Jancsit is megálltam egye másik levelen, amint belenézett valamű lávsóféle szerszámba és számolgatott, mérteskelt. Vili, a hos Vili, nagyszerű ruhában volt, fényes aranyos katonaruhában. „Hm, no lám...” gondoltam magamban. Sok-sok képet láttam gyerekekről, mint gyermekről is

Láttam, amint nagyon öreg leszék és alig tudok járni, aztán egy angyalkát is láttam, aki érttem jött, de ez már nem tartozik ide. Puskaporképű pipázott lassan. Aztán elvette a pipát és maga elé nézve merengett, gondolkodott.

— Puskaporképű, — könyörögtem — tedd a gyermekemet szerencséseké, hogy mindig boldogan járjanak az élet útján.

— Nem tölem függ, én kaos jó gondolatokat adhatok nektek, tölük függ aztán, hogy alakítjátok ki életüket. Ha réam hallgatának az emberek, boldogok lennének. De ez nem lehet, mert a gyerek, amint felnő, ellelejtű Puskaporképűt, mint ahogy te is ellelejtetted.

Ekkor hirtelen oldalt léptem, megbololtam a tormában és elestem rajta. Amikor felkeltem, még hallottam a torma kárörvendő, gunyos nevetését. A csodálatos indiánus visszastülllyedt a földbe és nem maradt meg belőle más, mint egy furcsa ismeretlen bokor a kert végében.

Megütöttem a fejem a fekvőszék fájában és fölbrehédtem. Vili, Karsai, Jancsi, Feri nagy harmával színguldottak be a kapun.

— Apu! Apu! Nézzel!

— Mifé néztek? Most indiánus vagyok! — Nézzé... Most indiánus vagyok! — rohögte boldogan. — Ezek a fehér kuttyák meg akarnak skalpolni, ed én nem engedtem. Hohó... huuuhuuu!!

Körülzárguldottak a kereten.

— Várjátok! — ordította boldogan Feri — előbb erről a bokorról indiánusiszti csinálók!

— Jól van, Feri... — hallottam a bokor hangját gondolataimon keresztül. Ma sam tudom biztosan, hogy nem a csodálatos indiánus szólalt-e meg akkor.

Rejtvények, játékok, mókák és egyéb huncutságok

- Megjelölések a Tünderország okl. 8-i számából**
- Betűrejtvények: 1 Meghalt, 2 Homka, 3 Isenfély, 4 Kelemen, 5 Szókevények, 6 Hapó.
- Rejtett nevek: 1 Baba, 2 Éma, 3 Laci, 4 Mici.
- Pontrejtvény: Amerika.
- Rejtett halmerek: 1 Harcsa, 2 Fogas, 3 Csuka, 4 Ponty, 5 Salló, 6 Keszeg, 7 Keesege, 8 Tok, 9 Lazac, 10 Viza.
- Fegyő Rejtény: 1 Maris, 2 Alma, 3 R. M. T. 4 Lá, 5 S.
- Keresztrejtvény: Vizsintes: 1 Kép, 4 Élt, 6 Egyes, 7 Mák, 9 Zár, 11 Al, 12 A. L. H., 14 Ró, 15 Mór, 16 Áru, 17 Hó, 18 Cim, 20 Ló, 22 A si, 24 Hól, 25 Donga, 26 Oda, 27 Lina, Függőleges: 1 Kama, 2 Pék, 3 Nád, 4 Vár, 5 Tavó, 8 A Lina

Országut gumiból és acélból

Az országutaknak mindig fontos szerepük volt a nemzetek életében. Régen a szárazföldi közlekedés kizárólag országutakra szorított: a kereskedelem, posta számára az országut volt az összekötő kapocs város és város, ország és ország között s a hadseregek is az országutakon vonultak. A birodalmak hatalmi helyzetét nem utolsó sorban országutak hálójuk biztosította, gyors és megbízható összeköttetést létesítve az ország távolos részei és a meghódított területek között. A rómaiak híresek voltak jól kiépített országutvonalaikról s minden ujonnan szerzett provinciát azonnal uttal kötötték össze az anyaországgal. A középkorban elhanyagolták az utakat, az utazás, a közlekedés, a szállítás lehetősége ugyyszólván szünetelt, a hirszolgát megbénult. Nem volt ritka az az eset, hogy míg az egyik országban garmadában állott a gabona s a lakosság valóságban saját zsirjába fuladt a bőségtől, ugyanakkor a szomszédos területeken éhínségek dúltak, mert nem volt mód az élelmiszerek gyors szállítására.

A könyvnyomtatás, a gépek, a nagy találmányok, a felfedezések, az általános műveltség terjedése hova-tovább égető szükségé tette az érintkezés megkönnyítését, az emberiség mindinkább érezte, hogy a haladás érdekében a szellemi és az anyagi javak kicserélését meg kell gyorsítani. Újra építettek tehát országutakat, melyeken lovasfutárok vágattak, postakocsik robotgáltak és dílizzsánszok gördültek céljuk felé. Aztán jött a vasút s az országut napja egy időre ismét leáldozott, hogy nemsokára újból feltámadjon — autótut alakjában. Visszatértek a dílizzsánszok is, de ijeszítően megváltozva. Kedélyes döcögésük hatvan- száz kilométeres száguldással fajult, az ütemes patkócsattogást felváltotta a motorok harsonája, a vastalpu kerekek helyén pedig gumibroncsok örvénylenek. Az elgépiésedett közlekedés egész új igényeket támasztott a utépítés technikájával szemben. Az addigi országutak anyaga nem birta a nehéz gépszekerek rázó robotgását, száguldó iramát, a pneumatik állandó dörszölő, koptató hatását. Nem is voltak arra szerkesztve, hiszen száz esztendővel ezelőtt ugyan ki álmodhatott volna arról, hogy valaha az utakat majd — radirozni fogják?! A városok uccáit is egészen át kellett alakítani. A modern városi és országutnak tartósnak kell lenni, hogy hosszú ideig javítás nélkül bírja a legerősebb forgalmat is, legyen egyenletesen sima, de nem csuszós, eső után száradjon gyorsan fel, de ne porosodjék el egykönnyen s legyen zajtalan, amit különösen városi utaktól kell megkivánnunk. Nem volt könnyű feladatuk az utépítő mérnököknek, mikor ezeknek az egymással gyakran homlokegyenest ellenkező követelményeknek a kielégítésére vállalkoztak. A régen szélteben használt makadámot a pneu hamarosan tönkretette, ezért új utépítési módszerek után kellett nézni. Se szeri, se száma a különböző építő- és burkoló-eljárásoknak, melyeknek mind közös céljuk van: megteremteni a tökéletes autópályát. Jött a betonút, az aszfalt-beton, homok-aszfalt, topeka, aszfaltmakadám, a bitumenes út, a cement-makadám, a kátrányozott úttest. Mindnek megvan a maga előnye, de árnyoldala is. Olcsó és gyorsan készülő a másik, de romlékony és nehezen javítható. A tükörsimaságu aszfalt látszólag eszményi pályája a fürge gépkocsiknak, de ennek az álmok simaságnak sok emberélet adta már meg az árát, mikor a veszély pillanatában hirtelen lefékezett járomú még jó darabon csúszott tovább vagy esős időben megfarolt a sikos felületen.

Törték a fejüket az utak tudósai, hogyan lehetne a mai utanyagok hibáitól gyökeresen megszabadulni. Ekkor valaki ránézett a gépkocsi kerekére és a homlokára csapott. Mi lenne, ha a gumival, ezzel az eszményien szívós, rugalmas és ellenálló anyaggal borítanák be az úttestet? A gondolatot tett követte s több nagyvárosban egyes nagyforgalmu útrészeket kísérletképpen gumifelületű kockákkal köveztek ki. A gumit pompásan bevált, tiszta, pormentes, szinte

elpusztíthatatlan, de mindenekfelett zajtalan, kórházak, iskolák előtti utak borítására tehát minden más anyagnál alkalmasabb. Az sem utolsó előnye, hogy guminak gumin igen nagy lévén a surlódása jelentékenyen megkönnyíti az indítást, csökkenti a féktávolságot és megszünteti a farolásból eredő veszélyeket. Viszont nagy hátránya, hogy — egyelőre legalább — meglehetősen drága.

A gumit mellé most egy másik útfajta sorakozott: az acélút. Ezzel is több országban, kivált Franciaországban, Angliában, legújában pedig Ausztriában kísérleteznek. Vaslemezeket, acélszalagokat mélyesztenek a kellően előkészí-

Öregedés, öregség

»Schön ist die Jugend, Sie kommt nicht mehr«. Így énekelte (vagy rosszul emlékeztem talán) egy költő a német rengetegben. Primitívilül összerót két szimpla mondat és mégis csupa költészet, csupa mélabú. Szavakba bele nem gyűrhető végtelen sóhaj. Minden korra érvényes minden égtáj alatt, minden generáció milliókba vesző ajak-seregéből újra sellőrő, fájdalmas elnyújtott panasz. Elég volna csak a szókat egymás mellé tenni elmellőzve minden nyelvtani kapcsolatot, csak így: ifjúság, szép, elmúlik, s ki volna értelmes, el nem durvult szívű ember, ki nem érezné meg a tragikumot, a minden ember örök tragikumát, mit e három szó lehel így egymás mellett.

Szép az ifjúság. Ő az Élet, a Paradicsom, melyből sorra kiűzetünk, sorsát járva az első emberpárnak. Mi volt az első emberpárnak bűne, vétké: fiatalok voltak. Tehát kíváncsiak, vágyók. Ujak voltak a világ számára és új volt számukra a világ. De a világ mindent elnyű, mert kell neki az anyag új építéshez. Megöregedett Ádám és Éva és ezzel egyszerre kivül találták magukat a Paradicsomon. A biblia azt említi hogy lángoló pallosú Cherubok kergették ki az első emberpárt. Mi azonban, akik elgondolkodni szoktunk a magunk sorsán, annak nem mindennapi módja szerint, hanem legemberibb és olykor metafizikus értelmében: tudjuk, hogy nem egyszerre kergetnek ki bennünket, inkább csak szinte észrevétlenül, lassan, de ellenállhatatlanul és teljes bizonyossággal kitérnek bennünket onnan. Eleinte észre se vesszük, hogy kint vagyunk. Az értelmük talán tudja, de az hiába van, mert nem hiszi. Az ember nem hisz az öregedésben, legalább a magában nem. De jönnek a jeladások, mindenféle jelek, amelyek mind arra utalnak, hogy beállt a tény: öregek vagyunk, fölöslegesek vagyunk, az Élet, a Világ kitérte a szürünket — és végre megjön a rezignáció, a kénytelen kelletlen lemondás gondolata is. De a lemondás, amit a természet sora ránkérszokol nem emberi dolog, sőt nem az Élet dolga. A lemondás, ez a halál. De hiszen élünk és halálunkig élni akarunk, sőt halálunkon túl is. Nem természetes dolog hát ez a nagyon természetes dolog: a lemondás. Egyike a Természet nagy ellentmondásainak és harcot, küzködést jelent.

Csoda-e ha ily hányattatás szerepe lévén, a legtöbb ember nem tud megöregedni. Az öregség általában csupa értetlen emberre rakja kényserűségét. Csupa meglepett, méltatlankodó hitetlen emberre. Ez megérteti velünk az ostoba figyelmességet, mely a társas érintkezésben úgy kerüli az öregség, vagy éppen a megöregedtség kérdését, mintha az valami vétké, bűne, könnyelműsége, ostobasága volna a másiknak, valami kárvallása, amiben ludas s amiről tehát finomtalanság, érzéketlenség volna beszélni, olyanféle, mintha akasztott ember házában köztérről részéne az ember. Ez a figyelem legjobb esetben is feltételezi, hogy az öregedő, vagy megöregedett ember a maga állapotát balesetnek, reászakadt, de meg nem érdemelt nyomorúságnak érzi kötelezőnek tartja a tapintatot vele szemben mint a puposok, a sánták, a vakok, vagy más nyomorúságtól sújtottak iránt.

tett alapba; a vasfelület elbir minden igénybevételt; a legdurvább rázkodtatásokat, a legerősebb forgalmat is baj nélkül állja. Amellett a tisztaság és a biztonság követelményeit is kielégíti. Az eddigi kísérletek és próbaút-szelvények legalább is ezt igazolták. Ami pedig a költségeket illeti, az új út hívei szilárdan biznak benne, hogy az »acélút« olcsóbbnak bizonyul majd minden másfajta utanyagnál.

Qui vivra, verra... Az utópisztikus regények írói üveggel vagy más hasonló anyaggal borított országutakról szoktak beszélni, melyeken tökéletes biztonságban süvitenek a jövő orsótésztű gépszörnyei. Ettől a tökéletes autópályától még nagyon távol vagyunk, de bizonyos, hogy ezekből a merész kísérletekből alakul ki majd lassanként a jövő országútja.

Egyébiránt a Természet képes csalása az is, hogy csak az hisz kényszerűleg az öregségben, aki beleesett a »bajba«. Fiatalember számára merő teoria minden bizonyossága is annak, hogy meg kell öregedni és kivált, hogy ő is megöregszik. Ez a lehetőség olyan távolinak, olyan bizonytalanoknak tűnik fel előtte s annyira nem reá szabottnak, hogy igazában soha nem is számol vele. Egy most már ötvenen túl járó orvoskollegámmal beszélgetve azt a kijelentést tette, hogy legényke korában, mikor vén, mállott tapasztu házak előtt ment el és a rozzant ablakon reszkető fehér fejű anyókat látott kinézni félig üveges szemekkel: úgy gondolta, vagy inkább érezte, hogy ez különös elátkozott bagoly-ítkos lény, egészen más emberfajta, mint ő, s neki igazán semmi köze hozzá, semmi emberi közössége vele és fiatal erőteljes mellkasát kidomborítva tüntetően ment el az ablak előtt. Ma már tudja, hogy ehhez a különös emberfajta-hoz közös sors köti, hogy ez a különös emberfajta egyszerűen: az ember, a genus, melyhez ő is tartozik és tartozott akkor is.

Ami engemet illet, az egyszer öregedni kezdek majd (amit egyelőre nagyon valószínűtlennek látok minden értelmesebb belátásom és tudásom ellenére) remélem sértődött leszek bensőmben, ha úgy kezelnek majd, ahogy az öregeket, öregeket általában kezelik. Vagy nem lesz igazam? Nem úgy van-e, hogy akit bántó gyöngédséggel kezelnek e kérdés kapcsán, arról feltételezik, hogy nagyon is keveset gondolkozott az ember sorsszerű, vagy kisebb szóval természetszerű életsorán. Gondolkozó lény ugyan is nem kerülhet ki, hogy a természet szándékaihoz mérje belátását, hisz a természet elég nyíltan beszél velünk, bár azzal sem törődik meg akarjuk, meg tudjuk-e érteni. Ő megy mindenestre a maga útján. Akik nem hagyják magukat vezetni általa, azokat vonsozolja. De emberhez az méltó, hogy vezetni hagyja magát. Hogy tudja azt, miként nem öncélú lény, hanem magasabb, bölcsőbb hatalmak építőköve. Az méltó tehát hozzá, hogy tudjon megöregedni. Vagy, mert élni és rezignálni egyszerre nem lehet, úgy váltogassa e két elemet, ahogy éltrendjében az édest a savanyúval változtatja. Az édes ne okozzon émelgyést, a savanyú ne vátsítsa el tolonul a fogát valahogy balancirozzon tudatosan, szépen, bölcsen az öregedés kényszerűsége és az erők birtokának érzése között. E szép egyensúlytartás méltó egyedül az emberhez, ez kötelessége. Egyik részről az isteni hatalom, másik részről maga és embertársai iránt. Nem érdemelte meg, hogy megöregedjék, aki nem tudott megöregedni. S megérdemli az ilyen, hogy balsorsa legyen az öregség, ahelyett, hogy egyszerűen csak emberi sorsa volna. Valahol olvastam e szép, az öregség méltó elviselésére is találon alkalmazható sorokat

Az uton ki idáig vezetett
Bizon hagyd rá tovább is kezdet
Teremtényét ő nem csúfolja meg
Csittitd hát szived, hogyha tán remeg
S szerzel magadnak boldog érdemet.

Dr. Bokor Árpád.

Panoptikum

REGENY

Írta: BLAZSEK FERENC

(7)

— Miből gondolja, főszerkesztő úr, hogy holnap már többet fog tudni?

— Fel fogom keresni az érdekelteket. Persze, nem fognak vallani s én nem is fogom nekik szegezni a kést. Csak egészen ártalan interjút kérek tőlük s abból majd kihámozom a többit. Holnap délelőtt felkeresem Polyvást, addigra talán már javul az állapota annyira, hogy beszélni tudjon. Utána pedig felkeresem Ostritz bárónt...

Alföldi Kálmánnak elállt a lélegzete. Végre oda lyukadtak ki, ahová akart.

— A bárónt bajosan fogja megtalálni, — mondta erőltetetten nevetve. — Biztosra veszem, hogy a nagy botrány után azonnal csomagoltott.

— Tévedni méltóztatik, művész úr. A bárónő még itt van, pozitive tudom. Most a Jockey-klub vacsoráján van. Egyébként a Camaldoliszállóban lakik s az edigi tervek szerint holnapután megy vissza Bécsbe. Ezeket az értesüléseimet a lehető legilletékesebb helyről szereztem: mademoiselle Blanchetól, a bárónő társalkodónőjétől.

Az ügyelő rontott be most, éppen jókor, mert különben Alföldi Kálmán talán a nyakába ugrott volna Kukacnak, hogy össze-vissza csokolja ezért a jó hírért.

— Megbocsájt, főszerkesztő úr, de mennem kell. Nagyon örvendtem. Látogasson meg máskor is, ha nincs jobb dolga.

— Rendkívül megtisztel, művész úr, — mondta Kukac nagy hajlongások közepette, de ezt Alföldi Kálmán már alig hallotta. Rohant fel a szinpadra, vidáman és boldogan, hogy eljátssza a »Kaméliás hölgy« utolsó felvonását, a legszomorúbb és legboldogtalanabb szerelemről...

Előadás után elindult a Belvárosba, a Jockey-klub otthona felé. Meg kell ismerkednie Liviával. Most megvan a jogcíme is hozzá: fel kell világosítani a bárónt, hogy milyen veszályban van itt, hogy micsoda gyanúsításoknak van kitéve, hogy ez a Kukac és a többi kukacok ki fognak nyomozni mindent s olyan botrány lesz, ami egyáltalában nem kellemes, főleg egy menyasszony számára. Ami Kukacnak sikerül, mért ne sikerülne neki is? Ki fogja adni magát hirlapirónak s nyilatkozatot fog kérni a bárónőtől, okos és csillapító nyilatkozatot, amellyel elejét lehet venni a csunya fejleményeknek. Azt fogja mondani: »Méltóságos bárónő, a közvélemény nagyhatalom s nem szabad engedni, hogy ez a közvélemény helytelen mederbe terelődjék. A bajt meg kell előzni, a villámhárítót a vihar előtt kell felszerelni.«

A Jockey-klub díszes halljában a cifra szolgáló mélyen megemelte aranyzsinóros sapkáját:

— Alázatos szolgálója, művész úr!

Alföldi Kálmán alatt ingott a talaj; erre nem gondolt, hogy itt fel fogják ismerni. A ravaszt terve füstbement, ennek a szolgálónak igazán nem mondhatja, hogy ő hirlapiró. Másképp pedig nem mehet be a klubba, hiszen nem tagja és nincs is meghívója a bankettre...

— Parancsol, művész úr? — kérdezte a szolgáló.

— Egy... egy... ismerősöm van itt... — nyögte ki Alföldi Kálmán — ...azzal szeretnék beszélni, ha lehetséges volna őt kihivatni.

— Kinek jelentsem a művész urat?

Alföldi Kálmán, hogy kivágja magát kinos helyzetéből, kapásból bement egy nevet a régebbi szerepeiből:

— Jelentsen be, kérem, gróf d'Artagnan úrnak.

A szolgáló összeráncolta a homlokát; látszott rajta, hogy erősen gondolkozik.

— Ilyen nevű úr nincs itt, — válaszolta hoszas töprengés után.

— Csodálom. Ma délután még együtt látam őt a pályán Vilcek gróf úrral.

— Vilcek gróf úr itt van, művész úr, Ostritz bárónő öméltósága is itt van, de... Dar-tanyán gróf úr... Kérdezzem meg talán a titkár urat?

— Isten őrizz! Nem akarok olyan nagy fel-tűnést kelteni... Ráérek én holnap is beszélni vele... Köszönöm szépen, jó éjszakát!...

Kint az uccán nekidőlt egy fának. Fáradt volt. Felnézett a klub emeleti ablakaira, amelyeknek nehéz függönyei mögül ompa zene hallatszott ki... Ha ő ott lehetne most!... Miért mondta ez a hülye szolga, hogy »Ostritz bárónő öméltósága is itt van«? Ki kérdezte őt, hogy itt van-e? Avagy Vilcek gróf nevét már nem is lehet említeni »Ostritz bárónő öméltósága« nélkül? Eenyire összetartoznak már ezek ketten? És ő, Alföldi Kálmán... — mi lesz öve?... Nézte, sóvár szemmel nézte a klubterem csillár-fényét a sötét ucca aszfaltjáról; így tekinthet ki börtöne ablakrácsain a rab, a messzi kék égre s a napfényre, amely másnak süt.

Ez a kis kudarc azonban nem csüggesztette el, sőt csak erősítette elhatározását. Van-nak személyek és dolgok, akik és amelyek annál értékesebbek, minél utólrhetetlenebbek. Így volt ő Liviával is. Minél többet tudott meg róla, annál nagyobb lett a távolság köztük, köztük s annál magasabbra nőtt a szemében a bronzvörös bárónő. A híres Memento tulajdonos-nője, az előkelő mágnás-család egyetlen sarja, a dúsgazdag Vilcek gróf menyasszonya: mind-mind egy-egy lépcsőfok, amelyen a többi fölé emelkedett. A botrány után, amikor mindenki sárral dobálta, már vértanu-koszorút font a lány homlokára Alföldi Kálmán s most, a Jockey-klub lezárt aajtáján keresztül, már a felhők között látta őt, mint egy hideg bálványt, amely előtt lesütött szemmel földre kell borulni...

A szomszédos uccában hatalmas piros transzparensok izzottak, ott volt a »Pokol«-bár.

Ez a »Pokol«-bár nem volt valami előkelő hallotta. Most azonban jónak tartotta ezt is, halotta. Most azonban jónak tartotta ezt is, hogy ne kelljen haza menni és lefeküdni ilyen feldult állapotban.

Beült egy páholyba s a pincér azzal a mély-séges tisztelettel, ami a páholyos vendégnek jár, eléje tette a borlapot.

— Egy üveg Törleyt hozzon.

— Feketét nem méltóztatik parancsolni?

— Nem kérek. Egy szőkét ellenben küldhet.

A pincér megértően mosolygott s néhány perc múlva a pezsgővel együtt megérkezett a kis kis szőke is. Alföldi Kálmán nem volt elragadtatva tőle, — de hát oly mindegy, mivel csapja agyon ezt az éjszakát.

A kis szőke szerényen és illedelmesen mutatkozott be:

— Jó estét kívánok. A nevem Csipetke.

Alföldi Kálmán biccentett a fejével és töltött a pezsgőből:

— Igyál, Csipetke... Szervusz...

— Szervusz...

A társalgás nehezen indult. Alföldi Kálmán régen leszokott már az éjszakai életről s most nem tudta, mihez kezdjen ezzel a lánnyal... Körülnézett a bárán: köralakú helyiség volt, riktó és izléstelen berendezéssel. Az asztalok körül elég sokan ültek, de a páholyok nagyrésze üres volt.

— Mindig ilyen jól megy nektek?

— Elseje táján megy, de most már sokadika van. A jövő héten különben kapuzárás lesz már.

Ebbe bele lehetett volna kapaszkodni, hogy kapuzárás lesz, meg lehetett volna kérdezni Csipetkét, hogy akkor ő mit fog csinálni és megindítani a társalgást. De: »mi közöm hozzá, mit törődjem én az ő ügyeivel?!« — gondolta Alföldi Kálmán és újra hallgatott. »Livia most biztosan Vilcek gróffal tangózik«...

Csipetke ivott és megtörte a csendet:

— Te unatkozol mellettem, ugye?... Ne is tagad. Én neked nem tetszem. Neked egyáltalában nem tetszik senki ebben a lokálban. Neked van egy privátod, egy úrinő.

— Miből gondold?

— Látom a csipkés zsebkendődről. Ilyent a férfiak nem szoktak venni, hanem kapni a bábujktól.

Alföldi Kálmán elpirult: ezt a zsebkendőt a nevenapjára kapta a feleségétől... »Hová jutottam, hogy ilyen helyen, ilyen nővel kell a feleségemről beszélgetni?!«

— Te csak azért jöttél ide, — folytatta Csipetke — hogy vigasztalódjál. Mert összevesztél a privátoddal.

Alföldi Kálmán leintette:

— Hagyjuk ezt, — jó?!

Csipetke vállat vont:

— Ahogy parancsolja, uraságod...

Az egyik asztalnál, kalappal a fején, könyökével az asztalra támaszkodva, egy piros-pozsgás vidéki ült és rezes hangon énekelt: »Kis lokál a nagy Duna mentében...« Közben kettészakított egy bankjegyet, megnyálazta az egyik felét s a primás homlokára ragasztotta. »Jó társaságba kerültem« — gondolta Alföldi Kálmán s elfordította a fejét. A szomszédos páholyban feketeszakállas férfi ült, dús, hátrafésült hajjal s a nyakában zománcjelvény, amely halálfejet ábrázolt, alatta négy betűvel: »D. O. T. H.« Mélyen szítta a füstöt a mellére, nagy karikákat eregetett s közben élénken magyarázott valamit a nőjének: »A ti szerelmek nem ütköznek egyesületünk alapszabályaiba, mert a ti szerelmek meddő. Mi csak azt a szerelmet kárhoztatjuk, amelynek gyümölcsei vannak, amelyek célja az emberiség folytatása. Nyugodtan beléphetek hozzánk, ugys kevés a tagnónk, mert a nők nagy része buta ehhez...«

— Ismered ezt a férfit? — kérdezte Alföldi Kálmán.

— Hogyne. Lippa Sándornak hívják.

— Mi a foglalkozása?

— Ő a DOTH-apostol. Te nem hallottál még róla? Nemrég jött haza Amerikából s ottani mintára egyesületet akar alapítani, az emberiség kiirtására. Tegnap este itt ült velem s meg akart főzni engem is, de nem lépek be, mert sok a tagsági díj. Itthagytam a névjegyet, tessék, ha érdekel.

Alföldi Kálmán megnézte a névjegyet. A felső bal sarkában, ahol más névjegyeken a címeres korona szokott diszelegni, halálfej vigyorgott, a névjegy közepén pedig ez állt: Lippa Sándor, a »Death of the Humanity« magyarországi apostola.

— Szóval ez egy nihilista, forradalmár?

— Nem tudom, mi az a nihilista, de ő nem az, nem is forradalmár. Ő békés eszközökkel dolgozik: mindenki, aki belép hozzájuk, fogadalmat tesz arra, hogy nem lesznek utódai. Azt mondja, ha egyszer mindenki hiva lesz ennek az új vallásnak, akkor önmagától szépen kihál az emberiség és vége minden szenvedésnek, minden problémának... Két hét óta minden este itt van nálunk és főzi a lányokat. Mert, azt mondja, a tisztességes nőket nehéz rábeszélni, azok mind anyák akarnak lenni... A tulajdonos nem szereti, hogy ide jár, de nem lehet kitiltani, mert sokat fogyaszt és jól fizet. Sok kellemetlenség van vele, egyszer például két detektív innen vitte őt a rendőrségre.

— Persze, a hatóságok üldözik őt a tanai miatt. Minden állam érdeke, hogy minél több alattvalója, katonája legyen.

— Lehet, hogy ezért, lehet, hogy másért. Csak azt tudom, hogy tegnapelőtt is szétverték a gyülekezetiüket a pasaréti temetőben. Mert ott gyülekeznek minden pénteken, Krisztus halála napján, a temetőben, éjfélkor. Ezt a barátom, Miranda mesélte, aki már dothista. Olyankor az apostol prédikál, a többiek zsoltárokat énekelnek és furcsa imákat mormolnak, képzeld a sírok között. Brrr!...

(Folytatjuk).

REJTVÉNYROVAT

Rejtvényszelvény
Okt. 15

Rovatvezető: Vig Bözsi

→ Kivágás! ←

Rejtvénymegfejtők figyelmébe!

A jutalom kiosztásában csak azok vehetnek részt, akik a megfejtéseket pontos címükkel ellátva küldik be. — A szerencsés nyerők szelvényüket házhoz kapják, nem kell feljönni érte a szerkesztőségbe. — A megfejtéseket csütörtök estig kell eljuttatni a szerkesztőségbe, a rejtvényszelvény kíséretében. Egy helyes megfejtés beküldése elegendő. Felhívjuk olvasóinkat, hogy kép-, betű- és keresztrejtvényeket szívesen veszünk, amelyek közül azután a helyeseket sorjában közölni fogjuk. Akinek a rejtvénye megjelenik, részt vesz a heti sorsolásban

Keresztrejtvény

Közli: Vig Bözsi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		11							
2			13					14	
	15	16		17	17a				
8	19		20		21		22		23
24				25		26		27	
28		29							
		31						32	33
		34						35	
36a	37			38					
	39	40		41		42			
43			44			45a		45	46

Vízszintes. 1. Hofer András. 11. Hires francia fizikus. 12. May filmsztár keresztnéve. 13. A férfiak nem szeretik ezt a titust. 14. Spanyol folyó. 15. Kicsinyítő képző. 17. Dunántuli folyó. 18. Ad más szóval. 22 A Fulda nagy mellékfolyója. 24. Hires francia bölcsész és író. 27. Korszak. 28. Ay... Fleta dal. 29 Francia tartomány. 30. A XVIII. század egyik legbefolyásosabb szellemi vezetője. 32. Budapesti sport egyesület. 34. Vonaton van. 35. Noblis. 36a. Német kereskedelmi kifejezés. 37. U, u, u. 38. Évszak. 39. Olaj idegen összetételben. 41. U. a. mint 15 vízszintes. 42. Angol kis folyócska, az Északi tengerbe ömlik. 43. Régi pénznem mássalhangzó. 44. Sirhalom. 45. Email.

Függőleges. 1. Neve és foglalkozása annak a jakobinusnak, akire XVI. Lajos fiának nevel-

tetését bízták. 2. Bontakozik, készülődésben van. 3. Rag. 4 A. G. P. 5. Világos barna szín. 6. Madár, ragadozó. 7. Fűszer. 8. Azonos mássalhangzó. 9. Bibliai időszak. 10. Hires bölcs, aki nem írta le bölcséletét. 16. Így nem tanácsos berontani. 17a. Német kettős magánhangzó. 19. Modern játék, már divatját is multa. 20. Ékezetel, az ilyen utazás ma igen előnyös. 21. Vissza: légies idegenesen. 23. Német személyes névmás. 25. Egyik betűje kettőzve próféta. 26. E. A. U. 31. Azonos betűk. 33. Magyarországi helység. 35. Kuvasz része. 36. Fűszer. 38. Katonai felszereléshez tartozik. 40. Irén becézve, utolsó betű hiányzik. 41. Állati férőhely. 43. A nyíl irányában lengyel szabadsághős. 44. U... bagoly. 45a személyes névmás. 46. Mássalhangzó fon.

szott, mire 14. dxe következett. A Schreiber által analizált d4-d5, vagy a 4xb5 lépésre sötét a vezérszárnyon döntő áttöréshez jut b5-b4 által. A teoria d4-d5, csak akkor ajánlja, ha a sötét huszár c6 áll s ez tempo-nyeréssel történik a utána világos a vezérszárnyat lezárhatja. Eklatáns példája ennek a Capablanka-Vidmar 1927 newyorki játszmaja). 13... exd4, 14. exd4, Bfc8. 15. Be1-e2... (itt a variáns szellemében dxe5 kellett volna játszani és pedig: 15. dxe, dxe. 16. Hc3, b4. 17. Fxf6, bxc3. 18. Ffxe5, ha a 17... Fxf6, 18. Hd5, ha a 17... Fxf6, 18. Hd5, ha a 15... Vxc2. 16. exf6, Vxb2, 17. Hc3. Vxc3, 18. fxe7 és világos jobban áll. Ha 16... gxf6, 17. axb5, Hb3, 18. Ba3, fxe5, 19. Bxb3, VxV, 20. BxV, Fb5, 21. Hc3 és világos így is jobban áll. 15. Be1-e2... e lépés is kielégítő, hasonló állásban lepte Maróczy-Réti elleni játszmában 1924-ben a newyorki versenyen). 15... Fd7-e6, 16. axb5, 17. d4-d5, Fe6-d7, 18. Fe2-d3, Vc7-d8! (finom manőver) 19. Fg5-d2 (itt lett volna alkalma világosnak egy ellencsapdát felállítani s indirekt 19... Hf6-d5 védeni s a ténlen bástyát e2-ről játékba hozni: — 19. Be2-c2!, Hxd5, 20. Be2xc8, Baxc8, 21. exd5, Fexg5, 22. Hfxg5, Vdxg5, 23. Baxa5, Be8-c1, 24. Ba5-a8-Fdc8, 25. Ff1! és nyer. Ha 20... Fd7xc8, 21. e4xd5, Fe7xg5, 22. b2-b4, figura nyeréssel, — ha 19... Bc8x e2, Fdxc2 és világos elérte, hogy az utban álló e2 bástyát a mindenesre erősebb Be8-ért lecserélje, 20... Hf6xd5 nem megy exd5, Fe7xg5, b2-b4 figura nyerés miatt. — A 19. Fg5-d2 lépés, amint a fenti analízis mutatja tempóvezetés, Hh5-re sötét magához ragadta a kezdeményezést s ennek nem utolsó oka Be2 kedvezőtlen állása).

19... Hf6-h5, 20. Hb1-a3, Vd8-e8, 21. Be2-e1, Fe7-d8! 22. Fd2-b4 (22. Hh3-e2, Ha5-b3, mely bástyaesere után fenyeget futárnyeréssel. Világos elmulasztotta a kézenfekvő lépést 22. g2-g4, Hh5-f6, 23. Hf3-h2, fenyeget tiszt-nyerés g5-on, 23... h6, esetleg Kh8-ra, világos Hh2-f1, majd Hg3-ra erős támadáshoz jut. 22. g2-g4, Hh5-f4, 23. Fd2xf4, exf4, 24. e4-e5 nyer. Világosnak tehát 22. g4 volt az utolsó alkalma, hogy egyenlő, — ha nem jobb helyzetet teremtse).

22... Ha5-b7, 23. g2-g3, Fd6-b6, 24. Kg1-g2, g7-g6, 25. Fb4-d2, (érthetetlen, hogy vil. nem találja meg a lépéseket. 25. Vd1-e2, Fa5, 26. Fbxa5, Baxa5, 27. b4, Ba4, 28. Hxb5, Bxb4, 29. Be1-b1, egyenlő állás, vagy 25. Vd1-e2, Ba4, 26. Fbd1 b4, 27. Hac4 tartható állás, vagy 25. Vd1-e2, Fc5, 26. Fxc5, Bxc5, 27. b4, Bc3, 28. Hb5, Bxa1, 29. Bxa1, Bxd3, 30. Hb5-c7 és világos nyer. Az összes kombinációkban világos minden helyzetben jól áll). 25... Hb7-c5, 26. Fd3-e2, Bc8-c7! 27. Hf3-g1 (még mindig számításba jöhetett volna g3-g4) 27... Hc5-a4, 28. b2-b3, Ha4-c5, 29. Vd1-b1, Bc7-a7, 30. Vb1-b2, Ve8-e7, 31. Fd2-b4 (ehelyett 31. b3-b4 a figuravesztés elkerülhető lett volna. Világos a végállásban nagy időzavarban volt, innen magyarázható a figura elnézés). 31... Hc5-a6, 32. Fb4-d2, Fb6-d4, 33. Vb2-b1, Fd4x a1, 34. Vb2xa1, Ha6-c5 világos feladta. (Ez a részletes analízis hivatva van megállapítani, hogy nem a megnyitás miatt, mely világosra kedvező, hanem Schreiber sablonos és gyöngye játéka miatt vesztette a játszmát. Elemezte König Imre).

Anyagforrás miatt rovatunk többi része kimaradt.

Betűrejtvények

1. Közli: Balázs György

Leginkább saját a magamlopó
I = V - U csaló

b Harsányi Zsolt

Rejtvénymegfejtés

Október 8-án megjelent rejtvényeink helyes megfejtése. Keresztrejtvény. Vízszintes. 1. Cogito ergo sum. 11. Ákos. 12. Maró. 13. E. Á. 15. er. 17. Zá. 18. T R. 19. Rstr. 21. Alt. 23. Taad. 25. Éva. 26. Árpád. 28. Ská. 29. Bá. 30. Vee. 31. Gur. 33 On. 34. Onkel. 35. Menny. 36. Gy. 37. Rag. 39. Sas. 40. yt. 41. Ave. 43. Tilos, 45. Eke. 46. Ring. 48. Tör. 49. Ikon. 50. Sz. 51. Ro. 53. G. G. 54. R. G. 55. Maró, 57. Polo. Függőleges. 1. Cserebogár sárga cserebogár. 10. Márványtenger. 14. Ésványviz. 18. Takonykor.

Betűrejtvények: 1. Hangjegy. 2. Tapasztalat. 3. Édes nagysád. 4. Egyenlőtlenség.

S A K K

Világos Schreiber Imre (Szubotica) Sötét Tóth Borisz (Beograd)

Játszották 1933 szeptember 28-án Noviszádon.

SPANYOL MEGNYITÁS

1. e2-e4, e7-e5, 2. Hg1-f3, Hb8-c6, 3. Ff1-b5, a7-a6, 4. Fb5-a4, Hg8-f6, 5. 0-0, Ff8-e7, 6. Bf1-e1, b7-b5, 7. Fa4-b3, d7d6, 8. c2-c3, 0-0, 9. h2-h3, Hc6-a5, 10. Fb3-c2, c7-c5, 11. d2-d4, Vd8-c7, 12. a2-a4, Fc8-d7, 13. Fc1-g5... (Ez a lépés, nem „állítólag”, de tényleg megtörtént a König-Dr. Michel partiban, melyet 1931 a prágai olimpiáson játszottak. Feltételezhető, hogy egy nemzeti szempontból fontos olimpiai játszmában világos nem tenne oly lépést, mit rossznak tart; hogy jó-e, vagy sem, azt a következő analízisnek feladata kimutatni. — A régebben szokásos lépés 13. Hb1-d2-re, sötétnek alkalma van a Capablanka által vezetett s ujabban Khasdantól többször használt cxd. 14. exd, Bf8-c8-ai egy erős nyomást gyakorolni a vezérszárnyra — gyalog nyeréssel. Dr. Michel 13... Bf8-c8 ját-

Hirek

A noviszádi sakk-klub második osztályának bajnoksága e hó 15-én kezdődik.

A kikindai sakk-klub a sztáribecseji sakk-klubbal mérkőzött. A revans-mérkőzésen a kikindaiaknak sikerült legyőzniök a becsejeket 4:3 arányban. E hónapban még a szuboticei sakk-klubbal is mérkőznek a kikindaiak, mely célból már folynak a megbeszélések a két sakk-klub között a mérkőzés színhelyére vonatkozólag.

Arena-Mozi, Sombor
Csütörtöktől - vasárnapig
Georg O'Brien
a cowboy király 2 részes filmje
I. rész
VADNYUGAT URA
Bravur, izgalom, tempó, romantika.
A vadnyugati filmek koronája!
Műsoron kívül: 1. **Kék Duna keringő**
Eldadja a bécsi világhírű „Sängerknaben”
2. **UFA heti híradó**
3. **Szőke Szakáll** nagyszerű vigjátéka

Megjelent magyar nyelven az új
KÖZSÉGI TÖRVÉNY
Gazdák, iparosok, kereskedők és
az új községi képviselőtestületi
tagoknak nélkülözhetetlen.
Ara 10 din.
Kapható a pénz előzetes beküldése ellenében
Sulyok Lajosnál, Bačka-Topola, Dr. Boschán-iroda

Legjobb szemüveg, elsőrangú, saját választás után
vagy orvosi előírásra, csak „OKULÁRIUM”-nál
Wolf Mátyas, Noviszád, Kat porta 3.

50.000 darab győ-
nyörű fajtiszta **gyümölcsfa**
200.000 darab első-
osztályú **vadcsemele**
kerül eladásra most ősszel és jövő tavasszal
BASCH FAISKOLÁBAN
CSANTAVIR (Dunabánság)
Nagyon olcsó árak!
Személyes vásárlásnál szabad választás!
Kérjen ingyenes árjegyzéket!
Nagybani vételnél árengedmény

Napraforgót, tökmagot
legmagasabb árban **vásárolunk**. Ajánlattal és mennyiségmegjelöléssel forduljon
egyenesen a gyárhoz.
„VOJVODINA” OLAJGYÁR K. D. Lónyai és társai, Novi Vrbas

Kőfaragó
géperőre berendezett üzem. Saját készítményű művé-
si **síremlékek**, márványlapok és épületmunkák,
továbbá betüvések és aranyozások.
Megerkeztek raktárra a muzslavideki paprikaőrítő
csészlovákiai nyers malomkövek, melyek egész
Jugoszlávia részére beszerezhetők.
PALATINUS, kőfaragó
SZUBOTICA, Jelačićeva ulica broj 9.
Gyártelep: VI. kör, M. Madjarska ul. 22

Van szerencsém a t. vevőközönséget értesíteni,
hogy üzlethelyiségemet
**Futoski put 11 alá (a volt Bader-
lele üzletbe) helyeztem át.**
A t. vevőközönség szíves pártfogását továbbra is
kérve, maradok teljes tisztelettel:
J. Frairićević divatárúzet
Noviszád, Futoski 11.
4143

MIGNON cukrászda
Szuboticán - a közönség kedvenc
szórakozóhelye, ahol a legol-
csóbb és legízletesebb sütemé-
nyek, stb. kaphatók
Pompás helyiség 397 Pontos kiszolgálás

Szőlőtermelők!
Csodás csemegeezőző különlegességek
Matiás Jánosné diadala
Szőlőskertek királynője
Erzsébet királynő emléke
Bernát János
a legszebb, legjobb, legamatosabb talaj a vilá-
gon, (földművelésügyi min. engedéllyel nemesítési célokra behozva)
Ültetésre vevő kapható. A szőlő megkóstolható és megtekinthető
irodában
Hirsch László
okl. műkertész
Szubotica, Park Kraja Petra 5. Telefon 10.

SULYOK fest, tisztít!
Feltűnő olcsó árak!
POŠTANSKA 14, ŽELJEZNIČKA 25. NOVIŠAD

Legmodernebb és leg-
elegánsabb pulloverek,
valamint férfiharisnyák
legolcsóbban a készítőnél
kaphatók 3903
F. BAUER TRIKOTAGE
Noviszád, Futaki ut 27.

Zsák

**ponyva
zsineg**
legolcsóbban

AVRAM SCHIFF
zsák és ponyva-
kötészőnői

**Airik, lószőr
és lotakarók**
gyári lerakata

**HEVEDEREK,
TÖMLÖK STB.**

NOVIŠAD Telefon 24-03
Telegr. Jutešii
Kérjen árajánlatot!

Városi Mozi - Szubotica

Csütörtök - péntek - szombat - vasárnap
FOX hangos híradó
Kulturfilm.
És mégis szép az élet
(Sonnenstrahlen)
Egy munkanélküli ember pár élettörténete.
Szereplők:
Sofőr **GUSTAV FRÖHLICH**
Elárústitólány . **ANNABELLA**
Rendezte: **Fojšs Pál**
Előadások kezdete: Hétköznap 4, 1/7 és 1/9 órákor,
vasárnap és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órákor

Nem kell nafta és benzin

mert 75% megtakarítást ér el naftával szemben, ha átalakítja malmát
sz. vőgáz-üzemre. Fatüzeléses generátorok konstrukciók minden robbanó
motorhoz. Vállalok kátránymentes motorszerelést ventilátor nélkül.
BURÁNY ISTVÁN montőr, BEOGRAD, Balkanska 25.

Felhívom a t. hölgyközönség szíves figyelmét külföldi
ujjonan beszerzett legmodernebb

plissé gépemre

amelyen legrovidebb időn belül végzek mindennemű tetelés szerinti
megrendelést, a legmérsékletesebb árban.
Egyben felhívom szíves figyelmüket, hogy üzletemben továbbra
is saját gépeimen végzek

**azsurozást és endlizést,
kézi- és géphimzést**

a legkényesebb igényeket is kielégítően, ugyasintön mindennemű
gombathuzást, azonkívül szakszerűen végzek függöny és mindennemű
kézimunka montirozást, valamint vállalom szmirna és perza sző-
nyegek stuccolását, a minden szakmába vágó munkák lelkiismer-
etes és gyors elvégzését.

Előnyömdámban mindennemű új minta óriási választékban.
Egyben értesítem a n. b. közönséget, hogy üzletemben vállá-
lok **ruha és kelme testést** valamint **ruhatisztítást is**.

Tisztelettel!

őzv. Nagyfejeőné

előnyömdá és kézimunka üzlete
Noviszád, Kraljica Marija u. 9. (Srpska Matica épület)

Haiottaink emiékének megőrzése
a legszebb emberi éreny.

GOLGOTA

temetkezési vállalat a legmesszebb menő
igényeknek megfelelően elsőrendű új fel-
szereléssel, villanyvilágítással és falvédő
szerkezettel (a falakba nem verünk szeg-
get), nagy raktár érc és saját készítésű
fakoporsókban, szemfedelek és koszoruk-
ban, exhumálást és szállítást bárholon bár-
hová vállalunk. **A legolcsóbb kiszolgálás.**

LENKEY IMRE ES FIA

»GOLGOTA« TEMETKEZESI
VÁLLALATA
Noviszád, Uspenszka u. 12. Telefon 26-90

Modern kölcsönkönyvtár Szubotica, Stroszmajerova ulica 16.
Tisztviselőknak, iparosoknak és munkásoknak kedvezmény!!!

**A noviszádi Olcsó hét első előhírnöke a szubo-
ticai KORHEC szalámi és hentesárúgyár**
fél dináros olcsó virstli és szafaládé
akciója